

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะสีชัง

GUIDLING DEVELOPMENT FOR TOURSIM KHO-SI-CHANG

ยิวรินทร์ บุบผา

YUVARINTHON BUBPHA

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2550

GUIDLING DEVELOPMENT FOR TOURSIM KHO-SI-CHANG

YUVARINTHON BUBPHA

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMNT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN ARTCHITECTURE
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2007

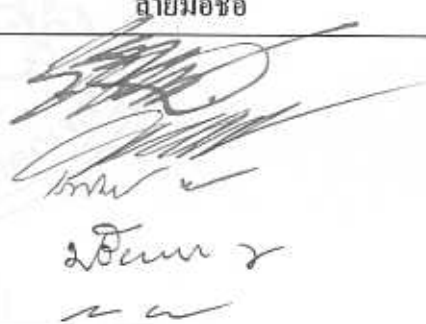
COPYRIGHT 2007

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

บัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์   แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะสีชัง
Guidline Development for Tourism Kho Si-Chang
ชื่อนักศึกษา   นางสาวยุวรินทร์ บุปผา
รหัสประจำตัว   46064901
ปริญญา   ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา   สถาปัตยกรรม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์   รศ.สมพล   คำรงเสถียร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม   ผศ.ดร.เลิศลักษณ์   กลิ่นหอม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ลายมือชื่อ
รศ.สุรศักดิ์ กังขาว	
รศ.สมพล คำรงเสถียร	
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม	
รศ.ดร.ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์	
อาจารย์สันติ กวินวงศ์ไพบุลย์	

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 14 พฤษภาคม 2550 เวลา 14.00 น. เป็นต้นไป
สถานที่สอบ ณ ห้องเรียนปริญญาเอก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บัณฑิตวิทยาลัยรับรองแล้ว

(รศ.ดร.จารุวัตร เจริญสุข)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่...30...เดือน...พฤษภาคม...พ.ศ.2550

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะสีชัง
นักศึกษา	นางสาวยุวรินทร์ บุปผา
รหัสประจำตัว	46064901
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรม
พ.ศ.	2550
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ. สมพล คำรังเสถียร
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลั่นหอม

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี เพื่อเสนอแนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว และออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

ผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบันทางกายภาพของพื้นที่ มีลักษณะเป็นเกาะกลางทะเลและมีชุมชนเก่าแก่และสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญมาช้านาน ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สถาปัตยกรรม และประเพณีวัฒนธรรมที่น่าสนใจเป็นอย่างมาก

แนวทางการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี มีดังนี้

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวบนเกาะสีชัง ประกอบด้วย

1. แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ

บริเวณหาดลำหัง เป็นหาดทรายที่นักท่องเที่ยวสามารถลงเล่นน้ำได้เพียงแห่งเดียว ควรส่งเสริมให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมเป็นอย่างมากมาพักรับประทานอาหาร และพักผ่อนเป็นจำนวนมาก ด้วยทัศนียภาพที่สวยงามนั้นแล้วจึงมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก

หาดท้ายคาหมื่น เป็นหาดทรายและหินอยู่บริเวณท้ายเกาะของเกาะสีชัง ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆ แต่หาดแห่งนี้มีทัศนียภาพที่สวยงามยังคงความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์ น้ำทะเลใสสะอาดอีกทั้งยังสามารถทำกิจกรรมทางน้ำและยังสามารถเป็นจุดเชื่อมต่อไปยัง เกาะชาย้าวเวลา น้ำลง และเกาะค้างคาวที่มีประภาคารังน้ำตื้นสามารถดำน้ำและตกปลาได้ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญและมีสภาพที่สมควรแก่การพัฒนาและดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างมาก จึงควรส่งเสริมให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวพร้อมเพิ่มสถานที่พักผ่อนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่อไป

2. แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา

พระจุฬาราชราชนัน (ราชวังเก่า) ซึ่งเป็นพระราชฐานที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงโปรดสร้างขึ้นสำหรับใช้เป็นสถานที่พักผ่อนและสถานตากอากาศ ปัจจุบันเป็นอาคารเก่าและซากสิ่งก่อสร้างปรากฏอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น ตึกอภิรมย์ , ตึกห้องศรี , เรือนไม้พักผ่อนริมทะเล , สระน้ำ , และยังมีวัดอภัยภูงค์นิมิตร์ มีโบสถ์และเจดีย์ในศิลปะแบบยุโรป บอกถึงงานสถาปัตยกรรมในอดีตที่สวยงาม ภายในบริเวณยังมีต้นไม้เก่าแก่อายุนับ 100 ปี ให้ได้ดูความสวยงาม อีกทั้งบรรยากาศที่บริสุทธิ์เหมาะแก่การพักผ่อนเป็นอย่างยิ่ง สมควรที่จะส่งเสริมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรมอย่างยิ่ง

ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ อยู่บริเวณเขาที่สูงที่สุดของเกาะสีชัง สถานที่แห่งนี้ควรส่งเสริมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวประเภทศาสนสถานทางศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากมีกิจกรรมที่แสดงถึงขนบธรรมเนียมประเพณีของคนไทยเชื้อสายจีน โดยเฉพาะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สำคัญภายในศาลแห่งนี้เป็นที่สักการบูชาของประชาชนชาวเกาะสีชัง และนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เดินเลขขึ้นไปบนเขายังมีรอยพระพุทธรูปที่ดั่งปฏิฐาน ไว้บนยอดเขา อีกทั้งยังสามารถเป็นจุดชมวิวทิวทัศน์ของเกาะสีชังที่สวยงามให้แก่นักท่องเที่ยวอีกด้วย

พระเหลียง อยู่บริเวณบนเนินเขากลางเกาะเป็นพระพุทธรูปขนาดใหญ่ ที่นี้เป็นวัดและมีถ้ำจักรพรรดิซึ่งเป็นผลงานทางธรรมชาติ นักท่องเที่ยวที่ไปไหวพระยังสามารถมองเห็นทิวทัศน์ได้อีกด้วย ด้านล่างของวัดยังมีแก่งหินเก่าที่สร้างขึ้นในสมัยรัชการที่ 5 พระราชทานไว้สำหรับประกอบพิธีการต่างๆ และในบริเวณใกล้เคียงกันจะเห็นศิลาจารึกบนแผ่นหิน สลักเรื่องราวความเป็นมาของเกาะสีชังเป็นภาษาดั้งเดิมแต่สถานที่แห่งนี้ยังไม่มีการพัฒนาและถูกทิ้งให้อยู่ในสภาพที่เสื่อมโทรม จึงเป็นอีกหนึ่งสถานที่ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่สมควรให้มีการศึกษาเรื่องราวในเชิงประวัติศาสตร์

3. แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม

เกาะสีชังเป็นชุมชนที่เก่าแก่ อีกทั้งยังมีเอกลักษณ์เป็นของตัวเอง จึงมีประเพณี และกิจกรรมที่เกิดขึ้นมากมายและสืบทอดมาอย่างช้านาน เช่น งานบวงสรวงสักการะเจ้าพ่อเขาใหญ่ประจำปี , งานประเพณีสงกรานต์ , งานรำลึก 100 ปี ชาวสีชัง ประเพณีเหล่านี้จึงเป็นวันที่รวมชาวเกาะสีชัง และนักท่องเที่ยวที่สนใจเข้าร่วมงาน จึงเกิดปัญหาในการรองรับของสถานที่ที่ไม่เพียงพอ เพราะไม่มีลานร่วมทำกิจกรรม ควรจัดให้มีลานกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในพื้นที่อย่างยิ่ง เพื่อให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้วิจัย

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเกียรติแก่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

Thesis Title	Guideline Development For Tourism Kho Si-Chang
Student	Miss Yuvarinthon Buppha
Student ID.	46064901
Degree	Master of Industrial Education
Program	Architecture
Year	2007
Thesis Advisor	Associate Professor Somphon Damrongsathian
Thesis Co-advisor	Assistant Professor Lertlak Klinhom

ABSTRACT

The purposes of the research were to study the physical condition effect to tourism management in Kho Sichang, Chonburi Province, and investigate the tourism utilization guideline including the design of tourism facilities. The sample of the study was the tourist and the people in area of Kho Sichang, Chonburi Province.

The result of the research found that the present physical condition of the sea, which set at the island in the sea, locating with old community and important tourist attractions, consist of natural tourist attractions, architectural remains, with custom and culture.

Kho Sichang tourism development guideline were as follows.

1. Natural tourist attractions.

Tham Pang Beach want the only one beach providing the swimming of the tourist. This place should promote the accommodations because this place want the appropriate accommodation for eating and take a rest with the beautiful sightseeing, so there are various tourist at this place.

Thai Ta Mun Beach want the beach consist of the stone setting at the rear of Ko Sichang, no accommodation, but this place include the beautiful and potential in natural tourist attraction. The clean sea able to make water activities connecting to Ko Yai Thao and fish in the sea. This place should be promote and develop for the tourist including the accommodation and facilities provision, serve the tourist needs.

2. Historical, ancient remains, antique and religious tourist attractions.

Phra Chuthathutratchathan (the old place) was the palace in the period of King Chulalongkorn, the Great has constructed as the rehabilitation and the vacation. Now, there are various old buildings such as Aphirom Building, Phongsri Building, the hut beside the sea, the pond, and Wat Atsadangnimit consist of the church, the pagoda and the beautiful architectural building with 100 years of the tree. This place showed the fresh air for the take a rest, should promote as the historical and architectural tourist attraction.

Khao Yai Shrine set at the top of Kho Sichang should promote as the religious remains of art and culture tourist attractions. According to there were various activities of Thai-Chinese people. The miraculous power inside this shrine is the belief of the people. Thai and foreign tourist able to walk to see the foot of the Buddha on the top of the hill including the good sightseeing.

3. Arts, cultural, custom and activities tourist attractions.

Kho Sichang is the old community with the unique behavior. There were various customs and activities from generation to new generation such as Khao Yai Propitiation Festival, Song Kran Festival, 100 years Si chang Anniversary Celebration etc. These festivals combined the people participation excessively, therefore, there should be the activities court and the facilities in these areas.

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงสภาพทั่วไป ที่ตั้งการเข้าถึงของแหล่งท่องเที่ยว ธรรมชาติ.....	16
2.2 แสดงสภาพทั่วไป ที่ตั้งการเข้าถึงของแหล่งท่องเที่ยว โบราณ	20
2.3 แสดงประเมินระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว	27
2.4 แสดงค่าปัญหาการท่องเที่ยวในแต่ละแห่ง	40
2.5 แสดงกระบวนการพัฒนาภูมิทัศน์เมือง	48
4.1 แสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์เป็นประชากรท้องถิ่น.....	75
4.2 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่และกิจกรรมของประชาชน.....	77
4.3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งประกอบ บริเวณเพื่อการพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยว.....	79
4.4 แสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นผู้นำชุมชน.....	80
4.5 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการพัฒนา.....	81
4.6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก.....	83
4.7 แสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นนักท่องเที่ยว.....	84
4.8 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม กิจกรรม ปัญหา และอุปสรรคในการ ท่องเที่ยว.....	85
4.9 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติต่อแนวทางการพัฒนา.....	89
4.10 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนบริการ.....	90

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
1.1 สภาพทั่วไปและปัญหาเกาะสีชัง	2
1.2 ขอบเขตพื้นที่ศึกษาเกาะสีชัง	5
2.1 แผนที่แสดงที่ตั้งของเกาะสีชัง	8
2.2 แผนที่แสดงลักษณะ และเกาะบริวารของเกาะสีชัง	10
2.3 ที่ตั้งและอาณาเขตเกาะสีชัง	11
2.4 เส้นทางคมนาคมภายในพื้นที่เกาะสีชัง	12
2.5 เส้นทางคมนาคมภายนอกเกาะสีชัง	12
2.6 แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ	13
2.7 แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์	14
2.8 แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมประเพณีและกิจกรรม	15
2.9 แผนที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง	15
2.10 ทศนียภาพหาดท่าวัง	17
2.11 ทศนียภาพหาดทรายขาว	18
2.12 ทศนียภาพหาดทรายแก้ว	18
2.13 ทศนียภาพหาดหิกลลม... ..	19
2.14 ทศนียภาพหาดถ้ำพิง	19
2.15 อาคารสถาปัตยกรรมในพระจุฑาธุชราชฐาน	23
2.16 สระน้ำและสะพานอัญญาภรณ์ในพระจุฑาธุชราชฐาน	24
2.17 รอยพระพุทธรบาท	24
2.18 ศิลาจารึกประวัติสำคัญบนเกาะสีชัง	24
2.19 ทางเข้าศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่	25
2.20 การจัดกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยวของเกาะสีชังที่สำคัญ	30
2.21 จำนวนผู้มาเยี่ยมชม และการคาดการณ์จังหวัดชลบุรี	32
2.22 จำนวนผู้มาเยี่ยมชม และการคาดการณ์ฝั่งตะวันออก	32
2.23 สภาพปัญหาขาดการพัฒนา	34
2.24 แสดงถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว	35
2.25 สภาพปัญหาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง	35
2.26 แสดงปัญหาด้านสภาพแวดล้อม	37

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
2.27 แสดงปัญหาด้านความปลอดภัย	38
2.28 แสดงปัญหาการขาดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว	39
2.29 แสดงข้อจำกัดด้านการท่องเที่ยว	39
4.1 แสดงถนน เส้นทางคมนาคม สู่เกาะสีชัง	92
4.2 แสดงจุดเด่นของสถานที่ท่องเที่ยวเกาะสีชัง	93
4.3 แสดงปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาเกาะสีชัง.....	94
4.4 แสดงปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาเกาะสีชัง.....	94
4.5 แสดงปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาเกาะสีชัง.....	95
4.6 แสดงปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาเกาะสีชัง.....	96
4.7 แสดงปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาเกาะสีชัง.....	97
4.8 แสดงปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาเกาะสีชัง.....	100
4.9 แสดงปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาเกาะสีชัง.....	100
4.10 แสดงปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาเกาะสีชัง.....	101
4.11 แสดงปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาเกาะสีชัง.....	101
4.12 แสดงปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาเกาะสีชัง.....	102
4.13 แสดงปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาเกาะสีชัง.....	102
4.14 แสดงปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาเกาะสีชัง.....	103
4.15 แสดงปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาเกาะสีชัง.....	104
4.16 แสดงปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาเกาะสีชัง.....	105

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	II
กิตติกรรมประกาศ	III
สารบัญ	VI
สารบัญตาราง	VIII
สารบัญรูป	IX
บทที่ 1 บทนำ.....	I
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี	7
2.2 สภาพปัญหาด้านการท่องเที่ยว	34
2.3 ทฤษฎีและหลักการพัฒนาเมืองเพื่อการท่องเที่ยว	41
2.4 วิจัยที่เกี่ยวข้อง	60
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	71
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	71
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	72
3.3 การตรวจสอบเครื่องมือ	72
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	73
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	73

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสัมภาษณ์.....	75
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ.....	92
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	107
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	107
5.2 อภิปรายผล.....	111
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	121
บรรณานุกรม.....	130
ภาคผนวก.....	132
แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	133
ประวัติผู้เขียน.....	148

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เกาะสีชังเป็นเกาะที่มีความสำคัญแต่อดีตกว่า 200 ปี เนื่องจากสภาพภูมิประเทศ ซึ่งประกอบด้วยผืนน้ำที่กว้างใหญ่ถึง 10 กิโลเมตร และมีความลึก 6-30 เมตร ประกอบกับเกาะซึ่งเป็นที่ยกย่องอย่างดี ทำให้เกาะสีชังนั้นเป็นทำเลที่เปรียบเสมือนธรรมชาติเหมาะแก่การจอดทอดสมอ เกาะสีชังจึงเป็นที่รู้จักในหมู่นักเดินเรือในอดีต ซึ่งสันนิษฐานว่าเกาะสีชังน่าจะเป็นที่รู้จักในฐานะที่เป็นทำเลที่เปรียบเสมือนธรรมชาติมาตั้งแต่ในสมัยสุโขทัยและสมัยอยุธยาแล้ว เนื่องจากมีการพบเรือสำเภาในสมัยอยุธยาตอนกลาง 3 ลำ อับปางอยู่ที่บริเวณด้านเหนือของเกาะสีชัง นอกจากนี้เกาะสีชังยังเป็นศูนย์รวมของเส้นทางเดินเรือค้าขายกับจีน ญี่ปุ่น มลายู ชาว อินเดีย และยุโรป

เกาะสีชังเป็นเกาะขนาดใหญ่ตั้งอยู่กลางทะเล ตรงข้ามกับอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี มีระยะทางห่างจากชายฝั่งอำเภอศรีราชาประมาณ 12 กิโลเมตร ตัวเกาะมีเนื้อที่ประมาณ 11,250 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นโขดหินและภูเขาตั้งอยู่โดดเด่นบริเวณอ่าวอันเป็นที่เชื่อมต่อระหว่างอ่าวไทยและทะเลหลวงนอก ซึ่งเปรียบเหมือนประตูผ่านเข้าอ่าวไทยจากทะเล อีกทั้งยังเป็นเกาะที่มีชื่อเสียงและความสำคัญในทางประวัติศาสตร์ เพราะนอกจากความงามทางทัศนียภาพแล้ว เกาะสีชังยังเป็นที่ตั้งของพระราชวังประทับฤดูร้อน ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นสถานที่พักผ่อนของเจ้านายเชื้อพระวงศ์และประชาชนทั่วไป มาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน (เทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี. 2549 : 7-11)

เกาะสีชังยังเป็นแหล่งที่ตั้งของแหล่งทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวจำนวนมากหลายแห่ง ส่วนใหญ่จะเป็นประเภทธรรมชาติและประวัติศาสตร์ โบราณสถานสถานศาสนา ซึ่งแต่ละแห่งมีความสวยงามเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้ว่าในปีแห่งการพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติ กำหนดให้อำเภอเกาะสีชัง เป็นเขตพื้นที่ที่ควรมีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ เพื่อการศึกษาและพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพที่เหมาะสม (สำนักนโยบายสิ่งแวดล้อม. 2546 : 47-49)

ภาพที่ 1.1 แสดงสภาพทั่วไปและปัญหาเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

แต่ในสภาพปัจจุบันทรัพยากรสำหรับการท่องเที่ยวที่มีอยู่ จำนวนมากบนเกาะสีชัง ยังขาดการพัฒนา การบำรุงรักษาและส่งเสริมการท่องเที่ยว มีปัญหาด้านการรองรับนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นหลาย ๆ ด้าน อีกทั้งขาดการพัฒนาที่จะเชื่อมโยงระหว่างการท่องเที่ยวและสาขาการพัฒนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทรัพยากรสำคัญที่มีอยู่เสื่อมโทรม ไปทั้งจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติและจากมนุษย์ สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งที่เคยมีความสวยงามตามธรรมชาติก็ถูกทำลายอันเนื่องมาจากการเติบโตและการขยายตัวของเศรษฐกิจและสังคม ที่เป็นไปอย่างขาดระบบและการวางแผนที่เหมาะสม ทำให้ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก อีกทั้งการเดินทางที่เคยเกิดอุบัติเหตุทางเรือโดยสารซึ่งเกินจากความประมาทจึงเกิดความสูญเสียแก่ชีวิต เหตุการณ์ดังกล่าวนี้จึงเป็นอีกประเด็นที่ทำให้นักท่องเที่ยว

จำนวนลดน้อยลง แต่ก็ด้วยเหตุการณีนี้นักกรมเจ้าท่าจึงตรวจตราอย่างเข้มงวด จึงเริ่มทำให้นักท่องเที่ยวเริ่มกลับมาไว้วางใจนั่งเรือข้ามไปอังเกาะสีชังอีกครั้งและได้รับเร่งพัฒนาเกาะสีชังเพื่อการท่องเที่ยวต่อไป

จากการศึกษาศักยภาพและปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงขอเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี โดยมุ่งเน้นการศึกษาทางด้านศักยภาพและปัญหาที่เกิดขึ้นคำนึงถึงกรอบแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว ในการจัดทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในเชิงเศรษฐกิจและเชิงอนุรักษ์รวมทั้งเสนอการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวให้พอเพียงกับความต้องการพื้นฐานของนักท่องเที่ยวและเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี
- 1.2.2 เพื่อศึกษาปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี
- 1.2.3 เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

1.3 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

1.3.1 กรอบแนวคิดการศึกษาศักยภาพและความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว จากกองวางแผนโครงการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545 : 8 – 12) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ประวัติและสภาพทั่วไปของแหล่งท่องเที่ยว
2. ระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว
3. การจัดกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

1.3.2 กรอบแนวคิดการศึกษาใช้ของ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2547 : 21-26) ซึ่งมีดังนี้

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว
2. ความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว
3. การคมนาคมและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
4. ข้อจำกัดทางการท่องเที่ยว
5. ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว

1.3.3 กรอบแนวคิดการศึกษาแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

1. แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
2. แนวทางการพัฒนาสภาพแวดล้อม
3. แนวทางการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางคมนาคมและสิ่งอำนวยความสะดวก
4. แนวทางการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาสภาพและปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวของเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี มีเนื้อที่รวม 11,250 ไร่ มีชุมชนตามเขตการปกครอง 6 ชุมชน พื้นที่การศึกษาได้แก่ พื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวตามจุดต่าง ๆ บนเกาะสีชังทั้งทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และสถาปัตยกรรม รวม 7 แห่ง

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรประกอบด้วย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่เกาะสีชัง ทั้ง 7 ชุมชน รวมทั้งผู้บริหารชุมชน ผู้นำชุมชน ผู้ประกอบการค้า จำนวนทั้งสิ้น 4,830 คน 1,516 หลังคาเรือน (ที่มา : สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล เกาะสีชัง ประจำปี 2547 : 1-3)
2. นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในพื้นที่เกาะสีชังตลอดทั้งปี จำนวน 161,388 คน (ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรี ข้อมูลพื้นฐานอำเภอเกาะสีชังและรายสถิติประจำปี 2547 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย)
3. หัวหน้าชุมชน 6 ชุมชน ของอำเภอเกาะสีชัง จำนวน 6 คน

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

1. ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ 6 ชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 4,830 คน 1,516 หลังคาเรือน ใช้กลุ่มตัวอย่าง 98 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ (Yamane) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 10\%$
2. นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะสีชังจำนวน 546 คนต่อวัน เป็นชาวต่างประเทศ 80 คนต่อวัน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ (Yamane) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 10\%$ จำนวน 83 คน
3. หัวหน้าชุมชน 6 คน ผู้วิจัยศึกษาทั้งหมด 6 คน

ภาพที่ 1.2 แสดงขอบเขตพื้นที่ศึกษาเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

เกาะสีชัง หมายถึง เกาะขนาดใหญ่ ตั้งอยู่กลางทะเล จังหวัดชลบุรี มีระยะทางฝั่งอำเภอศรีราชา 12 กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งสิ้น 11,250 ไร่ ประกอบด้วยเกาะน้อยใหญ่ 8 เกาะ มีชุมชนทั้งหมด 7 ชุมชน

แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว หมายถึง การพัฒนาพื้นที่บริเวณเกาะสีชัง เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความเรียบร้อยสมบูรณ์ สวยงามและมีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยว

การศึกษาศักยภาพ หมายถึง การศึกษาสภาพของเกาะสีชัง โดยการศึกษาสภาพทั่วไปของโครงสร้างพื้นฐาน สภาพทั่วไปทางกายภาพ รวมทั้งปัญหาที่เกิดขึ้น ที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยว

ประชากรท้องถิ่น หมายถึง กลุ่มคนในพื้นที่ที่อาศัย ในบริเวณเกาะสีชังจำนวน 6 ชุมชน รวมทั้ง ผู้บริหารชุมชน ผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการ

นักท่องเที่ยว หมายถึง กลุ่มคนที่เดินทางมาท่องเที่ยว บริเวณเกาะสีชัง ตลอดทั้งปี

สภาพแวดล้อมทางกายภาพของเกาะสีชัง หมายถึง สภาพแวดล้อมทางกายภาพทั่วไป รวมทั้งโครงสร้างพื้นฐานของชุมชน ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการและวิถีชีวิตของประชากร สภาพทางเศรษฐกิจ สังคมที่มีผลต่อการท่องเที่ยว ของเกาะสีชัง

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของเกาะสีชัง
- 1.6.2 เพื่อนำเสนอแนวความคิดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พิจารณานำไปใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยว ของอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี
- 1.6.3 เพื่อเป็นกรณีศึกษา ให้กับผู้ที่ต้องการพัฒนาในรูปแบบที่ใกล้เคียง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัย เรื่อง การศึกษาศักยภาพ เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัย ได้ศึกษาเอกสารและงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 2.1 แหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี
- 2.2 สภาพปัญหาด้านการท่องเที่ยว
- 2.3 ทฤษฎีและหลักการพัฒนาเมืองเพื่อการท่องเที่ยว
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

2.1.1 ประวัติและสภาพทั่วไปของเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

2.1.1.1 ประวัติของเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

ที่หมู่เกาะสีชัง ซึ่งอยู่ไม่ไกลจากปากน้ำเจ้าพระยาทางชายฝั่งทะเลทางทิศตะวันออกนั้น พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดที่จะเสด็จประพาสอยู่ เมือง ๆ โดยได้มีพระราชดำรัสสรรเสริญเกาะสีชังนี้ว่า “เป็นที่อากาศดี ผู้ที่อยู่ในเกาะนี้จึงมาอายุยืน เพราะมิใคร่มีโรคภัยเบียดเบียน” การเสด็จพระราชดำเนินแต่ละครั้งนั้น เสด็จโดยเรือกลไฟพระที่นั่งสยามอรสมุพล และเสด็จประทับแรมอยู่ในเรือนั้น โดยมีได้ปลูกสร้างพลับพลาเป็นที่ประทับแรมแต่อย่างใด เกาะสีชังเวลานั้นก็เพิ่งมีคนมาอยู่ ที่แหลมซึ่งได้เป็นที่ตั้งพระราชฐานในเวลาต่อมา ก็มีชาวบ้านอาศัยอยู่ไม่กี่ครอบครัวนัก มียายเสม ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานสัญญาบัตรเป็นท้าวศิริรักษา เป็นผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือของชาวเกาะทั้งปวง

ครั้งล่วงมาถึงแผ่นดินพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวเกาะสีชัง ก็ได้เป็นที่พักระยะในเวลาเสด็จพระราชดำเนินหัวเมืองฝั่งทะเลตะวันออก เหมือนอย่างเมื่อครั้งสมเด็จพระบรมชนกนาถ และในเวลานั้น การค้าขายในกรุงกับนานาประเทศเจริญขึ้น มีเรือไปมารับบรรทุกสินค้ามาก การจอดรับและลำเลียงสินค้าที่นอกสันดอนปากน้ำเจ้าพระยาไม่สะดวก ชาวเรือทั้งหลายจึงได้มาทอดเรือที่เกาะสีชังนี้ เพื่อขนถ่ายสินค้าและอาศัยกำบังคลื่นลม เกาะสีชังจึงเริ่มเป็นที่ชุมนุมที่มีผู้คนไปมามาก และนิยมกันว่าอากาศดี ประจวบกับบางครั้งเจ้านายชั้นพระบรมวงศ์บางพระองค์ อาทิ สมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้ามหาวชิราวุธ ซึ่งต่อมาเสด็จขึ้นเถลิงถวัลราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์ลำดับที่ 6 แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ ทรงพระประชวร แพทย์ลงความคอดเห็นว่าควรจะให้เสด็จไปประทับอยู่ในที่ซึ่งได้อากาศทะเล จึงโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระอภัยภูเบศรเจ้าพระยาพระคลังที่เกาะสีชังนี้เป็นปฐม และต่อมาก็ได้มีเจ้านายอีกหลายพระองค์เสด็จมารักษาพระองค์ที่เกาะสีชังนี้อยู่เป็นประจำ เกาะสีชัง

จึงต้องมีความเจริญรุ่งเรืองยิ่งขึ้น โดยลำดับมีการปลูกสร้างอาคารสถานที่ต่าง ๆ จนพอแก่การที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จะเสด็จพระราชดำเนินมาประทับแรมได้ในปีรัตนโกสินทร์ศก 111 ตรงกับพุทธศักราช 2436 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้เสด็จพระราชดำเนินออกมาประทับที่เกาะสีชัง พร้อมด้วยพระนางเจ้าพระวรราชเทวี (คือ สมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ) ซึ่งในเวลานั้นทรงพระครรภ์ ใกล้ถึงประสูติ จึงทรงพระราชดำริว่า ที่เกาะสีชังนี้ เป็นที่อากาศ สิมิภูมิสถานเป็นที่สบาย ควรจะตั้งพระราชฐานให้มั่นคง เป็นที่ประทับในฤดูร้อน และต่อไปภายหน้าการค้าขายเจริญยิ่งขึ้น ที่เกาะนี้จะต้องเป็นที่สำคัญแห่งของกรุงเทพฯ เพราะเป็นท่าเรือใหญ่ได้ อาศัยจอร์เจียค้ำ พระราชฐานที่เกาะนี้ย่อมเป็นพระราชฐานสำคัญแห่งหนึ่งเหมือน ดังว่าเป็น พระนครที่สมเด็จพระเจ้าแผ่นดินเสด็จพระราชดำเนินมาประทับเจริญพระราชอิริยาบถในฤดูร้อน

แต่เป็นที่น่าเสียดายว่า การทั้งหลายมิได้ดำเนินไปโดยตลอดคล่องตัวพระราชประสงค์ ด้วย หลังจากนั้นไม่นานนักได้เกิดวิกฤตการณ์ทางการเมืองระหว่างประเทศขึ้นระหว่างไทยกับฝรั่งเศส เมื่อรัตนโกสินทร์ศก 112 เหตุการณ์ถูกลามใหญ่โตถึงขนาดฝรั่งเศสทำการปิดอ่าวไทย และส่งกองกำลังทหาร 1 กองร้อยขึ้นบกที่เกาะสีชัง พระจุฬาราชฐานจึงไม่เป็นสถานที่ปลอดภัยอันควรแก่ การเสด็จพระราชดำเนินอีกต่อไป พระราชฐาน ณ เกาะสีชังแห่งนี้จึงถูกทอดทิ้งรกร้างตั้งแต่นั้นเป็น ต้นมา (ที่มา : พระที่นั่งวิมานเมฆ , พระจุฬาราชฐาน พระราชวัง ณ เกาะสีชัง. 2548 : 7-12)

2.1.1.2 ลักษณะทางกายภาพของเกาะสีชัง

ภาพที่ 2.1 แสดงแผนที่แสดงที่ตั้งของเกาะสีชัง

สภาพที่ตั้งและอาณาเขต

เกาะสีชังเป็นเกาะขนาดใหญ่ในบริเวณอ่าวไทย มีพื้นที่ทั้งสิ้น 18 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 11,250 ไร่ มีฐานะเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดชลบุรี พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นโขดหิน มีที่ราบเพียงเล็กน้อย อยู่ห่างจากอำเภอศรีราชาประมาณ 12 กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดชลบุรี 36 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 117 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	จรดทะเลด้านเขตอำเภอเมือง	จังหวัดสมุทรปราการ
ทิศใต้	จรดทะเลด้านเขตอำเภอศรีราชา	จังหวัดชลบุรี
ทิศตะวันออก	จรดทะเลด้านเขตอำเภอศรีราชา	จังหวัดเพชรบุรี
ทิศตะวันตก	จรดทะเลด้านเขตอำเภอบ้านแหลม	จังหวัดเพชรบุรี

ต่อมาเมื่อวันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2486 กระทรวงมหาดไทยได้สั่งโอนกิ่งอำเภอเกาะสีชังขึ้นตรงต่ออำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี และได้ยกฐานะเป็นอำเภอเกาะสีชังเมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม พ.ศ. 2537 ทั้งนี้โดยพื้นที่ที่อยู่ภายใต้การปกครองของอำเภอเกาะสีชังประกอบไปด้วย เกาะสีชังซึ่งเป็นเกาะใหญ่ และเกาะบริวารอีก 8 เกาะ ดังนี้

1. เกาะขามใหญ่ มีขนาดใหญ่เป็นที่ 2 รองมาจากเกาะสีชัง รูปร่างคล้ายเต่า อยู่ห่างจากเกาะสีชังไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ มีเนื้อที่ประมาณ 337 ไร่ เป็นที่ตั้งของหมู่ 7 บ้านขามใหญ่
2. เกาะขามน้อย ลักษณะทางกายภาพเป็นรูปสามเหลี่ยม ตั้งอยู่ห่างจากเกาะขามใหญ่ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ มีเนื้อที่ประมาณ 13 ไร่
3. เกาะปรัง มีรูปร่างคล้ายปืนพก อยู่ห่างจากเกาะขามใหญ่ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ มีเนื้อที่ประมาณ 4 ไร่ 3 งาน และ 22 ตารางวา
4. เกาะร้านดอกไม้หรือลานดอกไม้ มีรูปร่างคล้ายชายธงตัด อยู่ห่างจากเกาะขามใหญ่ไปทิศใต้มีเนื้อที่ประมาณ 10 ไร่ 2 งาน 30 ตารางวา
5. เกาะยายท้าว รูปร่างคล้ายสามเหลี่ยมรี ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของเกาะสีชัง มีเนื้อที่ประมาณ 3 ไร่ 3 งาน 60 ตารางวา
6. เกาะค้างคาว เป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่เป็นที่ 3 รองจากเกาะสีชัง และเกาะขามใหญ่ มีเนื้อที่ประมาณ 375 ไร่ บริเวณเกาะค้างคาวเป็นพื้นที่ที่มีปะการังที่สวยงามอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดชลบุรี
7. เกาะท้ายคาหมื่น มีรูปร่างยาวรี อยู่ทางทิศใต้ของเกาะสีชัง ห่างจากเกาะค้างคาวไปทางทิศใต้ มีเนื้อที่ประมาณ 3 ไร่
8. เกาะสัมปะชื้อ มีรูปร่างคล้ายกลองยาว เป็นเกาะที่มีขนาดเล็กที่สุดของอำเภอเกาะสีชัง มีเนื้อที่ประมาณ 1 ไร่ 2 งาน 25 ตารางวา

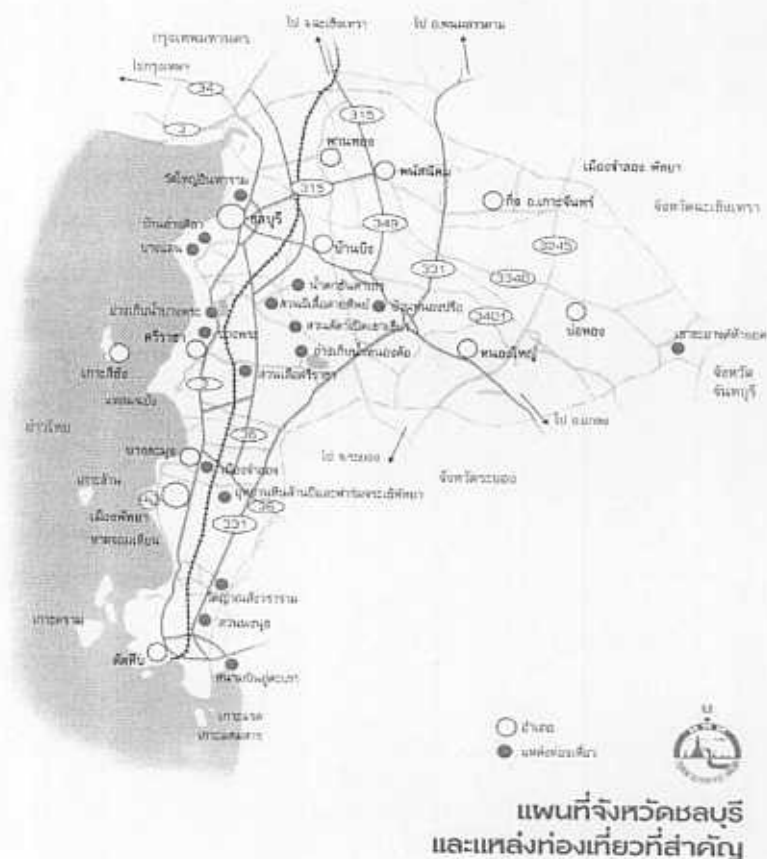

ภาพที่ 2.2 แสดงแผนที่แสดงลักษณะ และเกาะบริวารของเกาะสีชัง

2.1.2.3 ภูมิประเทศและสภาพพื้นที่

เกาะสีชังมีสภาพภูมิประเทศเป็นเกาะกลางทะเล มีพื้นที่ค่อนข้างใหญ่ เพราะเนื้อที่ทั้งเกาะประมาณ 18 ตารางกิโลเมตร (11,250 ไร่) พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา ใจกลางและหาดทรายถึง 9,000 ไร่ แต่เมื่อแบ่งพื้นที่ตามลักษณะทางธรณีวิทยาและลักษณะทางกายภาพ เกาะสีชังจะมีพื้นที่ที่เป็นที่ราบเพียงประมาณ 3.6 ตารางกิโลเมตร (2,250 ไร่) หรือคิดเป็นเพียงร้อยละ 20 ของพื้นที่ทั้งหมดเท่านั้นที่เหลืออีกประมาณร้อยละ 80% เป็นพื้นที่ภูเขาและใจกลาง 14.4 ตารางกิโลเมตร (9,000 ไร่) โดยเหตุที่พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา ใจกลาง และหาดทราย พื้นที่ทำการเพราะปลูกได้จึงมีเพียงเล็กน้อย หรือประมาณ 500 ไร่ คิดเป็น 4.5% พื้นน้ำ 1,000 ไร่ คิดเป็น 8.9% อื่น ๆ 750 ไร่ คิดเป็น 6.7% รวม 11,250 ไร่ ไม่มีแม่น้ำลำธารและหนองบึง จุดสูงสุดบริเวณเขาใหญ่ซึ่งอยู่ทางตอนเหนือของเกาะสีชัง มีความสูงประมาณ 192 เมตรจากระดับน้ำทะเล เนื้อที่ประมาณร้อยละ 67 อยู่ในระดับความสูงระหว่าง 0 – 50 เมตร จากระดับน้ำทะเล เนื้อที่ร้อยละ 26 อยู่ในระดับความสูงระหว่าง 50 – 100 เมตร จาก

ระดับน้ำทะเล เนื้อที่ร้อยละ 6 อยู่ในระดับความสูงระหว่าง 100-150 เมตร จากระดับน้ำทะเล และร้อยละ 1 ที่เหลืออยู่ในระดับความสูงเกิน 150 เมตร จากระดับน้ำทะเล (ที่มา : สำนักงานอำเภอเกาะสีชัง 2540 : 12)

ภาพที่ 2.3 แสดงที่ตั้งและอาณาเขตเกาะสีชัง

2.1.2.4 เส้นทางรถคนนาคม

1. การคนนาคมภายในเกาะและแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ นั้น สามารถติดต่อได้ด้วยทางรถยนต์ รถจักรยานยนต์ และเรือยนต์ การคนนาคมมีความสะดวกมาก เพราะสภาพถนนส่วนใหญ่เป็นคอนกรีตและระยะทางการติดต่อระหว่างแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ไม่ไกลกันมากนัก
2. การคนนาคมระหว่างเกาะและจังหวัด สามารถติดต่อได้ด้วยทางเรือ และมีการบริการตลอดเวลา แต่ถ้าเป็นเรือเมล์ระหว่างเกาะสีชังกับอำเภอสัตหีบ จะบริการตั้งแต่ เวลา 06.00 - 18.00 น.

ภาพที่ 2.4 แสดงเส้นทางคมนาคมภายในพื้นที่เกาะสี่ช้าง

ภาพที่ 2.5 แสดงเส้นทางคมนาคมภายนอกเกาะสี่ช้าง

2.1.2 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

ทรัพยากรการท่องเที่ยวเกาะสีชัง ได้ถูกแบ่งประเภทของแหล่งท่องเที่ยว ที่ตั้งและลักษณะการกระจายของแหล่งท่องเที่ยว ประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ดังนี้ (กองวางแผนโครงการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2542 : 2-11)

2.1.2.1 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

1. แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติมีประมาณ 18 แห่ง ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญคือ

1.1 หาด 5 แห่งที่สำคัญ คือ หาดท่าวัง หาดทรายแก้ว หาดทรายขาว หาดถ้ำพัง และหาดหินกลม (หรือแหลมเขาขาด)

1.2 เกาะ 3 แห่งที่สำคัญ คือ เกาะขามใหญ่ เกาะชายห้า และเกาะท้ายค้างคาว

1.3 แหลม 4 แห่งที่สำคัญ คือ แหลมสีชัง แหลมท่าวัง แหลมถ้ำพัง และแหลมเขาขาด

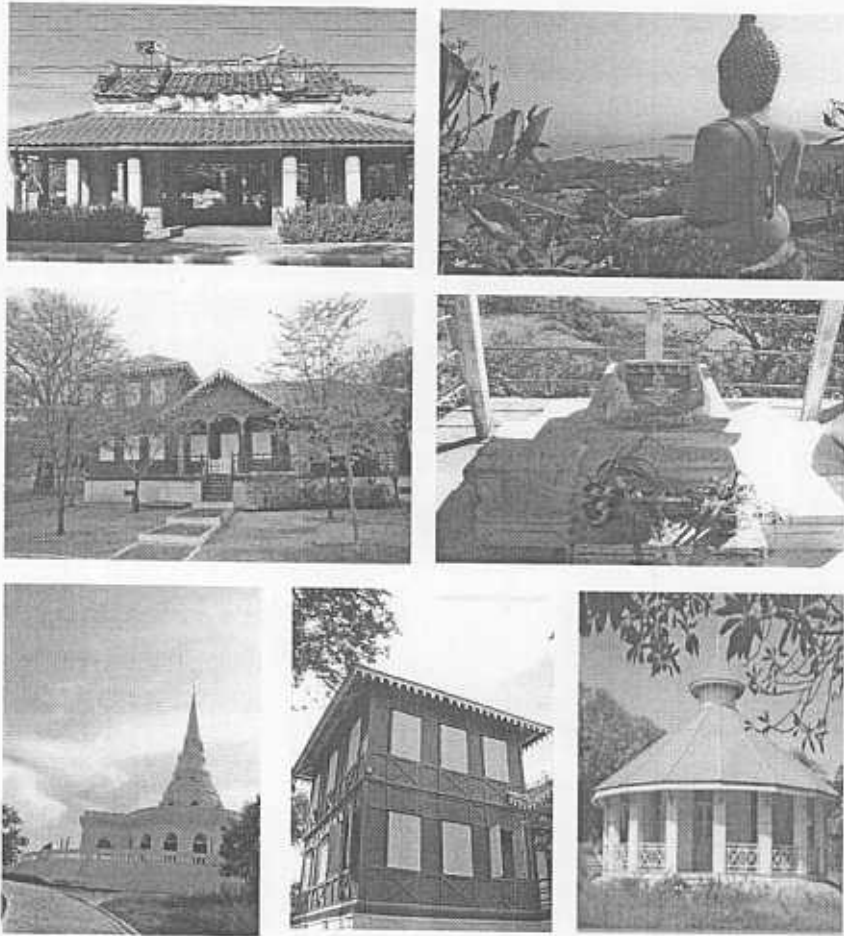
ภาพที่ 2.6 แสดงแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ

2. แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา แหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้มีประมาณ 12 แห่ง ประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ คือ

2.1 พระจุฬาราชราชนัน ประกอบด้วย พระที่นั่ง พระตำหนัก วัดอัมพวันคีรีมิตรและอุทยาน เป็นต้น

2.2 โบราณวัตถุสถานและสถาน 5 แห่ง ประกอบด้วย พระพุทธรูป ศาสเจ้าพ่อเขาใหญ่ วัดเจ้าจักรพงษ์ สำนักวิปัสสนาถ้ำชายปริก ศาลาพักผ่อนหลังคามัง

ภาพที่ 2.7 แสดงแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถานและศาสนา

3. แหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม

จากการสำรวจแหล่งท่องเที่ยวที่จัดอยู่ในประเภทนี้ของเกาะสีชัง จะมีลักษณะคล้ายคลึงกับท้องถิ่นภาคตะวันออกทั่ว ๆ ไป แต่สิ่งหนึ่งที่น่าสนใจคือ กิจกรรมและชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านบนเกาะและชาวเรือประมงคามอ่าวต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีแหล่งซื้อของที่ระลึกและผลิตภัณฑ์อาหารแห้งจากทะเล

ภาพที่ 2.8 แสดงแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปะ วัฒนธรรมประเพณีและกิจกรรม

ภาพที่ 2.9 แสดงแผนที่ ที่ตั้งแหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

2.1.2.2 สภาพทั่วไป ที่ตั้งและการเข้าถึงของแหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

1. แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ

ตารางที่ 2.1 แสดงสภาพทั่วไป ที่ตั้งการเข้าถึงของแหล่งท่องเที่ยวแห่งธรรมชาติเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว	ชื่อแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ	สภาพทั่วไป / ที่ตั้ง / การเข้าถึง
1. ธรรมชาติ - ชายหาด 	หาดท่าวัง	<ul style="list-style-type: none"> - อยู่ในบริเวณพระจุฬาราชูราชฐาน - เหนือหาดท่าวังขึ้นไปเป็นแหลมท่าวัง ซึ่งเป็นที่ตั้งประการูทางด้านตะวันออกของเกาะ - การเข้าถึงได้โดยสะดวกและเล่นกิจกรรมทางน้ำได้ - มีร้านอาหารและเครื่องดื่มบริการ - เป็นจุดที่นิยมของนักท่องเที่ยวทั้งในท้องถิ่นและต่างจังหวัด
	หาดทรายแก้ว	<ul style="list-style-type: none"> - อยู่ในบริเวณพระจุฬาราชูราชฐาน - มีการเข้าถึงค่อนข้างสะดวก โดยเดินเท้าจากพระจุฬาราชูราชฐาน - เล่นกิจกรรมทางน้ำ - การเข้าถึงค่อนข้างสะดวก โดยเดินเท้าจากพระจุฬาราชูราชฐาน
	หาดอ่าพิง	<ul style="list-style-type: none"> - อยู่บริเวณฝากตะวันตกของเกาะ - มีความสวยงามของหาดทรายและเชิงผาของแหลมเขาพิง - การเข้าถึงค่อนข้างลำบาก ด้วยทางเท้าหรือทางเรือ - เล่นกิจกรรมทางน้ำได้และหาดทรายสวยงาม

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

ประเภทของ แหล่งท่องเที่ยว	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว สำคัญ	สภาพทั่วไป / ที่ตั้ง / การเข้าถึง
- เกาะ 	เกาะชายห้า	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นเกาะเล็กอยู่ตอนใต้ของเกาะสีชัง - หาดทรายสวยงาม - ไม่มีคนอาศัยอยู่ - การเข้าถึงโดยทางเรือ
	เกาะท้ายค้างคาว	<ul style="list-style-type: none"> - อยู่บริเวณด้านใต้ของเกาะ - มีแนวปะการัง (หาดทราย และ หาดหิน) ที่สวยงาม - การเข้าถึงโดยทางเรือ
	เกาะขามใหญ่	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นเกาะใหญ่อยู่ทางด้านตะวันออกของเกาะ - มีหมู่บ้านชาวประมงตั้งอยู่ - การเข้าถึงโดยทางเรือ

หาดท่าวัง และแหลมท่าวัง

ภาพที่ 2.10 แสดงทัศนียภาพหาดท่าวัง

หาดท่าวัง เป็นหาดที่อยู่ในบริเวณพระจุฬาราชฐาน เป็นหาดที่มีชื่อเสียงรู้จักกันมานาน ความกว้างของชายหาดค่อนข้างแคบ และมีความลาดชันของหาดน้อยกว่าหาดอื่น ๆ คุณภาพน้ำทะเลอยู่ในเกณฑ์ดี ตามริมหาดมีหินกรวดขนาดใหญ่มีจำนวนมาก สามารถลงเล่นน้ำได้เป็นเฉพาะบางบริเวณที่ทัศนียภาพโดยรอบ ที่มีความสวยงามมีแนวต้นไม้ และต้นมะขามเป็นทิวแถวไปทางด้านใต้ของหาด จะเป็นทิวต้นร่มตามแนวกำแพงของพระราชวังเก่า

มีบริการร้านอาหารเครื่องดื่ม 1 ร้าน มีเก้าอี้บริการเพื่อพักผ่อน มีที่จอดรถชั่วคราว และมีท่าเรือขนาดเล็ก รับ / ส่ง เฉพาะผู้โดยสารที่ต้องการนำเที่ยวรอบเกาะ

หาดทรายขาว

ภาพที่ 2.11 แสดงทัศนียภาพหาดทรายขาว

หาดทรายขาว มีแนวหาดโค้ง มีความกว้างยาวของหาดพอสมควร ความลาดชันค่อนข้างน้อย สามารถลงเล่นน้ำได้บ้าง ทัศนียภาพโดยรอบจะเป็นแนวหินแกรนิตไม่สูงมากนัก ปกคลุมป่าละเมาะบางส่วนที่ขึ้นออกไปในทะเล บริเวณหาดแห่งนี้มีทรายขาวละเอียด คุณภาพน้ำทะเลอยู่ในเกณฑ์ดี บริเวณแถบนี้ยังมีได้ถูกรบกวน สภาพบริเวณชายหาดโดยรอบ จึงมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ยังไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานทางการท่องเที่ยว

หาดทรายแก้ว

ภาพที่ 2.12 แสดงทัศนียภาพหาดทรายแก้ว

หาดทรายแก้ว เป็นหาดที่อยู่ติดต่อกับหาดทรายขาว หาดทรายแก้วเป็นแนวหาดโค้งบรรจบกับแนวหิน บริเวณหาดสามารถเล่นน้ำได้ คุณภาพน้ำทะเลอยู่ในเกณฑ์ดี ทิวทัศน์รอบบริเวณ จะเป็นป่าละเมาะสลับกับแนวทิวเขาที่ยื่นออกไปในทะเล ชายหาดแถบนี้ ยังมีได้ถูกรบกวน และสภาพบริเวณ ยังไม่ได้รับการพัฒนา จึงมีลักษณะเป็นธรรมชาติ ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานทางการท่องเที่ยว

หาดหินกลม หรือแหลมเขาขาด

ภาพที่ 2.13 แสดงทัศนียภาพหาดหินกลม และแหลมเขาขาด

เป็นจุดชมพระอาทิตย์ตกที่สวยงามเช่นกัน มีที่กางเต็นท์แต่ลมจะแรง บริเวณนี้จะนิยมเป็นที่ตกปลา ในกรณีที่นักท่องเที่ยวไม่อยากจะออกไปลอยลำและสามารถนั่งตกปลาที่นี่ได้ และอยู่ไม่ไกลจากที่พักย่านชุมชน สามารถเดินเท้าได้สบาย ๆ

หาดถ้ำพัง และแหลมถ้ำพัง

ภาพที่ 2.14 แสดงทัศนียภาพหาดถ้ำพัง และแหลมถ้ำพัง

หาดถ้ำพัง มีแนวหาดโค้งบรรจบกับแหลมถ้ำพัง ซึ่งอยู่ในแนวเดียวกัน มีความกว้างยาวของหาดมาก ความลาดชันน้อย สามารถจะเล่นน้ำได้ทิวทัศน์โดยรอบบริเวณเป็นป่าละเมาะ ในแนวทิวเขา และโขดหินบริเวณชายหาดแห่งนี้ โดยจะมีทรายขาวที่ละเอียด และมีคุณภาพน้ำทะเลอยู่ใน

เกณฑ์ที่ดี มีร้านค้าและบ้านพักแห่งเดียวที่คิดขายขาด แต่สภาพบริเวณโดยรวมยังทรุดโทรมขาดการดูแลที่ดี เพราะเป็นจุดที่รองรับนักท่องเที่ยวที่เล่นน้ำและพักผ่อนอาหารมากที่สุดอีกแห่งหนึ่ง

2. แหล่งท่องเที่ยว ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา

ตารางที่ 2.2 แสดงสภาพทั่วไป ที่ตั้ง การเข้าถึงของแหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว	ชื่อแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ	สภาพทั่วไป / ที่ตั้ง / การเข้าถึง
2. ประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถาน และศาสนา	พระจุฬาราชูราชฐาน (พระราชวังเก่า) สถาปัตยกรรมที่สร้างเมื่อครั้งเป็น พระราชวัง และปัจจุบันยังปรากฏ อยู่ (ที่สำคัญ)	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมสูง - เข้าถึงได้สะดวก - มีอาคารเก่าและ ซากสิ่งก่อสร้างเมื่อครั้งเป็นพระจุฬาราชูราชฐาน ปรากฏอยู่เป็นจำนวนมาก - อาคารตึกสี่เหลี่ยมชั้นเดียวมีเฉลียงหน้า หลังคาปั้นหยา มุงกระเบื้องดินเผา - อาคารตึกชั้นเดียวทรงกลม เฉลียงรอบ หลังคาทรงกรวยกลมสองชั้น - อาคารตึกสี่เหลี่ยมสองชั้นมีเฉลียงหน้า หลังคาปั้นหยา มุงกระเบื้องดินเผา คล้ายตึกอภิรมย์ - อาคารไม้สองชั้นหลังคาจั่วแหลมมี ลวดลายลวดไม้ประดับชายคา ระเบียงค้ำหน้า ชั้นล่างมีเสาไม้ระเบียงเป็นระยะ ๆ
	1. ตึกอภิรมย์	
	2. ตึกผ่องศรี	
	3. ตึกวัฒนา	
	4. เรือนไม้สำหรับพัก	

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว	ชื่อแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ	สภาพทั่วไป / ที่ตั้ง / การเข้าถึง
	5. พระอุโบสถเจดีย์วัดอัมฎางคณิมิต	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นอาคารลักษณะพิเศษ ที่มีผังเป็นทรงกลมส่วนบนเป็นเจดีย์ ส่วนชั้นล่างเป็นพระอุโบสถรวมอยู่ในอาคารเดียวกัน และเป็นสถาปัตยกรรมในแบบยุโรปปนไทย
	6. สระมหาอโนดาต นอกจากนั้น ยังมีฐานรากและร่องรอยของอาคารเก่าในบริเวณพระราชวังอยู่อีกหลายแห่ง และเป็นโบราณวัตถุสถาน และเป็นศาสนสถานรอบนอก	<ul style="list-style-type: none"> - สระน้ำธรรมชาติคัดแปลง มีการปลูกบัวสายตกแต่ง ปัจจุบันยังมีน้ำอยู่
	7. พระพุทธรบาท	<ul style="list-style-type: none"> - ตั้งอยู่บนเขาพระบาท (บริเวณจุดชมวิวที่เหมาะสม) - ไม่ค่อยได้รับความนิยมนักเพราะเดินขึ้นบันไดค่อนข้างสูง - เข้าถึงรถล๊างไม่ค่อยสะดวก
	8. ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่	<ul style="list-style-type: none"> - ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของเกาะและอยู่ในย่านชุมชน - มีพระพุทธรูปปางสมาธิองค์ใหญ่ที่สุดบนเกาะ - เข้าถึงได้สะดวก

ตารางที่ 2.2 (ต่อ)

ประเภทของ แหล่งท่องเที่ยว	ชื่อแหล่งท่องเที่ยว ที่สำคัญ	สภาพทั่วไป / ที่ตั้ง / การเข้าถึง
	9. วัดถ้ำจักรพงษ์ (พระใหญ่)	<ul style="list-style-type: none"> - ตั้งอยู่บนภูเขา (เป็นจุดชมวิวยอดนิยม) - มีพระพุทธรูปปางสมาธิองค์ใหญ่ที่สุดบนเกาะ - เข้าถึงได้ไม่สะดวกเท่าที่ควร - สภาพของวัดทรุดโทรมมาก
	10. สำนักวิปัสสนาถ้ำยาขปรึก	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นสถานชมวิว - เข้าถึงได้สะดวก - ตั้งอยู่ริมทางถนนอัยญางค์
	11. เก๋งพระภักดี (ศาลาพักร้อน)	<ul style="list-style-type: none"> - ผังอาคารและรูปแบบสถาปัตยกรรมเป็นแบบไทยหลังคาแก้งแบบจีน - เข้าถึงได้สะดวก - ตั้งอยู่บริเวณเขาดรงข้ามถ้ำจักรพงษ์ - อาคารทรุดโทรม ยังขาดการดูแลอนุรักษ์
	12. พลับพลา ร.5 (แท่นส่องกล้อง)	<ul style="list-style-type: none"> - ตั้งอยู่ริมถนนอัยญางค์ - เข้าถึงได้สะดวก
	13. ศิลาจารึก ร.5	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นการสร้างพระจุฬาราชูราชฐานบนเกาะสีชัง

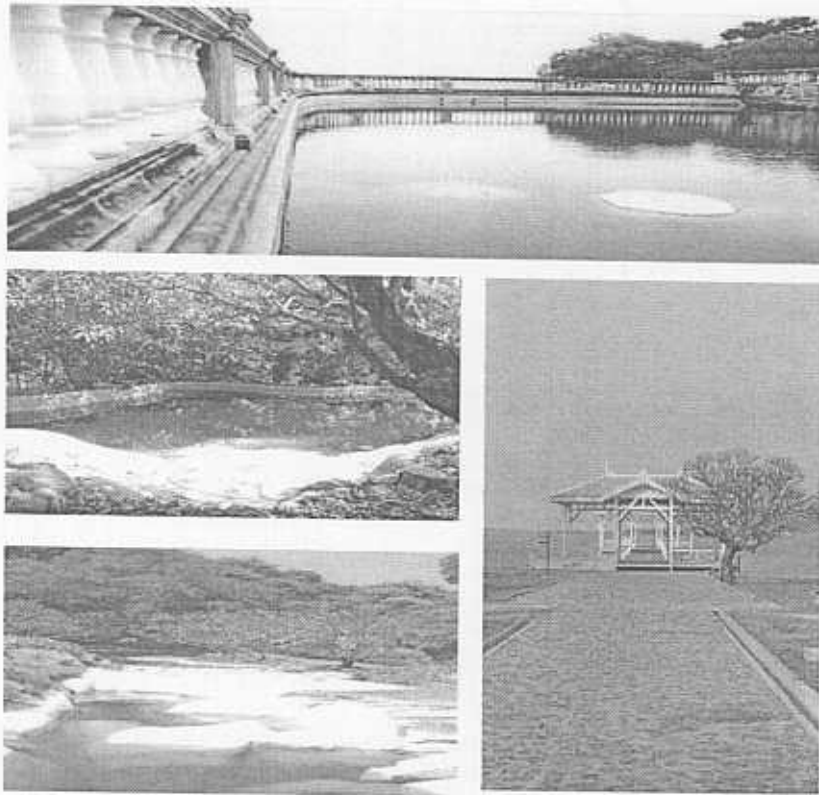
พระจุฬาราชฐาน

ภาพที่ 2.15 อาคารสถาปัตยกรรมในพระจุฬาราชฐาน

พระจุฬาราชฐาน ที่ถูกสร้างขึ้นบนเกาะสีชังมาเกือบ 100 ปี นับว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์แห่งหนึ่งของเกาะสีชังและประเทศไทย โดยได้เป็นที่ตั้งของพระราชวังฤดูร้อนในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระราชฐานได้ตกแต่งพื้นที่ชายทะเลบริเวณแหลมท่าวังให้เป็นอุทยาน โดยออกแบบให้สอดคล้องกับลักษณะธรรมชาติที่มีอยู่เดิมอย่างงดงามตามแบบ “TERACED GARDEN” ซึ่งเป็นอิทธิพลทางสถาปัตยกรรมของอิตาลียุค RENAISSANCE แม้ว่าในปัจจุบันสิ่งก่อสร้างทางสถาปัตยกรรมบางอย่างจะถูกรื้อถอนทรุดโทรม ผุพังไปตามกาลเวลา แต่ร่องรอยของความสวยงามในอดีต ก็ยังคงมีปรากฏให้เห็นอยู่ทั่วไป พระราชวังฤดูร้อนแห่งนี้ นอกจากนั้นแล้วยังมีสระน้ำไว้กักเก็บเพื่อใช้บนเกาะแห่งนี้ก็เป็นจำนวนมากภายในพระจุฬาราชฐาน และทรงตั้งชื่อในแต่ละสระ

ภาพที่ 2.16 สระน้ำและสะพานอิฐฐานกั้นในพระจุฬาราชฐาน

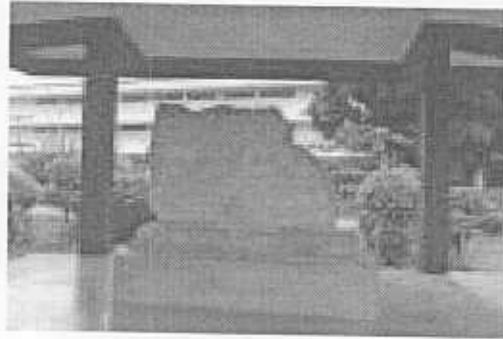
พระพุทธรบาท

ภาพที่ 2.17 รอยพระพุทธรบาทอยู่บนยอดเขาเดียวกับเจ้าพ่อเขาใหญ่

มีรอยพระพุทธรบาทขนาดเล็กประดิษฐานอยู่ สภาพค่อนข้างทรุดโทรม หากมีการปรับปรุงสภาพโดยทั่วไป จะเป็นจุดที่น่าสนใจและสามารถชมวิวด้านท่าเรือ และตัวเมืองของกิ่งอำเภอของเกาะสีชังได้เป็นอย่างดี

ศิลาจารึก ร. 5

ภาพที่ 2.18 ศิลาจารึกประวัติสำคัญบนเกาะสีชัง

ศิลาจารึก ร.5 เกาะสีชังแห่งนี้เป็นจารึกประวัติที่สำคัญและเหตุผลเกี่ยวกับการสร้าง พระจุฬาราชฐานบนเกาะสีชัง ซึ่งเป็นจุดที่น่าสนใจ ที่สามารถรับรู้เรื่องราวของเกาะแห่งนี้ได้ แต่ โดยตำแหน่งที่ตั้งไม่เป็นที่น่าสนใจอีกทั้งขาดการดูแลรักษาจึงทำให้นักท่องเที่ยวไม่ทราบที่แห่งนี้

ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ และศาลเจ้าแม่กวนอิม

ภาพที่ 2.19 ทางเข้าศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่

ตั้งอยู่บนเขาห่างจากท่าเรือเตงส์ไปทางด้านเหนือของเกาะ เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวเกาะสีชัง ให้ความเคารพนับถือ ลักษณะเป็นถ้ำซึ่งดัดแปลงเป็นศาสนสถานที่เหมาะสมด้านสถาปัตยกรรมจีน และไทย จากบริเวณศาลมองเห็นทิวทัศน์ด้านหน้าของเกาะ ได้อย่างชัดเจน นอกจากจะชาวเกาะสีชัง แล้วยังมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่มีความนับถือ โดยในช่วงเทศกาลตรุษจีนจะมีคนเข้ามากราบไหว้เป็นจำนวนมาก

วัฒนธรรมและประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของเกาะสีชัง

ประเพณีวันไหลเกาะสีชัง จัดขึ้นในวันที่ 16-17 เมษายนทุกปี ของเกาะสีชังทุกเพศทุกวัย ทั้งสารทศ จะเดินทางกลับมาอย่างพร้อมเพรียงกัน วันนี้จึงเรียกว่า “วันรวมญาติ” ตอนเย็นมี

การละเล่นต่างๆ กลางคืนจะมีมหรสพให้ชม พอเช้าในวันที่ 18 ผู้คนจะแต่งกายสวยงามหลากหลาย เดินมุ่งหน้าสู่ชายหาดเกาะขามใหญ่ร่วมกันร้องรำทำเพลงฝ่ายชายจะงูมมือ หรืออ้อมฝ่ายหญิงลงน้ำ หรือเรียกว่า “พิธีอ้อมสาวลงน้ำ”

ประเพณีวันกองข้าว เป็นประเพณีที่ต่อจากวันไหล คือวันที่ 19 เมษายนของทุกปี ของชาวเกาะสีชังจะทำพิธีกองข้าวในเวลา 4 – 5 โมงเย็น โดยจัดอาหารใส่ปิ่นโตไปยังพระราชวังเดิม มีการเช่นวิญญูณของบรรพบุรุษ และรับประทานข้าว อาหารที่นำมาพร้อมทำกัน

ประเพณีข้าวมันส้มตำ จัดขึ้นในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ของทุกปี ซึ่งตรงกับวันลอยกระทง แต่ชาวเกาะสีชังจะพิเศษกว่าที่อื่น คือ แทนที่จะนำกระทงไปลอยอย่างเดียวในช่วงเย็น ๆ ผู้หญิงจะเตรียมข้าวมันพร้อมส้มตำ เมื่อได้เวลา 24.00 น. ก็รับประทานร่วมกัน จากนั้นก็จะร่วมกันลอยกระทง

พิธีไหว้พระบาท เป็นพิธีชาวเกาะสีชัง ที่จัดขึ้นเพื่อถวายสักการะพระพุทธรูปบาทจำลองที่ประดิษฐาน ณ ยอดเขาพระจุลจอมเกล้า ในกลางเดือน 3 ของทุก ๆ ปี

2.1.2.3 ระดับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว

การพิจารณาจัดระดับศักยภาพ และความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว โดยในการศึกษาครั้งนี้ ได้พิจารณาโดยมีหลักเกณฑ์ (กดวงแผนโครงการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2542 :-12)

1. ความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว
2. ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว
3. ความสามารถในการเข้าถึงของแหล่งท่องเที่ยว

1. ความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว

ความดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว เป็นปัจจัยที่สำคัญ โดยจะพิจารณาดังภาพรวมของความสวยงาม สิ่งอำนวยความสะดวก สภาพแวดล้อม ตลอดจนคุณค่าในตัวเองของสถานที่นั้นว่ามีลักษณะเป็นเอกลักษณ์โดดเด่นจากที่อื่น ๆ และมีความพร้อมเพียงพอหรือไม่เพียงใด โดยสถานที่ที่มีความสวยงาม และมีความเด่นมาก จะได้คะแนนสูง

2. ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว

ความปลอดภัยในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและทำเลที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว โดยมีหลักเกณฑ์ว่าสถานที่ที่มีความปลอดภัยสูงจะได้รับคะแนนสูง

3. ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว

จะพิจารณาจากความสะดวกสบายในการเดินทางไปชมสถานที่ท่องเที่ยว นั้นโดยตรง และสามารถที่จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ได้โดยสะดวกหรือไม่ โดยมีหลักเกณฑ์ว่าสถานที่ที่มีการเข้าถึงได้ โดยสะดวกจะได้รับคะแนนสูง

ตารางที่ 2.3 แสดงการประเมินระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

การประเมินระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว				
แหล่งท่องเที่ยว	ความดึงดูดใจ	ความปลอดภัย	การเข้าถึง	เฉลี่ย
<u>ประเภทธรรมชาติ</u>				
1. หาด				
- หาดท่าวัง	M	H	H	3.5
- หาดทรายแก้ว	H	M	M	3.0
- หาดทรายขาว	H	M	M	3.0
- หาดถ้ำพัง	H	M	L	2.5
- หาดหินกลม	H	M	H	3.5
- แหลมสีซัง	M	H	M	3.0
2. เกาะ				
- เกาะค้างคาว	H	M	L	2.5
- เกาะชายห้า	M	M	M	3.0
- เกาะขามใหญ่	M	H	M	3.0
<u>ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถาน และศาสนา</u>				
1. พระจุฬาราชฐาน				
- พระอุโบสถเจดีย์	H	H	M	3.5
วัดอภัยภูวนาท				
- สระมหาอินคาต	H	H	H	4.0
- ดิโกภิรมย์	H	H	H	4.0
- ดิโก่งศรี	H	H	H	4.0
- ดิโกวัฒนา	H	H	H	4.0
2. โบราณวัตถุสถาน และศาสนสถาน				
รอบนอก				
- พระพุทธบาท	H	H	H	4.0
- ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่	L	H	H	4.0
- วัดถ้ำจักรพงษ์	M	H	H	3.5
- สำนักวิปัสสนาถ้ำชายปริก	M	H	H	3.5
- ศาลาพักผ่อนหลังคาถ้ำ	M	H	H	3.5
- ศาลาจารึก ร.5				4.0

ตารางที่ 2.3 (ต่อ)

การประเมินระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว				
แหล่งท่องเที่ยว	ความดึงดูดใจ	ความปลอดภัย	การเข้าถึง	เฉลี่ย
3. ภูมิทัศน์เมือง กิจกรรม และชีวิตความเป็นอยู่				

หมายเหตุ	H แสดงถึง High potential
	M แสดงถึง Medium potential
	L แสดงถึง Low potential

ที่มา : พิจารณาประเมินค่าจากการสำรวจ

ผลจากการประเมินระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในเกาะสีชัง ปรากฏว่าสามารถให้ภาพรวมของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละประเภทได้ ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ

1.1 ชายทะเล หาดท่าวัง และหาดหินกลมมีระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวสูง มีคะแนนเฉลี่ย 3.5 นอกจากนี้มีระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวปานกลาง ค่อนข้างสูง คือ มีคะแนนเฉลี่ย 2.5 - 3.0 ได้แก่ หาดทรายแก้ว หาดทรายขาว และ หาดถ้ำพัง

2. แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา

พระจุฬาราชฐาน ซึ่งเป็นกลุ่มแหล่งท่องเที่ยว ที่ได้รับการประเมินระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวสูงสุดในเกาะสีชัง (คะแนนเฉลี่ย 4)

2.1 กลุ่มโบราณวัตถุสถานและศาสนสถานรอบนอก พระพุทธรบาท ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ และศาลเจ้าแม่กวนอิม วัดถ้ำจักรพงษ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงสุด (คะแนนเฉลี่ย 4) นอกจากนี้ มีระดับศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวสูง (คะแนนเฉลี่ย 3.5) ได้แก่ สำนักวิปัสสนาถ้ำชายปริก ศาลาพักผ่อนหลักคางัง พลับพลา ร.5 และศิลาจารึก ร.5

3. ภูมิทัศน์เมือง กิจกรรมและชีวิตความเป็นอยู่

ในกลุ่มนี้มีเอกลักษณ์โดดเด่น และให้ความประทับใจต่อผู้มาเยือน ซึ่งจากการประเมินมีระดับศักยภาพสูงสุด แต่ด้านหน้าของเกาะจะหนาแน่นด้วยประชากรที่พักอาศัยอยู่ จึงขาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและแออัดมากบริเวณชายทะเล และท่าเรือ

2.1.2.4 การจัดกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

จากการพิจารณาที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว การประเมินศักยภาพและความพร้อมทางด้านการท่องเที่ยวแล้ว สามารถแบ่งกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาตามความเหมาะสมได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ

1. กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวทางคอนไต้ของเกาะ

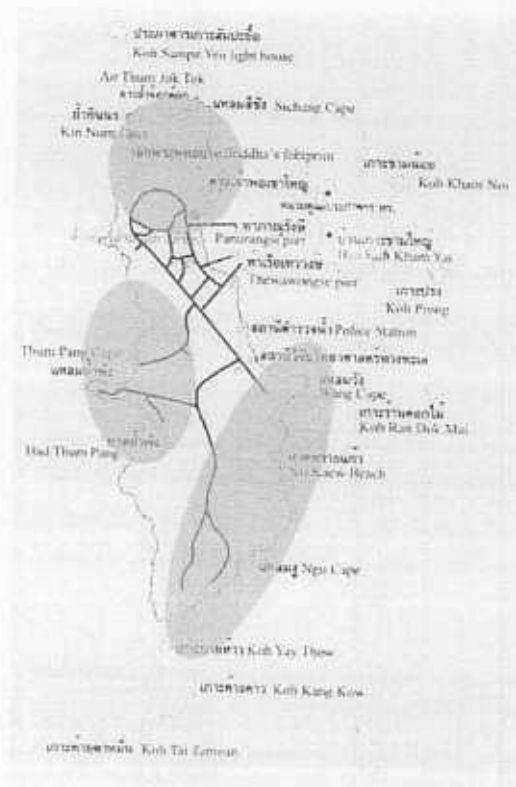
ส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนสูงสุด (ยกเว้นหาดถ้ำพัง) การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว และมีความพร้อมทางด้านการท่องเที่ยวสูง แหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มนี้ ประกอบด้วยพระจุฑาธุชราชฐาน เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก ที่มีหาดท่าวัง หาดทรายแก้ว หาดทรายขาว และหาดถ้ำพัง เป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริม

2. กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวทางคอนเหนือของเกาะ

ส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนสูง ในการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว และมีความพร้อมทางด้านการท่องเที่ยว และแหล่งท่องเที่ยวในกลุ่มนี้จะประกอบด้วยศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวหลัก พระพุทธบาท วัดถ้ำ จักรพงษ์ ศาลาพักผ่อนหลังคาถ้ำศิลาจารึก ร.5 กิจกรรมและวิถีความเป็นอยู่ของชุมชนชาวเกาะ เป็นแหล่งท่องเที่ยวเสริม

3. กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวฝั่งตะวันตกของเกาะ

เป็นกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับคะแนนปานกลางค่อนข้างสูง ในการประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว และมีความพร้อมทางด้านการท่องเที่ยวพอสมควร ในกลุ่มนี้ประกอบด้วยหาดหินกลม (แหลมเขาขาด) และพลับพลา ร.5

- กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวคอนเทมโม่ของเกาะ
- กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวฝั่งตะวันตกของเกาะ
- กลุ่มแหล่งท่องเที่ยวทางตอนใต้และฝั่งตะวันออกของเกาะ

ภาพที่ 2.20 แสดงการจัดกลุ่มของแหล่งท่องเที่ยวเกาะสี่ซึ่งที่สำคัญ

2.1.2.5 แนวโน้มและสถานการณ์การท่องเที่ยวด้านการท่องเที่ยว

1. สถานการณ์การท่องเที่ยวในภาคตะวันออก

สถิติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2547 มีผู้มาเยือนภาคตะวันออกเชิงทั้งสิ้น คน เป็นชาวต่างประเทศ 29,200 คน และเป็นชาวไทย 161,988 คน ต่อปี (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545 : 8 - 12) ผู้เยี่ยมชมอนุภาคกลางฝั่งตะวันออกมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยสูงสุดที่ชลบุรี (2,805.49 บาท/คน/วัน) รองลงมา คือ จังหวัดตราด ระยอง และจันทบุรี เท่ากัน 1,644.11 1,453.33 และ 1,126.10 บาท /คน /วัน ตามลำดับ ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย นักท่องเที่ยวพักที่ชลบุรีสูงสุด คือ 3.42 วัน รองลงมา คือ จังหวัดตราด ระยอง และจันทบุรี เท่ากับ 2.35 2.18 และ 1.99 ตามลำดับ ในด้านรายได้จากการท่องเที่ยวอนุภาคกลางฝั่งตะวันออกมีรายได้จากการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2544 เท่ากับ 51,332.60 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.30 ของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งประเทศ รายได้จากการท่องเที่ยว ในอนุภาคกลางฝั่งตะวันออกร้อยละ 81.04 มาจาก

จังหวัดชลบุรี รองลงมาคือ ระยอง ตราด และจันทบุรี ตามลำดับ รายได้จากการท่องเที่ยวของ จังหวัดชลบุรีส่วนใหญ่ได้จากผู้เยี่ยมชมชาวต่างประเทศ แต่จังหวัดระยอง ตราด และจันทบุรียังคง ได้จากผู้เยี่ยมชมชาวไทย

ในด้านการคมนาคมมายังแหล่งท่องเที่ยว ในอนุภาคลงฝั่งตะวันออก ส่วนใหญ่ใช้พาหนะส่วนตัว นักท่องเที่ยวที่พักค้างคืนในแหล่งท่องเที่ยวนิยมพักที่โรงแรม ยกเว้นที่ จังหวัดตราดพักที่บังกะโล / รีสอร์ท สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นที่นิยมของผู้เยี่ยมชมคือ พัทยา บางแสน เกาะเสม็ด ตลาดผลไม้ / บ้านแพ เกาะช้าง แหลมงอบ น้ำตก เขา และวัดที่จันทบุรี และไอเอซิส ชิวิตส์

2. สถานการณ์การท่องเที่ยวจังหวัดชลบุรี

จากข้อมูลสถิติการท่องเที่ยว การเที่ยวแห่งประเทศไทยพบว่า ในปี 2547 จังหวัดชลบุรี มีผู้มาเยี่ยมชมทั้งสิ้น 4.99 ล้านคน เป็นผู้มาเยี่ยมชมชาวต่างประเทศ 2.72 ล้านคน ผู้มาเยี่ยมชมชาวไทย 2.27 ล้านคน หรือคิดเป็น ร้อยละ 54.48 และ 45.52 ของผู้มาเยี่ยมชมทั้งหมดตามลำดับ

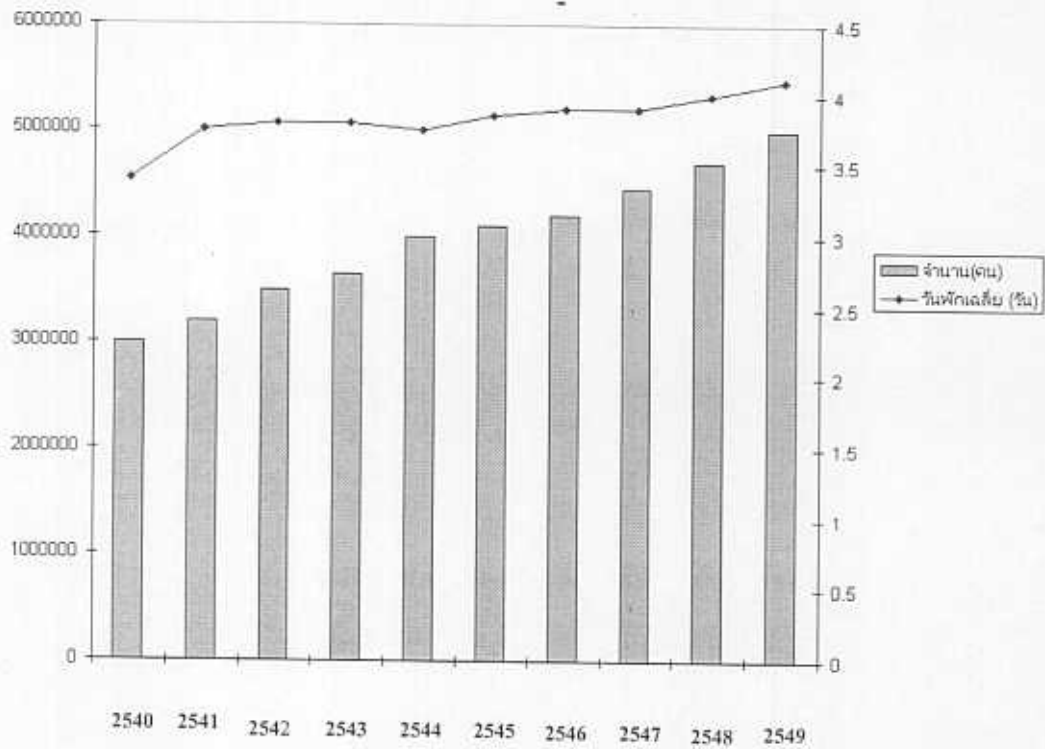
ผู้เยี่ยมชมชาวต่างประเทศ 2.72 ล้านคน เป็นนักท่องเที่ยว 2.64 ล้านคน นักทัศนาจร 0.07 ล้านคนหรือร้อยละ 97.28 และ 2.72 ตามลำดับ ในส่วนผู้เยี่ยมชมชาวไทย 2.27 ล้านคน เป็นนักท่องเที่ยว 1.43 ล้านคน นักทัศนาจร 0.84 ล้านคน หรือร้อยละ 63.04 และ 36.96 ตามลำดับ

ผู้เยี่ยมชมเดินทางมายังจังหวัดชลบุรีโดยรถส่วนตัว (ร้อยละ 63.98) และ รถโดยสารประจำทาง (ร้อยละ 35.87) ในจำนวนนักท่องเที่ยวที่มายังจังหวัดชลบุรีทั้งหมด 4.07 ล้านคน 3.66 ล้านคนพักที่โรงแรม (ร้อยละ 89.88) ระยะเวลาพำนักเฉลี่ย 3.42 วัน ค่าใช้จ่าย เฉลี่ย 2,805.49 บาท / วัน จำนวนครั้งที่เดินทางมายังจังหวัดชลบุรีเฉลี่ย 2.10 ครั้ง / ปี จังหวัด ชลบุรีมีรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งสิ้น 41,598.09 ล้านบาท โดย 34,430.11 ล้านบาท มาจากผู้ เยี่ยมชมชาวต่างประเทศ หรือร้อยละ 82.77 สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่นิยมของผู้เยี่ยมชมชาว ไทย และชาวต่างประเทศ คือ หาดพัทยา และบางแสน อนึ่งรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัด ชลบุรีมาจากพัทยา 39,953.76 ล้านบาท และจากบางแสน 1,644.33 ล้านบาท

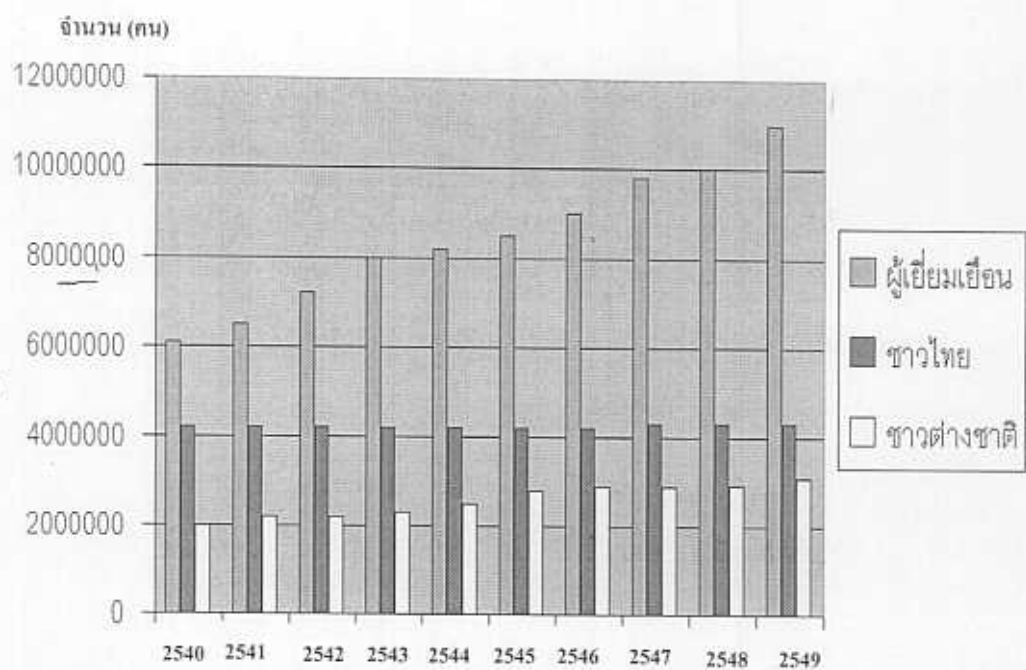
3. สถานการณ์การท่องเที่ยวเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

จำนวนผู้มาเยี่ยมชม จำนวนวันพักเฉลี่ยปี พ.ศ. 2540-2544 และการ
คาดการณ์ปี พ.ศ.2545-2550 จังหวัดชลบุรี

ภาพที่ 2.21 แสดงจำนวนผู้มาเยี่ยมชม และการคาดการณ์จังหวัดชลบุรี

จำนวนผู้เยี่ยมชม ปี พ.ศ. 2540 - 2544 และการคาดการณ์ปี พ.ศ.2545 - 2550 อนุภาค
กลางฝั่งตะวันออก

ภาพที่ 2.22 แสดงจำนวนผู้มาเยี่ยมชมและการคาดการณ์ฝั่งตะวันออก

จากการศึกษาใน “แผนการศึกษาศักยภาพและแนวทางการท่องเที่ยวเกาะสีชัง ซึ่งจัดทำโดยกองวางแผนโครงการ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ท.ท.ท) เกาะสีชังอยู่ในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพปานกลางและสามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ทุกกลุ่ม และได้กำหนดรูปการท่องเที่ยว ให้เน้นการเป็นแหล่งท่องเที่ยวและพักผ่อนขนาดเล็กสมบูรณ์แบบ ที่มีรูปแบบการท่องเที่ยวแบบง่าย ๆ เน้นกิจกรรมเชิงสงบ แต่มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอไม่ควรส่งเสริมกิจกรรมประเภทอึดึก ก่อให้เกิดความพลุกพล่านในเขตชุมชนเดิม โดยมีแนวโน้มในการพัฒนาประกอบด้วย การพัฒนาต้องคำนึงถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติ และศิลปกรรมควบคู่กัน พัฒนาเส้นทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวทั้งบนเกาะและในทะเล และพัฒนาให้บรรลุเป้าหมาย 3H คือ Hill Resort สำหรับนักท่องเที่ยวไป Health Resort สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุและอาจพัฒนาเป็นสถานพักผ่อน Historical Resort สำหรับนักท่องเที่ยวทั่วไปและผู้สนใจเฉพาะเรื่อง ทั้งนี้ได้กำหนดแนวทางหลักในการพัฒนา 6 ด้าน คือ แนวทางอนุรักษ์และพัฒนาแนวทางการพัฒนาสิ่งแวดล้อม โดยเน้นเขตพระราชฐาน แนวทางการพัฒนาโครงข่ายเส้นทางเข้าถึง และสิ่งอำนวยความสะดวก แนวทางพัฒนาสินค้าที่ระลึกและกิจกรรมเสริม แนวทางพัฒนาตลาดนักท่องเที่ยว และแนวทางการลงทุนโดยภาครัฐลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว ขณะที่ภาคเอกชนจะมีการลงทุนภายใต้แนวโน้มการพัฒนาแบบ 3H ซึ่งเน้นลงทุนขนาดกลางที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และให้ความสำคัญกับนักลงทุนท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ และการลงทุนในธุรกิจ เช่น ร้านอาหาร ที่พัก ลวดดูแลให้มีปริมาณและคุณภาพที่เหมาะสมสอดคล้องกับรูปแบบการท่องเที่ยวเน้นธรรมชาติ โดยมีการจัดรายละเอียดโครงการในการพัฒนาและปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง ดังนี้

1. จัดให้มีบุคลากรในการดูแลสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่งให้ชัดเจน
2. จัดการด้านความสะอาดเรียบร้อยของสถานที่
3. ดูแลความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
4. จัดสภาพภูมิทัศน์ โดยเฉพาะหาดอ่าพิง และอ่าจักรพงษ์
5. ปรับปรุงท่าเรือสาธารณะ

โดยให้หน่วยงานขององค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้รับผิดชอบ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2545 : 23 - 3)

2.2 สภาพปัญหาด้านการท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวหลาย ๆ แห่งในเกาะสีชังประสบปัญหาหลาย ๆ อย่างซึ่งสามารถรวบรวมได้ดังนี้ (กองแผนโครงการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545:15-19)

2.2.1 ปัญหาขาดการพัฒนา

แหล่งท่องเที่ยวหลาย ๆ แห่ง บนเกาะสีชังประสบกับปัญหาการขาดการพัฒนา เป็นที่น่าสังเกตว่าแหล่งท่องเที่ยวที่ประสบปัญหาขาดการพัฒนานี้ ส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติซึ่งปัญหานี้ถือได้ว่าเป็นปัญหาที่มีความสำคัญสมควรจะได้รับการแก้ไขจากหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง จากการสำรวจในครั้งนี้พบว่าแหล่งท่องเที่ยวที่ประสบปัญหานี้จำนวน 11 แห่ง ส่วนใหญ่ระดับของปัญหาอยู่ในขั้นปานกลาง

2.2.2 ปัญหาความสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว

ปัญหาความสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนปัญหาความสกปรกในแหล่งท่องเที่ยว นั้น เนื่องมาจากการขาดการเอาใจใส่ดูแลจากเจ้าหน้าที่ หรือจากตัวนักท่องเที่ยวเอง ปัญหานี้เป็นปัญหาที่พบมากทั้งในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณ วัตถุสถานและศาสนา จากการรวบรวมพบว่ามีแหล่งท่องเที่ยวถึง 11 แห่ง ที่ประสบปัญหานี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแหล่งท่องเที่ยวที่นับได้ว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ และเป็นที่ยินยอมของนักท่องเที่ยวโดยทั่วไป ที่เดินทางมายังเกาะสีชัง คือ พระจุฑาธุชราชฐาน สภาพโดยทั่วไปมีความสัมพันธ์ และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติท้ายเกาะ

2.2.3 ปัญหาการเข้าถึง

แหล่งท่องเที่ยวบนเกาะสีชังจะสามารถเข้าถึงได้ 2 ทาง คือ ทางบก และทางเรือ สำหรับทางบกนั้นจะมีบริการรถรับจ้าง ส่วนทางเรื่อนั้นนักท่องเที่ยวจำเป็นต้องจ้างเหมาเรือไปเอง แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมีความสะดวกทางการเข้าถึง มีเพียงบางแห่งเท่านั้นที่ไม่สามารถเข้าถึงได้ แต่จากการรวบรวมปัญหาพบว่ามีแหล่งท่องเที่ยวประมาณ 7 แห่งเท่านั้นที่ประสบปัญหานี้ และระดับของปัญหาก็อยู่ในขั้นปานกลาง

ภาพที่ 2.23 แสดงสภาพปัญหาขาดการพัฒนา

ภาพที่ 2.24 แสดงถึงปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว

ภาพที่ 2.25 แสดงสภาพปัญหาการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง

2.2.4 ปัญหาการประชาสัมพันธ์

มีแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งที่มีความสวยงามแต่นักท่องเที่ยวกลับไม่รู้จัก ทั้งนี้เนื่องมาจากนักท่องเที่ยวยังไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร ซึ่งประเด็นนี้เป็นปัญหาที่ควรจะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน หากได้รับการแก้ไขแล้วจะทำให้บรรยากาศการท่องเที่ยวบนเกาะสีชังก็คึกคักขึ้นมีการกระจายตัวของนักท่องเที่ยวดีขึ้น การประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวบนเกาะสีชังให้นักท่องเที่ยวนั้น สามารถดำเนินการได้ในหลายรูปแบบ เช่น แผ่นพับ แผนที่แสดงจุดของแหล่งท่องเที่ยวทั้งหมดบนเกาะ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่ประสบปัญหาทางการประชาสัมพันธ์ เช่น หาดทรายแก้ว หาดทรายขาว และหาดถ้ำพิง ซึ่งอยู่ในบริเวณพระจุฑาธุชราชฐาน

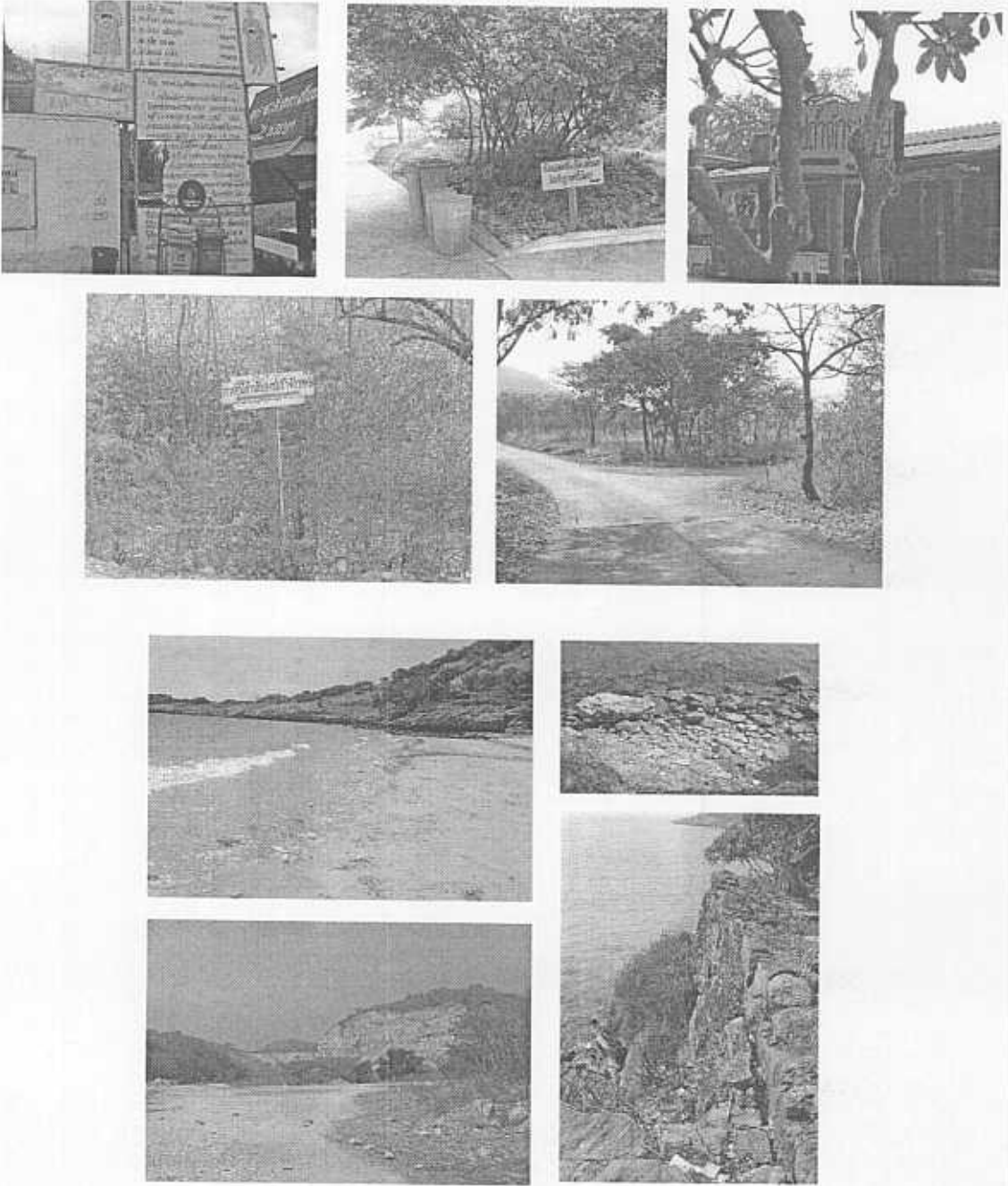
2.2.5 ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม

เนื่องจากเกาะสีชังมีภูมิประเทศที่เป็นเกาะ ฉะนั้นทำให้มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติจำนวนมาก เช่น หาดทราย แหลม ถ้ำ เป็นต้น ซึ่งในแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ เมื่อมีผู้คนเดินทางไปท่องเที่ยว ประกอบกับมีกิจกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวเกิดขึ้น ก็จะส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปได้ อาทิเช่น ปัญหาขยะ อย่างไรก็ตามปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อมนี้ จากการสำรวจพบว่าส่วนใหญ่แหล่งท่องเที่ยวบนเกาะสีชังยังไม่ประสบปัญหานี้อย่างรุนแรงนัก เนื่องจากสภาพบรรยากาศทางการท่องเที่ยวบนเกาะสีชังยังไม่เติบโตมาก สภาพแวดล้อมโดยส่วนใหญ่นับได้ว่ายังบริสุทธิ์มีเพียงแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งเท่านั้นที่ประสบปัญหาทางด้านสภาพแวดล้อม บ้างซึ่งยังถือว่ายังไม่รุนแรง

อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาถึงสภาพแวดล้อมโดยทั่วไปบนเกาะสีชังแล้ว น่าจะมีการตั้งข้อสังเกตในเรื่องของการระเบิดหิน เพื่อก่อสร้างเขื่อนกันคลื่นท่าเรือพาณิชย์แหลมฉาง ซึ่งในการระเบิดหินนี้จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมบนเกาะเล็กน้อยเพียงใดนั้น ควรจะต้องมีการศึกษาและให้ความสนใจ ทั้งนี้ควรจะต้องประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรง ซึ่งก็คือสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (วล.) นอกจากประเด็นในเรื่องการระเบิดหินแล้ว วล. ควรจะต้องพิจารณาในอีกประเด็นหนึ่ง คือ ในเรื่องของการขนถ่ายน้ำมันสำปะหลัง ซึ่งดำเนินการโดยเรือสินค้าระหว่างประเทศที่จอดอยู่รอบ ๆ บริเวณเกาะสีชัง

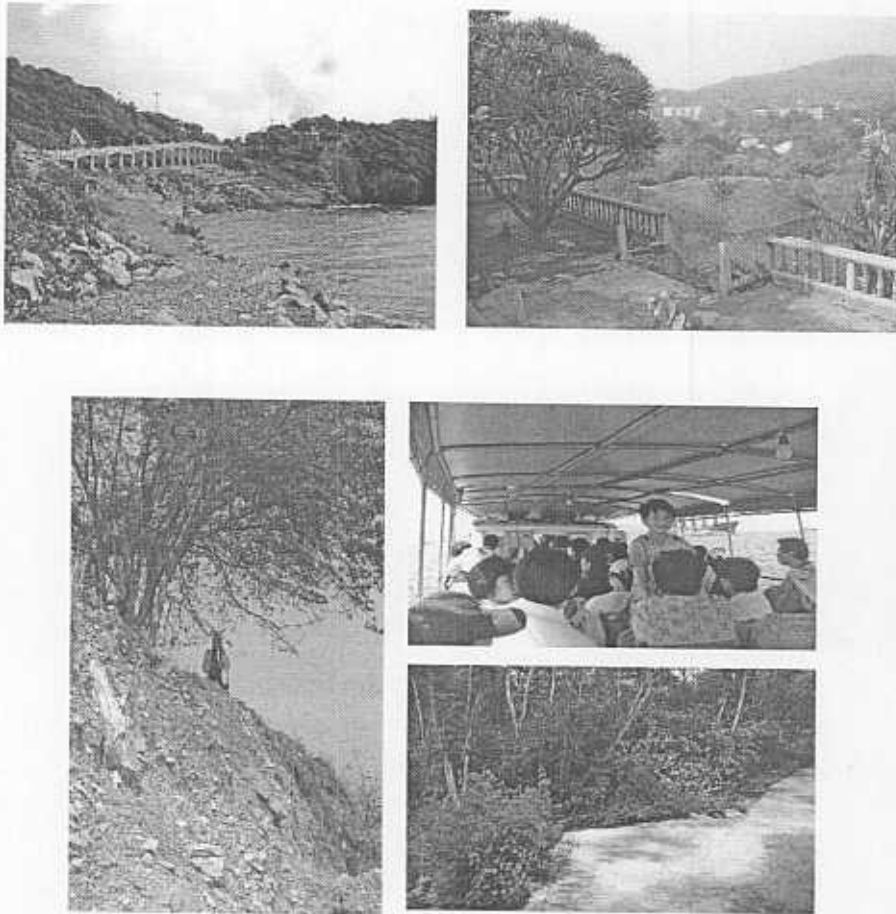
2.2.6 ปัญหาความปลอดภัย

แหล่งท่องเที่ยวบนเกาะสีชังบางแห่ง มีลักษณะที่แยกตัวออกจากชุมชนกล่าว คือ บริเวณที่เป็นตัวของแหล่งท่องเที่ยว ที่อยู่ห่างไกลจากศูนย์กลางค่อนข้างมาก ประกอบกับยังไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เช่น ร้านค้า ร้านอาหาร ดังนั้นปัญหาทางด้านความปลอดภัยจึงน่าจะเป็นประเด็นที่ควรจะต้องให้ความสนใจ และมีมาตรการป้องกันทางด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินแม้ว่าในปัจจุบันจะยังไม่เกิดปัญหาก็ตาม สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเป็นไปได้ที่จะเกิดปัญหานี้จากการสำรวจพบว่ามีประมาณ 6 แห่ง แหล่งท่องเที่ยวที่น่าจะเกิดปัญหาทางด้านความปลอดภัย เช่น ที่บริเวณเกาะยายท้าว และแหลมถ้ำพิง เป็นต้น อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงระดับความรุนแรงของปัญหาแล้วพบว่ายังไม่รุนแรงมาก

ภาพที่ 2.26 แสดงปัญหาด้านสภาพแวดล้อม

ภาพที่ 2.27 แสดงปัญหาด้านความปลอดภัย

2.2.7 ปัญหาการขาดสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่ควรจะมีเพื่อบริการนักท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยวประมาณ 10 แห่ง บนเกาะสีชังที่ยังประสบปัญหาด้านนี้ แต่ระดับความรุนแรงของปัญหา เป็นเพียงระดับปานกลาง เท่านั้น เนื่องจากยังมีจำนวนนักท่องเที่ยวไม่มากนัก

2.2.8 ข้อจำกัดด้านการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวบนเกาะสีชังมีข้อจำกัดทางด้านภูมิอากาศ กล่าว คือ การเดินทางไปท่องเที่ยวยังเกาะสีชังไม่สามารถเดินทางไปได้ตลอดปี เนื่องจากสภาพทางภูมิประเทศที่เป็นเกาะ ซึ่งต้องโดยสารเรือ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงคลื่นลมเป็นสำคัญ การเดินทางไปยังเกาะสีชัง จะไม่สะดวกในฤดูฝนซึ่งเป็นช่วงมรสุม คลื่นลมในทะเลค่อนข้างแรง ทำให้ไม่สามารถเดินทางไปท่องเที่ยวได้ แต่ส่วนประชากร(ชาวบ้าน) ที่อยู่บนเกาะมีความเคยชินกับการเดินทาง ถ้าไม่พักมาก พักก็จะเดินทางกลับจากฝั่ง และเกาะต่อไปได้

ภาพที่ 2.28 แสดงปัญหาการขาดสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

ภาพที่ 2.29 แสดงข้อจำกัดทางด้านการท่องเที่ยว

ตารางที่ 2.4 แสดงค่าปัญหาการท่องเที่ยวในแต่ละแห่ง

ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	ปัญหาการขาดการพัฒนา	ปัญหาความเสื่อมโทรม	ปัญหาการเข้าถึง	ปัญหาสภาพแวดล้อม	ปัญหาความปลอดภัย	ปัญหาการขาดสิ่งอำนวยความสะดวก	ปัญหาการประชาสัมพันธ์
ประเภทธรรมชาติ							
1. หาดท่าวัง	○			△			
2. หาดทรายแก้ว	○	○	△	△	●	○	●
3. หาดทรายขาว	○	○	△		○	○	●
4. หาดถ้ำพิง	○	○	○		○	○	●
5. ถ้ำหาดทราย							
6. เกาะขาวใหญ่	●	●		○		○	●
7. เกาะชายท้าว	●	○	△	●	●	○	○
8. เกาะค้างคาว		●	○				
9. แหลมสีซัง			○				
10. แหลมท่าวัง							
11. แหลมถ้ำพิง	○	○	●		●	●	○
12. แหลมเขาขาด (หาดหินกลม)		○			△	○	
ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถาน และศาสนา							
1. พระจุฑาธุชราชฐาน	○	●		○			
2. พระพุทธบาท	●	●		●			
3. ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่/ศาลเจ้าแม่กวนอิม							
4. วัดถ้ำจักรพงษ์				△		○	
5. สำนักวิปัสสนาถ้ำชายปริก							
6. ศาลาพักร้อนหลังคาแก้ง	●	●		○		○	○
7. ศิลาจารึก ร.5	○					○	

ตารางที่ 2.4 (ต่อ)

ชื่อแหล่งท่องเที่ยว	ปัญหาการขาดการพัฒนา	ปัญหาความเสื่อมโทรม	ปัญหาการเข้าถึง	ปัญหาสภาพแวดล้อม	ปัญหาความปลอดภัย	ปัญหาการขาดสิ่งอำนวยความสะดวก	ปัญหาการประชาสัมพันธ์
● ปัญหารุนแรงมาก							
○ ปัญหารุนแรงปานกลาง							
△ ปัญหารุนแรงน้อย							

2.3 ทฤษฎีและหลักการพัฒนาเมืองเพื่อการท่องเที่ยว

2.3.1 เมืองและการท่องเที่ยว

2.3.1.1 เมือง (Urban)

เมือง หมายถึง ที่รวมของคนหรือกิจกรรม เป็นบริเวณที่เจริญแล้ว มีความหนาแน่นของประชากรพอสมควรและมีอาคารบ้านเรือนหนาแน่นพอสมควร (เดชา บุญค้ำและคณะ 2531 : 1 - 2)

ประเภทของเมือง

การท่องเที่ยวอาจแบ่งเมืองตามลักษณะเด่นออกเป็น 3 แบบ คือ (เดชา บุญค้ำและคณะ. 2531 : 1 - 2)

ก. เมืองธรรมชาติ แยกเป็น เมืองชายทะเล มีความสวยงาม หรือมีความเป็นพิเศษอันเนื่องมาจากชายหาดกิจกรรมทางน้ำ ทิวทัศน์ตามธรรมชาติ ปะการัง เช่น เมืองพัทยา , เมืองภูเก็ต เป็นต้น

เมืองภูเขา ได้แก่ เมืองที่ตั้งอยู่บนเทือกเขาหรือที่สูงมีความสวยงามเป็นพิเศษ จากสภาพภูมิประเทศและอาจรวมถึงความพิเศษของสภาพอากาศด้วย เช่น เมืองแม่ฮ่องสอน , เมืองเชียงใหม่ เป็นต้น

ข. เมืองประวัติศาสตร์ ได้แก่ เมืองที่เคยมีความสำคัญในอดีต เมืองที่มีร่องรอยความเจริญรุ่งเรืองในอดีต มีแหล่งที่ตั้งของโบราณสถานที่สำคัญตั้งอยู่ เช่น เมืองอยุธยา , เมืองสุโขทัย เป็นต้น

ค. เมืองศิลปวัฒนธรรมประเพณีและกิจกรรม ได้แก่ เมืองที่มีลักษณะเด่นเป็นพิเศษอันเนื่องมาจากศิลปะท้องถิ่นขนบธรรมเนียมประเพณีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ เช่น เมืองเชียงใหม่ , เมืองลำปาง เป็นต้น

ในการพัฒนาเมืองเพื่อการท่องเที่ยว นั้น ควรพยายามรักษาลักษณะหรือคุณลักษณะหรือคุณสมบัติเด่น ของเมืองแต่ละเมืองนั้นเอาไว้ เพราะเอกลักษณ์ของเมืองนั่นเองคือสิ่งที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวโดยตรง และก่อให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยวได้ โดยไม่จำเป็นต้องไปสร้างสิ่งดึงดูดใจขึ้นมาใหม่

เมือง จำแนกออกเป็นลักษณะต่างๆ ตามหน้าที่และบทบาทของเมืองที่มีต่อการท่องเที่ยว ดังต่อไปนี้ (चेखा बुणुत्ताและकणे . 2531 : 1 - 2)

ก. เมืองที่เป็นจุดหมายของการท่องเที่ยว มีลักษณะที่เป็นเมืองมีแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติและมนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งคุณสมบัตินี้จะเป็นสิ่งบ่งชี้และกำหนดให้เมือง มีความสำคัญอย่างมากในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวหรือเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวโดยตรง

ข. เมืองที่เป็นเมืองบริการ เมืองประเภทนี้อาจจะมีหรือไม่มีแหล่งท่องเที่ยวเลยก็ได้แต่จะอยู่ในตำแหน่งที่ใกล้กับแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ โดยที่แหล่งท่องเที่ยวได้ดีพอ ลักษณะนี้จะทำให้เมืองมีหน้าที่เป็นส่วนบริการ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่โดยรอบหรือใกล้เคียง เช่น เป็นแหล่งที่พัก แหล่งที่รับประทานอาหาร หรือเป็นสถานที่ให้บริการความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

ค. เมืองที่เป็นจุดแวะพัก ในบางกรณีเราจะพบว่าเส้นทางท่องเที่ยวที่มีระยะไกล จำเป็นจะต้องมีจุดแวะพักระหว่างทางสำหรับนักท่องเที่ยว ซึ่งเมืองที่ทำหน้าที่นี้จะต้องอยู่ระหว่างจุดตั้งต้นกับจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวก็ได้ หน้าที่ของเมืองลักษณะนี้ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่แวะพักมีแหล่งท่องเที่ยวอยู่ด้วยก็จะทำให้นักท่องเที่ยวใช้เวลาในเมืองที่เป็นจุดแวะพักมากขึ้น

ง. เมืองที่เป็นทางผ่าน ในกรณีนี้เมืองจะมีลักษณะเป็นทางผ่านของการท่องเที่ยวเท่านั้นอาจจะอยู่ในเส้นทางท่องเที่ยวหรือใกล้เคียงก็ได้ แต่ไม่มีแรงดึงดูดให้นักท่องเที่ยวแวะเที่ยวชม ซึ่งอาจจะมีสาเหตุมาจากการที่เมืองนั้น ไม่มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีแรงดึงดูดมากพอ หรือยังไม่ได้รับการพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยว หรือขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีพอ จึงทำให้นักท่องเที่ยวไม่รู้จัก และไม่หยุดแวะเที่ยวชม

แหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ในเมือง

การจำแนกแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ภายในเมืองนี้ แบ่งตามลักษณะเด่นของความน่าสนใจ และกิจกรรมที่เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นแนวทางเบื้องต้นสำหรับการกำหนดตำแหน่ง ของแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในเมือง เพื่อการกำหนดเส้นทางนักท่องเที่ยว และเพื่อเป็น

แนวทางสำหรับการจัดรวมกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดความน่าสนใจเพิ่มขึ้น แหล่งท่องเที่ยวภายในเมืองอาจแบ่งออกได้เป็น 7 ประเภท ได้แก่ (เดชา บุญค้ำและคณะ. 2531 : 1 - 2)

ก. ประเภทโบราณสถาน ได้แก่ พระราชวัง, สิ่งก่อสร้าง และอาคารที่มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์ ประสาท ป้อมปราการ เช่น พระราชวังสนามจันทร์, พระที่นั่งอนันตสมาคม นอกจากนี้ยังหมายความรวมถึงอนุสาวรีย์ต่างๆ ด้วยเช่น อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา เป็นต้น

ข. ประเภทศาสนสถาน ได้แก่ วัด โบสถ์ เจดีย์ ศูนย์กิจกรรมทางศาสนา เช่น วัดพระศรีรัตนศาสดาราม, วัดเบญจมบพิตร กรุงเทพฯ เป็นต้น

ค. ประเภทธรรมชาติ ได้แก่ ทะเล ชายหาด ป่าไม้ แม่น้ำ ลำคลอง ภูเขา ถ้ำ น้ำตก น้ำพุ น้ำพุร้อน ทะเลสาบ หนองบึง เช่น สะพานหิน จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น

ง. ประเภทศิลปวัฒนธรรมและการศึกษา ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ศูนย์วิจัยหรือย่านที่มีการผลิตสินค้าประจําถิ่น มีประเพณีประจําถิ่น เช่น พิพิธภัณฑ์วังสวนผักกาด พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์ กรุงเทพฯ, ตลาดน้ำดำเนินสะดวก

จ. ประเภทสถานเริงรมย์ ได้แก่ โรงละคร และการแสดง ร้านอาหารที่มีชื่อเสียง ร้านขายของในศูนย์การค้าต่างๆ เช่น ไนท์บาร์ซาร์ จังหวัดเชียงใหม่

ฉ. ประเภทอุตสาหกรรมและหัตถกรรม อาจเป็นอุตสาหกรรมขนาดเล็ก ทำเครื่องเงิน จักสาน ทอผ้า ทำร่ม ปั่นหม้อ ปั่นโอง เช่น ย่านวัวลายซึ่งเป็นย่านทำเครื่องเงิน จังหวัดเชียงใหม่

ช. ประเภทอื่น ๆ ได้แก่ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สนามกีฬา สวนสนุก เช่น สวนสัตว์ซาฟารี, แคนเนรมิต กรุงเทพฯ

แหล่งท่องเที่ยว 7 ประเภทข้างต้นอาจแบ่งจำแนกออกตามต้นกำเนิด หรือการเกิดแหล่งท่องเที่ยวเป็น 2 ลักษณะ คือ (เดชา บุญค้ำและคณะ. 2531 : 1-2)

ก. แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม มนุษย์มิได้จัดทำขึ้นหรือจัดสร้างขึ้น มักจะได้แก่แหล่งเที่ยวธรรมชาติ, ศิลปวัฒนธรรม ซึ่งการปรับปรุงเมืองหรือย่านเหล่านี้จะต้องทั้งพัฒนาและอนุรักษ์ควบคู่กันไปในส่วนที่เหมาะสม เพื่อให้คงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าตลอดไป

ข. แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์จัดสร้างขึ้น อาจมีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาหรือการพักผ่อนหย่อนใจ แต่ก็ได้กลายเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวประเภทศูนย์การค้า สถานเริงรมย์

2.3.1.2 การท่องเที่ยว

ก. จุดประสงค์ของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว นั้น เป็นความต้องการอย่างหนึ่งของคนที่เกิดขึ้นเมื่อมีความพร้อม ทั้งทางด้านทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ต่างๆ กันดังนี้ (เดชา บุญค้ำและคณะ. 2531 : 1-2)

1. ความอยากรู้อยากเห็นในด้านต่างๆ เป็นการท่องเที่ยวเพื่อให้พบสิ่งแปลกใหม่ได้แก่ ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างไป ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ การได้รับรู้เรื่องราวที่ต่างๆ ไปจากที่ตนเคยรับรู้

2. การพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อผ่อนคลายความเครียดจากภารกิจประจำวันได้แก่ การเล่นกีฬาประเภทต่างๆ การเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งบริเวณที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ

3. ความสนใจทางด้านศาสนาและไสยศาสตร์ ได้แก่ การจารีแสวงบุญ การนมัสการศาสนา หรือเกอิอาจารย์

4. อาชีพและธุรกิจ ได้แก่ การเดินทางเพื่อสำรวจค้นคว้า การประชุมสัมมนา การดูงานการศึกษาเปรียบเสมือนการทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้

5. อื่น ๆ ได้แก่ การเยี่ยมชมญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ซึ่งการเดินทางเพื่อวัตถุประสงค์นี้มักจะเกิดขึ้นในช่วงวันหยุด วันเทศกาลต่างๆ และเป็นการพบประเพื่อรวมกลุ่มกันหรือเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

ข. พฤติกรรมนักท่องเที่ยว สามารถแบ่งกลุ่มนักท่องเที่ยวออกเป็นนักท่องเที่ยวที่มาโดยลำพัง ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มีได้ใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวประเภทนี้ ไม่คาดหวังในเรื่องความสะดวกสบายของการเดินทางและการเข้าชมมากนักแต่คาดหวังในเรื่องความสะอาดและความสะดวกสบาย ในการกำหนดทิศทางมีความต้องการรู้ทิศทาง และตำแหน่งที่ตัวเองอยู่ค่อนข้างสูง

นักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่ม ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่ใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยว ต้องการรวมกลุ่มและการได้รับการบอกเล่า ต้องการความสะดวกสบาย

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในเมืองที่มีอยู่ในปัจจุบันพอจะ จำแนกได้เป็น

1. การชมเมืองโดยรวม ได้แก่ การนั่งรถชมเมือง หรือเดินชมเมือง หรือใช้ยานพาหนะอื่นๆ เช่นรถม้า รถมอเตอร์ เป็นการเดินทางสำคัญไปตามเส้นทางสายสำคัญของเมืองผ่านบริเวณสำคัญๆ ของเมือง

2. การเข้าชมสถานที่สำคัญ และสถานที่ที่น่าสนใจ สถานที่ที่นักท่องเที่ยวสนใจมักเป็นสถาปัตยกรรม ในเชิงวัฒนธรรม บ้านบุคคลสำคัญในอดีต พิพิธภัณฑ์

3. การขึ้นที่สูงเพื่อชมเมือง อาจเป็นหอคอย เจดีย์สูง เช่น ภูเขาทอง พระปฐมเจดีย์ จังหวัดนครปฐม หรือภูเขาที่อยู่ในเมือง

4. การชมการละเล่นพื้นเมือง หรือชบวนในงานเทศกาล การจัดสถานที่น่าจะขึ้นกับรูปแบบและขนาดที่ต้องการของการละเล่นนั้น อาจเป็นการจัดถาวร หรือจัดขึ้นเป็นครั้งคราวก็ได้ เช่น ในเทศกาลลอยกระทง เทศกาลแข่งเรือ หรือ เทศกาลที่จัดให้มีขึ้นเฉพาะที่ เช่น เทศกาลแห่สิงโต จังหวัดนครสวรรค์

5. การจับจ่ายซื้อของ ส่วนใหญ่เป็นการซื้อของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์พื้นเมืองต่าง ๆ

6. การนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การท่องเที่ยววิถีลักษณะนี้มักเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย กิจกรรมที่กระทำได้แก่ การซื้อรูปเทียนบูชา การไหว้พระปิดทอง

2.3.1.3 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับองค์ประกอบของเมืองท่องเที่ยว

ก. องค์ประกอบหลักของเมือง เป็นส่วนสำคัญในการจัดทำเมืองให้ดูสวยงามมีความน่าประทับใจทั้งค่อนักท่องเที่ยวและผู้อยู่อาศัย ดังนี้

1. ธรรมชาติ ได้แก่ สิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติที่ยังคงมีอยู่ในเมือง เช่น แม่น้ำ คลอง บึง ภูเขา พร ป่ามาะ

2. อาคารและส่วนประกอบอาคาร ได้แก่ บ้าน อาคาร ดึก แลว อนุสาวรีย์ รวมถึงส่วนประกอบของอาคาร เช่น ป้าย กันสาด

3. ที่เว้นว่างต่าง ๆ ได้แก่ สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น

4. ถนน ทางเดินทางสัญจรต่าง ๆ ได้แก่ ถนน ทางเท้า ทางจักรยาน ทางรถไฟ รวมถึงแม่น้ำ ลำคลองที่ใช้ในการสัญจร

5. มนุษย์และการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ ชาวเมืองที่อยู่อาศัยในเมือง ประกอบกับการเคลื่อนไหวทำกิจกรรมในส่วนต่าง ๆ ของเมือง เป็นส่วนประกอบที่ทำให้เมืองมีชีวิตมีการเคลื่อนไหว โดยส่วนรวมเมืองจะดูสวยและมีความน่าประทับใจต่อผู้มาเยี่ยมชมและต่อชาวเมืองได้หากองค์ประกอบต่าง ๆ ของเมืองได้รวมตัวกันภายใต้หลักการ ดังต่อไปนี้

- ความเป็นระเบียบ องค์ประกอบแรกที่ทำให้เมืองทุกเมืองสวยคือ ความเป็นระเบียบ คำว่าระเบียบในที่นี้ หมายถึง ในด้านความสะดวกในการทำกิจกรรมและทั้งในด้านการเห็นภาพที่ดูเป็นระเบียบเรียบร้อยความสะดวกในการทำกิจกรรม ได้แก่ การที่มีทางสัญจร สะดวกราบรื่น การหาสิ่งที่ต้องการพบได้สะดวกการทำกิจกรรมทุกอย่างเป็นไปได้โดยสะดวก

- ความสบาย ความสบายในที่นี้หมายถึง ความสบายตามสมควร แก้อึดภาพได้แก่ ความไม่ร้อนจนเกินไป ไม่หนาวจนเกินไป ไม่มีฝุ่นมากจนเกินไป พื้นที่ไม่แคบ อึดอัดจนเกินไป ทั้งนี้สภาพแวดล้อมบางอย่างเราไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ เช่น สภาพอากาศ แต่เราสามารถจัดเตรียมบริเวณให้สภาพอากาศนั้น ๆ บรรเทาลงได้ เช่น จัดเตรียมร่มเงา การพยายามไม่ให้มีลานรับแดดที่กว้างใหญ่

- การมีสารูปที่ชัดเจน สารูปเป็นศัพท์บัญญัติจากคำภาษาอังกฤษว่า image หมายถึง ภาพรวมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ปรากฏอยู่ในใจหลังจากที่บุคคลหนึ่ง ๆ ได้เห็นสิ่งนั้นแล้ว ดังนั้นสารูปของเมืองก็คือ ภาพรวมนั้น ๆ ที่บุคคลจะจำได้หลังจากที่ได้ไปเยี่ยมชมเมืองนั้นมาแล้ว

- การมีเอกลักษณ์ที่ชัดเจน เมืองทุกเมืองย่อมต้องมีลักษณะเฉพาะของตนเองในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น เมืองที่มีลักษณะเฉพาะทางประวัติศาสตร์ หรือมีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ของชาติ เช่น สุโขทัย อโยธยา เมืองที่มีลักษณะทางวัฒนธรรมที่ชัดเจน เช่น เชียงใหม่ ลำปาง เมืองที่มีภูมิประเทศพิเศษ เช่น พัทยา ภูเก็ต เอกลักษณ์ดังกล่าวนี้ หากผู้ไปเยี่ยมชมเรียนรู้ รับรู้ ที่ก่อให้เกิดความเข้าใจและรู้จักเมืองนั้น ๆ มากขึ้น และมีผลต่อเนื่องทำให้เกิดความพึงพอใจในลักษณะเฉพาะนั้น การได้รับรู้ลักษณะเฉพาะของเมือง จะก่อให้เกิดความรู้สึกสัมพันธ์กับเมืองนั้น ๆ ได้ทางหนึ่ง และลักษณะเฉพาะบางอย่างก็สามารถเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวได้มาสัมผัสด้วย

- การมีลักษณะเชิงสุนทรียภาพที่ดี ลักษณะเชิงสุนทรียภาพที่ดี หมายถึง ลักษณะสวยงามชวนให้ผู้พบเห็นเกิดความสุขใจ และรื่นรมย์ใจ มีสุนทรียภาพที่ดีที่เกิดขึ้นในเมือง ได้แก่ ใต้ใต้ได้เห็นส่วนประกอบต่าง ๆ ของเมืองปรากฏในลักษณะที่กลมกลืน สนิบสนุนซึ่งกันและกัน มีสีสันที่กลมกลืนหรือตัดกัน ในลักษณะที่เหมาะสม

2.3.2 นโยบายในการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยว

2.3.2.1 หลักการพัฒนา

ในการพัฒนาเมืองเพื่อการท่องเที่ยว จะต้องคำนึงถึงผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ซึ่งได้แก่นักท่องเที่ยว ประชากรเมือง ผู้รับผิดชอบดำเนินการพัฒนาทั้งสามฝ่ายนี้ต่างก็มองหรือคาดหวังผลที่จะได้รับแตกต่างกันไปกล่าว คือ

ก. สิ่งที่นักท่องเที่ยวคาดหวัง ได้แก่ สิ่งที่นักท่องเที่ยวคาดหวังที่จะเห็น ได้แก่ ภูมิทัศน์ ในพื้นถิ่นต่างๆ ของประเทศไทยในลักษณะแปลกจากที่เคยเห็น (Exotic) ซึ่งอาจมีดังนี้

1. เอกลักษณ์พื้นถิ่น เช่น รูปแบบสถาปัตยกรรมที่เป็นไทยพื้นถิ่นนั้น มิใช่สากล หรือเหมือนพื้นที่ถิ่นอื่น ๆ หรือเหมือนของต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศตะวันตก
2. ภูมิทัศน์และบรรยากาศเมืองร้อน ดินไม้พื้นเมืองและสิ่งแวดล้อมที่มีได้เปลี่ยนสภาพเดิมมาก
3. วิธีการดำเนินชีวิตประจำวันของคนพื้นถิ่น และการได้มีส่วนสัมผัสกับประชากรเจ้าของการได้มีส่วนได้สัมผัสกับประชากรเจ้าของเมือง
4. ความสะอาดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความร่มรื่นของสิ่งแวดล้อม ตลอดจนบรรยากาศที่ผ่อนคลายแบบตะวันออก
5. การสัญจรทางเท้าที่เป็นระเบียบพอควร มีความสะดวก ปลอดภัย และง่ายในการเทียบเคียงกับแผนที่
6. ระบบป้ายข้อมูล ที่มีภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากล ที่ช่วยให้เดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติประเทศเป็นไปโดยสะดวกยิ่งขึ้น

ข. สิ่งที่ประชากรของเมืองคาดหวัง การคาดหวังของประชากรผู้อยู่อาศัยในเมืองอาจมีความคาดหวังที่สั้นและค่านิยมที่แตกต่างไปจากนักท่องเที่ยวเล็กน้อยหรือตรงกันข้าม ประชากรพื้นถิ่นอาจมีแนวโน้มที่ต้องการเห็นความเปลี่ยนแปลงที่ไม่จำเจเหมือนของเดิม ต้องการการพัฒนาที่ทันสมัยแบบชาวตะวันตก ซึ่งสวนทางกับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ โดยเฉพาะภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมแบบตะวันออก สิ่งที่ประชากรท้องถิ่นคาดหวังจากการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองอาจเป็นดังนี้

1. ได้มีที่พักผ่อนหย่อนใจเพิ่มขึ้น
2. ใ้ผู้อยู่อาศัยและดำเนินชีวิตในสิ่งแวดล้อม และภูมิทัศน์ที่ดี มีความรื่นรมย์และสร้างความปิติมากขึ้นกว่าเดิม
3. เกิดความภาคภูมิใจต่อเมืองของตนยิ่งขึ้น
4. ใ้ได้รับประโยชน์อื่นร่วมกับนักท่องเที่ยวเช่น ความสะดวกในการเดินและระบบป้ายข้อมูลต่าง ๆ

ค. ผู้รับผิดชอบและดำเนินการพัฒนาคาดหวัง ผู้พัฒนา คือ ผู้ที่ต้องประสบกับปัญหาต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในช่วงพัฒนาเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สิ่งที่ผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคาดหวังก็คือ

1. ใช้งบประมาณน้อย หรือสามารถแบ่งโครงการพัฒนาเป็นขั้นตอนได้โดยง่าย
2. เป็นโครงการพัฒนาที่ไม่ขัดแย้ง หรือขัดแย้งน้อยกับหน่วยงานอื่นหรือกับประชาชนผู้อยู่อาศัยในท้องถิ่นนั้น ๆ นั่นคือ เป็นโครงการที่ได้รับความเห็นชอบและความร่วมมือจากประชาชนส่วนใหญ่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
3. เป็นโครงการพัฒนาที่ได้รับผลตอบแทน หรือมีผลกระทบต่อสังคมในทางบวกสูง
4. เป็นโครงการที่ช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร และทำนุบำรุงศิลปะ วัฒนธรรม ของประเทศหรือท้องถิ่นด้วย
5. เป็นโครงการที่มีผลก่อให้เกิดผลบวกทางด้านการประชาสัมพันธ์แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2.3.2.2 แนวทางการพัฒนา

กระบวนการพัฒนาภูมิทัศน์เมือง อาจแบ่งลำดับออกได้ 8 ขั้นตอน ดังนี้

ตารางที่ 2.5 แสดงกระบวนการพัฒนาภูมิทัศน์เมือง

ลำดับกระบวนการ	ปฏิบัติการหรือแรงกระตุ้น	ผลลัพธ์
<p>ขั้นที่ 1</p> <p>(สำนัก/นามธรรม)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ตระหนัก รู้สึกถึงปัญหา 	<ul style="list-style-type: none"> - ได้รับผลกระทบโดยตรง - การเรียกร้องจากประชาชน - เสียงจากสื่อมวลชน - เสียงจากนักท่องเที่ยว และผู้ประกอบการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ได้รับความมุ่งมั่น และแรงคลใจ
<p>ขั้นที่ 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - เรียนรู้ - ศึกษาหลักการ/ปรัชญา 	<ul style="list-style-type: none"> - อ่านหนังสือ ตำรา คู่มือ - ขอความรู้จากผู้ทรงคุณวุฒิ - จัดสัมมนา ประชุมวิชาการ - ปาฐกถา 	<ul style="list-style-type: none"> - ได้หลักการ
<p>ขั้นที่ 3</p> <ul style="list-style-type: none"> - สำรวจเมือง - วิเคราะห์และแจกแจง - องค์ประกอบของเมือง 	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมแผนที่ข้อมูล - ออกสำรวจสังเกตการณ์ภาคสนาม - บันทึกข้อมูลด้วยภาพถ่าย และข้อเขียน 	<ul style="list-style-type: none"> - รู้สภาพ - รู้ปัญหาและสาเหตุ อย่างเป็นระบบ
<p>ขั้นที่ 4</p> <ul style="list-style-type: none"> - บ่งชี้ปัญหา 	<ul style="list-style-type: none"> - จำแนกหมวดปัญหา - บ่งชี้ปัญหาตามหมวดหมู่ - บ่งชี้ต้นเหตุของปัญหา 	<ul style="list-style-type: none"> - ได้แนวทางแก้ปัญหา - ใช้ทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับนำมาปฏิบัติ
<p>ขั้นที่ 5</p> <p>(วิธีพัฒนา)</p> <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดวิธีการแก้ปัญหา 	<ul style="list-style-type: none"> - วางแนวทางแก้ปัญหา - ทางเลือกที่ 1 - ทางเลือกที่ 2 - ทางเลือกที่ 3 - ฯลฯ 	<ul style="list-style-type: none"> - บรรลุเข้าแผน

ตารางที่ 2.5 (ต่อ)

ลำดับกระบวนการ	ปฏิบัติการหรือแรงกระตุ้น	ผลลัพธ์
ขั้นที่ 6 - ประเมินและเลือกวิธีการแก้ปัญหา	- ค่าใช้จ่าย - อุปสรรค , ความยากง่าย - ศึกษาผลกระทบ - การตอบสนองจากประชาชน	- การแก้ปัญหาบรรเทา
ขั้นที่ 7 - วางโครงการจัดงบประมาณ	- ร่างโครงการ - กำหนดงบประมาณกำหนดขั้นตอน - กำหนดระยะเวลา	
ขั้นที่ 8 (รูปธรรม) - ทำให้เป็นจริง	- ออกแบบ - ประมาณราคา - ประมูล - ก่อสร้างและควบคุมงาน - ตรวจสอบงาน	

ที่มา : กรมผังเมือง พ.ศ.2539

รายละเอียดองค์ประกอบการพัฒนาเมืองเพื่อการท่องเที่ยว

2.3.3 รายละเอียดองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง

2.3.3.1 อาคารและสิ่งก่อสร้าง

1. อาคารบริการนักท่องเที่ยว

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยวหรือศูนย์กลางนักท่องเที่ยว ได้แก่ อาคารที่ให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว ต้องอยู่ในทำเลที่สังเกตเห็นได้ง่าย และอยู่ในบริเวณที่นักท่องเที่ยวผ่านเป็นจำนวนมาก โดยมากมักจะเห็นเป็นกลุ่มอาคาร โดยมีประโยชน์การใช้งานต่าง ๆ กัน ได้แก่

- ที่ทำการของนักท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยหรือหน่วยงานทางด้านบริการท่องเที่ยว เป็นเสมือนสำนักงานที่นักท่องเที่ยวจะมาติดต่อสอบถาม ขอแผนที่ ในส่วนนี้อาจแยกเป็นที่ทำการเจ้าหน้าที่ กับส่วนเก็บของซึ่งเป็นที่เก็บเอกสารอุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับศูนย์บริการขนาดใหญ่ที่สมบูรณ์ จะมีประกอบเพิ่มเติม เช่น

- อาจจะมีบริการ ที่แลกเปลี่ยนเงินสกุลต่างๆ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติอยู่มาก

- ที่ทำการตำรวจท่องเที่ยว ซึ่งอยู่ในรูปของสำนักงานเช่นกัน
- ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก
- ห้องน้ำ ห้องส้วม
- บริเวณที่นั่งพักผ่อน ที่นั่งพบ
- อื่น ๆ เช่น ห้องนิทรรศการ ห้องแสดงงาน

2. ศาลาที่พัก

เป็นอาคารโล่งที่จุดประสงค์สำหรับ นักท่องเที่ยวที่นั่งพักผ่อนหรือเป็นที่พักผ่อนหลบแสงแดด หลบฝน หรือเป็นจุดที่มีทิวทัศน์พิเศษ ซึ่งจัดทำศาลาสำหรับให้ผู้นั่งเล่นพักผ่อน เป็นศาลาทำเรือ ทำน้ำ ศาลาจอดรถนักท่องเที่ยวศาลาตรวจจุดทางเข้าอาจเป็นอาคารขนาดเล็ก มีคนนั่งได้เป็นกลุ่มเล็ก 3-5 คน ซึ่งมีขนาดโดยประมาณ 3.00 x 3.00 เมตร หรือเป็นอาคารขนาดใหญ่ ขึ้นมาจุคนได้มากกว่า 10 คน ก็ได้ อาจมีที่นั่งถาวรประกอบอยู่กับศาลาหรือจะมีเพียงหลังคาคลุมกันแดดฝนก็ได้ ในบางโอกาสที่เหมาะสมศาลาที่พักนี้อาจจัดทำเป็นซุ้มไม้เลื้อยเพื่อช่วยกันแดดเท่านั้น

3. ห้องน้ำ

ห้องน้ำ สำหรับบริการนักท่องเที่ยว มักจัดให้มีเพียงห้องส้วมและส่วนที่ล้างมือเท่านั้นแต่ไม่มีส่วนอาบน้ำ

เกณฑ์ในการออกแบบ

ก. ที่ตั้งซึ่งไม่โดดเด่นจนเกินไปนัก รวมทั้งรูปแบบของอาคารที่ไม่เด่นสะดุดตา หรืออาจช่วยบังซ่อนอาคารด้วยรั้วโปร่ง แนวไม้พุ่ม แนวไม้เลื้อยหรือปลูกกลุ่มต้นไม้ช่วยบัง

ข. ควรให้มีการระบายอากาศที่ดี โปร่งโล่งได้รับแสงแดดธรรมชาติ เพื่อช่วยไม่ให้เกิดเป็นบริเวณอับชื้น ควรคำนึงถึงตำแหน่งประกอบกับทิศทางลมด้วย โดยอยู่ได้ลมจากบริเวณที่นั่งเล่นพักผ่อน หรือปลูกกลุ่มต้นไม้ช่วยบัง

ค. ทางเข้าออกของห้องน้ำหญิง และชายควรแยกจากกัน ทางเข้าออกที่ดีไม่ควรเปิดโล่งเข้าไปจนถึงความปลอดภัยสำหรับผู้ใช้

ง. วัสดุอุปกรณ์ ให้มีความทนทานกับการใช้งานในสาธารณะ ทำความสะอาดง่าย ดูแลรักษาง่าย เช่น พื้นและผนังปูกระเบื้อง

จ. ขนาดและระยะที่เหมาะสม จะทำให้ประหยัดขนาดห้อง อาคารที่ใหญ่เกินไปก็ไม่ช่วยเพิ่มประโยชน์ใช้สอยแต่อย่างใด

ฉ. อาจจัดทำห้องเก็บของ สำหรับเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด เช่น ไม้กวาด ถังน้ำ น้ำยาล้างห้องน้ำ แปรงขัด เป็นต้น

ช. ห้องน้ำสาธารณะ มักจะต้องมีเจ้าหน้าที่เก็บเงิน และดูแลความสะอาด ซึ่งควรจัดให้มีบริเวณที่นั่งหน้าทางเข้าให้เป็นที่เป็นทาง มีโต๊ะ หรือเคาน์เตอร์ พร้อมทั้งนั่ง

4. ร้านขายของ ร้านขายอาหาร เครื่องดื่ม

ร้านขายของนี้ อาจเป็นอาคารถาวร หรือเป็นซุ้มที่มีขนาดเล็กลงมา โครงสร้างเบา และไม่เป็นอาคารถาวรหรืออาจเป็นรถเข็นก็ได้ โดยมากแล้วเป็นการขายของเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่นักท่องเที่ยวอาจจำเป็นต้องใช้ เช่น พืชผักผลไม้ โปรสการ์ด หนังสือพิมพ์ แผนที่นำเที่ยวหรือของที่ระลึกต่าง ๆ เช่น เสื้อ หมวก ที่เขี่ยบุหรี่ เป็นต้น ส่วนร้านขายอาหารเครื่องดื่มก็เช่นเดียวกัน ซึ่งอาจมีทั้งร้านขายอาหาร ที่จัดให้มีที่นั่งให้ผู้มารับประทานอาหาร หรือเป็นร้านขายอาหารว่างและขนมที่มีเพียงเก้าอี้และเคาน์เตอร์หรือให้ซื้อไปรับประทานที่อื่นก็ได้

5. สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ

การจำแนกประเภท

ม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้ในงานสาธารณะมีความแตกต่าง และจำแนกออกได้ตามลักษณะการใช้งาน ดังนี้

ก. ที่นั่งที่ใช้นั่งเพียงชั่วคราว ได้แก่ การนั่งเป็นระยะเวลาสั้นๆ ประมาณไม่เกิน 15 นาที เช่น การนั่งรอรถประจำทาง การรอเวลานัด หรือนั่งพักระหว่างการเดินทางเพียงชั่วคราว ก่อนที่จะทำกิจกรรมอื่น ๆ ต่อไป ที่นั่งประเภทนี้ มักใช้ในบริเวณทางเท้า ในย่านการค้า บริเวณทางเข้า-ออก ของสถานที่สำคัญบางแห่งที่มีคนเข้า-ออกมาก มีการรอเวลานัด บริเวณที่รอรถประจำทาง รอรถทัศนอาจร หรือบริเวณที่มีที่ขายเครื่องดื่ม ในบริเวณที่มีคนสัญจรมากต้องการให้มีการผลัดเปลี่ยนในการนั่งสูง

การออกแบบอาจจัดวางในลักษณะม้านั่งเดี่ยว ม้านั่งยาวหรือม้านั่งที่เกิดจากการใช้สอยอื่น ๆ เช่น กระบะต้นไม้ หรือกำแพงกันดินที่ทำขอบให้นั่งได้ เป็นต้น

ข. ที่นั่งแบบนั่งเพื่อความผ่อนคลาย ได้แก่ การนั่งพักผ่อนหรือคลายความเครียด เช่น ที่นั่งในสวนสาธารณะ ที่นั่งในบริเวณทางเท้าที่มีคนไม่พลุกพล่าน ซึ่งอาจเป็นย่านธุรกิจ ย่านพักอาศัย หรือในย่านการค้าที่มีการจัดบริเวณนั่งพักผ่อน แยกต่างหากจากการสัญจร

ลักษณะของที่นั่งประเภทนี้จำเป็นต้องคำนึงถึงความสะดวกสบายในการนั่ง ควรมีพนักพิงมีที่นั้งและพนักลาดเอียงได้ ส่วนตามสรีระ อาจเป็นม้านั่งเดี่ยว หรือม้านั่งยาวก็ได้ แต่แบบเดี่ยว ๆ ไม่ค่อยพนักในที่สาธารณะ อาจเป็นเนื่องจากการนั่งแบบผ่อนคลายในที่สาธารณะ ต้องการความเป็นส่วนตัวในลักษณะของการไม่โดดเด่นจากคนอื่น ๆ

บางครั้งที่นั่งแบบผ่อนคลาย อาจเป็นที่นั่งที่ติดอยู่กับโครงสร้างอื่น ๆ ก็ได้ เช่นกำแพงกันดินด้านหลังป้ายขนาดใหญ่ รู้สึกเป็นส่วนตัวแยกออกจากบริเวณที่มีกิจกรรมที่เคลื่อนที่ อันจะนำไปสู่ความรู้สึกผ่อนคลาย

6. ป้าย

หน้าที่หลักของป้าย คือ การสื่อสารข้อมูล ซึ่งข้อมูลดังกล่าวอาจเป็นเรื่องราว เป็นป้ายชี้ทาง ป้ายบอกกฎเกณฑ์หรืออื่น ๆ ที่คนที่ใช้บริเวณหรือสัญจรไปมาควรรู้

ป้ายสามารถจำแนกออกได้เป็นหลายประเภท ได้แก่ ป้ายบอกสถานที่ (Identification Sign) ป้ายบอกทิศทาง (Directional Sign) , ป้ายบอกกฎข้อบังคับ (Regulation Sign) , ป้ายข้อมูล (Demonstration Sign) ซึ่งปัจจุบันป้ายเหล่านี้มักอยู่ในการวางแผน และรับผิดชอบดูแล เรื่องการติดตั้งอยู่หลายหน่วยงานและการติดตั้งมักเป็นในลักษณะต่างคนต่างทำ ทำให้ป้ายต่าง ๆ มักมีความหลากหลายและกระจัดกระจายโดยทั่วไป เพื่อความเป็นระเบียบและความชัดเจนในการสื่อสาร ป้ายเหล่านี้ควรมีการจัดวางอย่างเป็นระบบ ป้ายที่อยู่ในบริเวณใกล้ ๆ กัน อาจรวมใช้โครงสร้างเดียวกันได้ก็จะเกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยแก่สถานที่ หรืออาจใช้โครงสร้างอื่น ๆ ในการติดป้าย ข้อมูลเหล่านี้ก็ได้ เช่น เสาไฟฟ้า เป็นต้น

เกณฑ์ในการออกแบบป้าย

ในการออกแบบป้ายต่าง ๆ ในสาธารณะมีเกณฑ์ต่าง ๆ ที่จะต้องพิจารณาหลายประการ ได้แก่

ก. ความชัดเจน ได้แก่ การที่ป้ายนี้มีลักษณะที่เห็นง่าย อ่านออกได้ง่ายตามระยะการมองที่ต้องการความชัดเจนนี้จะขึ้นกับขนาด สี ความสูงและฉากหลังของป้ายรวมทั้งขนาดของตัวอักษรด้วย

ในเรื่องขนาดป้าย สำหรับป้ายบางชนิดจะมีมาตรฐานอยู่ เช่น ป้ายจราจร ส่วนป้ายให้ข้อมูลลักษณะอื่น มักกำหนดขนาดเอาตามใจชอบได้มีผู้ทำการทดลองในเรื่องการเปรียบเทียบขนาดของป้ายสีขาวกับระยะทางที่จะมองเห็นอย่างเด่นชัดได้ข้อมูลดังนี้

ระยะทาง 14 เมตรขนาด 1.5 ตารางเมตร

ระยะทาง 23 เมตรขนาด 1.5 ตารางเมตร

ระยะทาง 32 เมตรขนาด 2.7 ตารางเมตร

ระยะทาง 45 เมตรขนาด 4.7 ตารางเมตร

ข้อมูลนี้อาจนำมาใช้ในการกำหนดขนาดค่าสุดของป้าย โดยใช้ระยะทางที่ต้องการให้มองเห็นเป็นตัวกำหนด

- ในด้านสีของป้ายพบว่า ป้ายสีเหลืองเป็นสีที่เห็นชัดเจนที่สุด จึงมักถูกใช้ เป็นสีสำหรับป้ายบอกกฎข้อบังคับต่าง ๆ สีที่มีความชัดเจนและดึงดูดความสนใจได้น้อยที่สุด คือ สีเทา นอกจากนี้ความตัดกันระหว่างรูปสัญลักษณ์ หรือตัวอักษรกับสีพื้นของป้ายก็มีความสำคัญด้วย

- ความสูงของป้าย ป้ายควรจะอยู่ระดับสายตาหรือเหนือระดับสายตาตามนุษย์ ป้ายที่อยู่ในบริเวณที่คนเดินผ่านโดยทั่วไป มักมีความสูง 1.07 เมตร – 1.20 เมตร จากพื้นถึงระดับ ขอบล่างของป้าย แต่หากบริเวณนั้นเป็นที่โล่ง ป้ายอาจมีระดับต่ำกว่าสายตาได้ ในบางกรณีมีการ

ใช้ป้ายในระดับเดียว เพื่อลดการบังสายตา มักใช้ในป้ายประเภทป้ายข้อมูล ป้ายบอกทิศทาง และป้ายบอกสถานที่ การใช้ป้ายระดับเดียวไม่ค่อยนิยมใช้เป็นป้ายของกฎข้อบังคับ ในกรณีที่ใช้ป้ายระดับเดียวควรแน่ใจว่าได้ทิ้งบริเวณโล่งหน้าป้ายห่างจากบริเวณทางสัญจรพอที่ผู้ที่เดินผ่านไปมาสังเกตเห็นป้ายได้โดยไม่ผ่านเลยไป

ข. ตำแหน่งของป้าย การติดตั้งป้ายควรคำนึงถึงตำแหน่งว่าชาวสวนนั้น ๆ ต้องการสื่อสารให้ผู้ใด ในขณะที่ผู้นั้นอยู่ในตำแหน่งใด หรือจากป้ายนั้นควรจะมองเห็นภาพอะไรบ้าง ในกรณีที่ป้ายแสดงข้อมูล และตำแหน่งของป้ายควรจัดระยะและระเบียบไม่ให้กีดขวางทางสัญจร เป็นอุปสรรคต่อผู้ที่ผ่านไปมา

ค. ความสวยงาม ตัวป้ายควรมีลักษณะเรียบเห็นตัวอักษร หรือรูปสัญลักษณ์เด่นชัดแก่โครงสร้างของป้าย อาจทำรายละเอียดให้แสดงถึงลักษณะวัฒนธรรมของสถานที่ก็ได้

ง. เกณฑ์อื่น ๆ นอกเหนือจากที่กล่าวมานี้แล้วยังมีเกณฑ์อื่น ๆ โดยทั่วไปอีก เช่น ความแข็งแรง ความคงต่อสภาพอากาศ และไม่ควรมีความขัดแย้งกับสภาพแวดล้อมโดยรอบ

7. ชุ้มโฆษณา (Kiosk)

ชุ้มประชาสัมพันธ์ หรือชุ้มติดประกาศโฆษณาต่าง ๆ หมายถึง สิ่งก่อสร้างที่จัดทำขึ้นเพื่อการสื่อสารการให้ข้อมูลต่าง ๆ ทั้งสำหรับผู้สัญจรโดยทางรถยนต์และผู้สัญจรด้วยทางเท้า ถ้าเป็นชุ้มที่ต้องการให้มองเห็นจากรถยนต์จำเป็นต้องมีขนาดใหญ่ และมีความสูงมากขึ้น ให้มองเห็นได้ชัดเจนจากระยะไกล และในระหว่างที่มีการเคลื่อนที่มีประโยชน์ในการให้ข้อมูลทั้งกับนักท่องเที่ยว และสำหรับประชาชนในท้องถิ่นเองด้วย ส่วนข้อมูลที่ให้มักได้แก่การแสดงดนตรี นิทรรศการประกวดซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่มีการหมุนเวียนกันไป หรือในบางเวลาอาจเป็นการประชาสัมพันธ์ สำหรับการณรงค์ต่าง ๆ การหาเสียงเลือกตั้งรวมทั้งอาจเป็นการโฆษณาสินค้าก็ได้ เป็นต้น

เกณฑ์ในการออกแบบ

ก. ชุ้มโฆษณา สำหรับการสื่อสารชั่วคราวบางชนิดหรือในบางบริเวณ อาจมีการให้แสงสว่างติดประกอบอยู่ด้วยก็ได้ โดยเป็นการใช้ไฟส่องจากภายนอกหรือแสงไฟจากภายในป้ายประชาสัมพันธ์ซึ่งเป็นแผ่นพลาสติก

ข. ชุ้มโฆษณามักจะยึดติดอยู่กับที่ เคลื่อนย้ายไม่ได้และอาจเป็นสิ่งก่อสร้างลอยตัวอยู่จุดเดียว ประกอบกันหลายจุดเป็นกลุ่ม 2-3 ชุ้ม หรือประกอบอยู่กับส่วนของอาคารก็ได้

ค. ตำแหน่งของชุ้มนี้ควรจะอยู่ในจุดบริเวณที่มีผู้คนผ่านไปมาจำนวนมาก เช่น บริเวณทางเข้าด้านหน้าอาคาร ที่มีความสำคัญเป็นที่รวมผู้คนบริเวณจุดทางร่วมทางแยก เป็นต้น

ถึงขยะและถังรองรับขยะมูลฝอย

ถึงขยะและถังรองรับขยะมูลฝอยเป็นสิ่งหนึ่งในส่วนประกอบภูมิทัศน์เมืองที่จำเป็นจะต้องมี เพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมสิ่งปฏิกูล หรือสิ่งเหลือใช้จากการใช้งานของคนใน

เมือง ซึ่งบริเวณที่มีคนเข้าไปใช้มากจึงจำเป็นต้องมี โดยต้องมีการคำนึงถึงรูปแบบและลักษณะให้เหมาะสมในแต่บริเวณนั้นด้วย

เกณฑ์ในการออกแบบ

ก. ควรจะมีรูปแบบที่กลมกลืน เป็นส่วนหนึ่งของทางเดินหรือบริเวณ และเป็นส่วนประดับทางเดินทำให้ดูสวยงาม ไม่ใช่ก่อให้เกิดความไม่น่าดู ถึงแม้ถึงขณะเป็นสิ่งที่จะต้องเห็นได้ชัดเจน แต่ก็มีได้หมายความว่าให้โดดเด่นจนเกินไป ถ้าสามารถที่จะรวมถึงขณะเข้าได้กับสิ่งประกอบภูมิทัศน์อื่นๆ (Site Furniture) ได้ ก็จะทำให้เกิดการใช้งานหลายชนิด (Multi - Purpose) ได้เช่น เสาไฟฟ้าที่มีถังขยะติดตั้งอยู่ด้านล่าง หรือที่มีน้ำดื่มที่มีถังรองรับขยะมูลฝอยอยู่ด้วย เป็นต้น

ข. ตำแหน่งและจำนวนถังขยะ จะมีความสัมพันธ์ที่เป็นสัดส่วนกัน เช่น ในบริเวณทางเดินจะมีน้อยกว่าในบริเวณปิกนิก และการจัดวางต้องไม่เกะกะกีดขวางการจราจรและเข้าถึงได้ง่ายด้วย

ค. ถังขยะมีหลายลักษณะ หลายรูปแบบ แล้วแต่การเลือกนำมาใช้ แต่สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงคือ ความสะดวกในการใช้ความแข็งแรงทนทาน ความสะดวกในการดูแลรักษา และเก็บขยะรวมไปจนถึงความสะอาดเรียบร้อยและสวยงามด้วย

ง. ที่ตั้งของถังขยะ ควรอยู่ในตำแหน่งที่มีคนใช้งานมาก เช่น บริเวณที่จัดมีที่นั่งเป็นกลุ่มหรือบริเวณที่มีการขึ้นรถเข้าแถวกัน หรือบริเวณแนวทางเดินหลักที่มีคนผ่านไปมาเป็นจำนวนมาก

จ. ขนาดของถังขยะ ในบริเวณทั่วไปแล้ว ไม่จำเป็นต้องมีขนาดใหญ่มากนัก สิ่งที่จะช่วยกำหนดขนาดได้แก่ ความถี่ของช่วงเวลาที่มีการเก็บขยะนำไปทิ้ง เช่น ทุกหนึ่งวัน ทุกสองวัน หรือทุกสัปดาห์การจัดให้มีถังขยะขนาดเล็ก กระจายกันอยู่หลายๆ อันจะดีกว่าการจัดให้มีถังขยะขนาดใหญ่และมีจำนวนน้อย

ฉ. ความสูงที่พอเหมาะ สำหรับการทิ้งขยะอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 เมตร

ช. ถังขยะควรมีฝาปิด ถ้าเป็นไปได้ถังขยะที่มีฝาปิดอยู่ จะช่วยไม่ให้ลมพัดขยะปลิวกระจัดกระจาย กันมิให้สุนัขมาคุ้ยและน้ำฝนไม่ตกลงไปข้างเฉอะแฉะอยู่ภายใน

ซ. วัสดุมีหลายชนิด โดยคำนึงถึงความทนทานต่อสภาพดินฟ้าอากาศกลางแจ้ง ความทนทานต่อรอยขีดข่วน ความทนทานต่อการใช้งานในสาธารณะ เช่น ไม้ อลูมิเนียม เหล็ก ไฟเบอร์กลาส คอนกรีต โดยคำนึงถึงรูปแบบ สีสนิมและวัสดุที่กลมกลืนกัน กับส่วนประกอบอื่นของบริเวณนั้นๆ อันหมายถึง ม้านั่ง รั้ว กำแพง วัสดุปูพื้น เป็นต้น

กระบะต้นไม้ กระถางต้นไม้

กระบะต้นไม้ คือ ภาชนะสำหรับดินเพื่อปลูกต้นไม้ อาจจะเป็นกระบะถาวรที่ก่อสร้างลงกับที่ เช่น ก่ออิฐ ก่อหินหล่อคอนกรีต หรือเป็นกระบะชั่วคราว ซึ่งหมายถึงว่ายกย้าย

ตำแหน่งไปได้ทำด้วยไม้หรือไฟเบอร์กลาสหรือคอนกรีต กระบะต้นไม้จะมีประโยชน์ใช้สอยสามารถใช้เป็นตัวแบ่งกันทางรถยนต์และทางคนเดินได้ดี และต้นไม้ยังช่วยเพิ่มความสวยงาม เป็นการตกแต่งเมืองได้อีกด้วย

เกณฑ์ในการออกแบบ

ก. กระบะต้นไม้จะต้องจัดทำรูระบายน้ำเอาไว้ สำหรับการระบายน้ำภายหลังการรดน้ำ หรือภายหลังฝนตก โดยใส่กรวดหรืออิฐหักไว้โดยรอบรูระบายน้ำนั้นมิให้ดินลงไปอุดตัน แต่ถ้าเป็นกระบะถาวรที่สร้างลงกับพื้นดินก็อาจระบายลงสู่พื้นดินด้านล่างเลยก็ได้

ข. ตำแหน่งกระบะต้นไม้ควรตั้งอยู่ลอยตัว โดยให้บริเวณโดยรอบสามารถกวาดทำความสะอาดได้ง่าย ไม่ให้เป็นซอกที่จะสะสมขยะหรือผง

ค. ความสูงของกระบะต้นไม้ โดยทั่วไปจะไม่เกิน 0.80 เมตร แต่ทั้งนี้ความสูงจะขึ้นอยู่กับการใช้งานอื่นประกอบด้วย เช่นกระบะต้นไม้ที่จัดทำเป็นม้านั่งจะต้องพิจารณาอย่างอื่น ๆ ประกอบ

ง. ความลึกของชั้นดินในกระบะ สำหรับการปลูกต้นไม้มีความแตกต่างกันไปตามประเภทต้นไม้ที่จะใช้ ถ้าเป็นไม้กึ่งก้านควรมีความลึกของชั้นดิน ไม่ต่ำกว่า 0.60 เมตร ถ้าเป็นไม้พุ่มและไม้คลุมดิน ควรมีความลึกของชั้นดินไม่ต่ำกว่า 0.30 เมตร เกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นนั้นเป็นเกณฑ์ต่ำ ซึ่งถ้าสามารถออกแบบให้มีความลึกของดินมากขึ้น ต้นไม้ก็จะเจริญงอกงามได้ดีขึ้น

10. ที่ค้ำน้ำ

ที่ค้ำน้ำเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกอีกชนิดหนึ่งที่ควรจัดเตรียมไว้ให้ผู้สัญจรไปมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเมืองที่อากาศร้อน แต่อาจมีข้อจำกัดในเรื่องความสะอาดของน้ำประปาที่ผลิตได้ ควรได้รับการตรวจสอบในเรื่องคุณภาพน้ำอย่างสม่ำเสมอตำแหน่งของที่ค้ำน้ำ มักจะต้องมีบริเวณที่มีผู้คนผ่านไปมา เช่น ทางเท้า สวนสาธารณะ ทางเข้าออก อาคารใกล้ที่พักรถประจำทาง

เกณฑ์ในการออกแบบ

เกณฑ์ที่สำคัญของที่ค้ำน้ำสาธารณะ คือ เรื่องของขนาด ความแข็งแรง และความง่ายต่อการรักษาความสะอาดของตัวที่ค้ำน้ำเอง และบริเวณโดยรอบ

- ขนาดควรมีความสูงที่พอเหมาะกับขนาดของผู้ใหญ่ และเด็ก มีที่จับยึดที่แข็งแรง
- ภายในภาชนะที่เป็นที่รองรับน้ำควรมีลักษณะที่ลื่น ลาดเอียงมากเพื่อให้ระบายน้ำได้เร็วป้องกันการเกิดตะไคร่ และหากเป็นไปได้ที่ค้ำน้ำไม่ควรอยู่ใต้ร่มไม้ ในลักษณะที่ใบไม้จะร่วงลงไปอุดระบายน้ำ เป็นเหตุให้เกิดความสกปรกไม่น่าดูและเกิดตะไคร่

- บริเวณรอบที่ค้ำน้ำ ควรมีการคาดผิวและมีการระบายน้ำลงท่อระบายน้ำได้ดี เนื่องจากบริเวณดังกล่าวมักมีน้ำไหลลงเกิดเฉอะแฉะ หากได้คาดผิวและมีการระบายน้ำจะแห้งเร็ว และรักษาความสะอาดได้ง่าย

- ควรมีดังขยะอยู่ใกล้บริเวณที่ตึมน้ำ เพื่อป้องกันการที่จะมีผู้ทิ้งขยะที่ตึมน้ำเป็นที่ยกขยะด้วย

11. รั้ว กำแพง และเสาปักการจราจร

ก. รั้วสำหรับคนเดิน รั้วหรือราว หมายถึงที่กั้นแนวระหว่างถนนกับทางเดิน หรือกั้นมิให้คนเดินเข้าไปในบริเวณที่ไม่ต้องการเช่น ห้ามคนข้ามถนนบริเวณใกล้สี่แยก ใกล้สะพานทางโค้ง ทางขึ้นลงเนิน หรือใช้บนเกาะกลางถนน เพื่อกั้นมิให้คนข้ามถนนบริเวณนั้น

ข. รั้วสำหรับรถยนต์ ใช้สำหรับเป็นแนวเพื่อความปลอดภัย สำหรับการขับขี่ยานพาหนะในบริเวณที่อาจเกิดอันตราย เช่น บริเวณทางโค้ง บริเวณที่มีความลาดชันมาก หรือบริเวณกลางถนนที่ไม่มีเกาะกลาง หรือใช้เพื่อแสดงขอบเขตของการจราจร มีให้ออกนอกบริเวณที่ต้องการ

ค. เสาปักการจราจร (Bollard) หมายถึงเสาที่แสดงขอบเขตของการจราจร เช่น แยกการจราจรทางรถยนต์ ได้แก่ ถนน ที่จอดรถ ออกจากบริเวณทางเท้า เป็นเสาดังข้างกันเป็นระยะแทนการใช้รั้วกั้น เพื่อให้คนเดินผ่านได้และเพื่อให้มีความรู้สึกต่อเนื่องไม่ตัดขาดพื้นที่กันออกไปเหมือนการใช้รั้วหรือกำแพง หรืออาจเป็นการแบ่งแยกพื้นที่ เพื่อไม่ให้จักรยานยนต์ เข้าไปรบกวนกับการเดินเท้าก็ได้ ในบางครั้งแทนการใช้เสาแสดงอาณาเขต อาจเป็นการใช้กระบะต้นไม้ กระถางต้นไม้ หรือปลูกไม้ยืนต้นลงเป็นระยะ ๆ ก็ได้ เช่นกัน

- วัสดุ เช่น เหล็กทาสี หรือคอนกรีตที่จัดทำผิวต่าง ๆ ให้ยึดติดกับพื้นอย่างหนาแน่นโดยเฉพาะถ้าใช้เพื่อป้องกันแนวเขตรถยนต์ ควรมีความมั่นคงแข็งแรงและให้ดูแลหนักแน่น ถ้าจะอยู่ในตำแหน่งที่คนเดินผ่านอยู่เสมอควรเป็นวัสดุที่ผิวเรียบไม่ขรุขระหรือหยาบเกินไป ไม่มีมุมแหลมคมที่จะเป็นอันตรายได้

- ขนาด ความสูง ถ้าจะให้กั้นแสดงแนวสำหรับผู้ขับขี่ยานพาหนะควรมีความสูงไม่น้อยกว่า 0.80 เมตร จึงสามารถมองเห็นได้ชัดเจนจากภายในรถยนต์ นอกจากนั้นบางครั้งยังมีการใช้เสาแสดงอาณาเขตนี้ประกอบกัน ไฟให้แสงสว่างหรือป้ายบอกสัญญาณจราจร หรือใช้เป็นที่นั่งได้ด้วยดังนั้นความสูงจึงขึ้นอยู่กับการใช้งานอื่นประกอบด้วย

- ระยะห่าง ถ้าต้องการกั้นมิให้รถยนต์แล่นผ่านเข้าไปได้ ควรตั้งวางห่างกันอย่างน้อย 1.30 เมตร ถ้าต้องการกั้นมิให้จักรยาน , จักรยานยนต์ ผ่านเข้าไปได้ ควรตั้งวางห่างกันอย่างน้อย 0.60 เมตร หรือในบางครั้งอาจออกแบบห่วงหรือตะขอเดรียมสำหรับการใช้โซ่หรือเชือกคล้องอีกที่หนึ่ง เพื่อช่วยกั้นบริเวณในโอกาสที่ต้องการเป็นครั้งคราวไป

- การใช้งาน เสาแสดงอาณาเขตที่ใช้ชั่วคราวอาจทำได้ 2 แบบ คือแบบเคลื่อนย้ายได้ โดยทำด้วยพลาสติกคล้ายที่แสดงแนวของตำรวจจราจร แต่แบบเคลื่อนย้ายได้นี้มีข้อเสียคืออาจทำให้เกิดการสับสน เกิดความเข้าใจผิดและเสาหายไปได้ เสาอีกแบบหนึ่งคือ แบบที่ถอดออกได้โดยจัดทำส่วนที่ยึดไว้กับพื้นตรงตำแหน่งที่ต้องการตั้งเสาและนำมาติดตั้งโดยการยึดด้วยน๊อตหรือสกรู

12. ไฟฟ้าแสงสว่าง

ไฟฟ้าภายนอก (Exterior Lighting) นอกจากจะทำหน้าที่ให้แสงสว่างในเวลากลางคืน ความปลอดภัยในการสัญจรและสวัสดิภาพของผู้สัญจรแล้ว ยังทำหน้าที่เป็นสิ่งประกอบสถานที่ เช่น ถนน ทางเดิน ที่จอดรถ เพื่อช่วยในการตัดส่วนของพื้นที่ รูปแบบของลักษณะพื้นที่ดังกล่าว และส่งเสริมให้เกิดความสวยงามขึ้นอีกด้วย

เกณฑ์ในการออกแบบและเลือกใช้ไฟฟ้า

ก. การเลือกชนิดต่างๆ ของไฟฟ้า เช่น ระดับความสูง-ต่ำของไฟฟ้า รูปร่างและลักษณะต่าง ๆ ของไฟฟ้าที่มีอยู่หลายชนิดหลายรูปแบบ ในการเลือกต้องคำนึงถึงการใช้งาน ความกลมกลืนกับสิ่งประกอบภูมิทัศน์ (Site Furniture) ชนิดอื่น ๆ ความทนทาน การดูแลรักษา อายุการใช้งาน และราคา

ข. องค์ประกอบของไฟฟ้า ประกอบด้วย

- หลอดไฟฟ้า การเลือกใช้ชนิดใดต้องให้เหมาะสมกับหน้าที่และความต้องการ
- เสาไฟฟ้า สามารถทำได้วัสดุหลายชนิด เช่น เสาเหล็ก ไม้ คอนกรีตและอลูมิเนียม เป็นต้น และมีหลายรูปแบบ เช่น รูปกลม รูปเหลี่ยม หกเหลี่ยม เป็นต้น จะเลือกใช้วัสดุใดและรูปแบบใดต้องให้เหมาะสมกับความสูงของเสา สภาพภูมิอากาศโดยทั่ว ๆ ไป รูปร่างและวัสดุของเสาไฟ ในพื้นที่เดียวกันควรจะมีเหมือนกัน ยกเว้นแต่จะใช้ในระบบการสัญจรที่ต่างชนิดกัน เป็นต้น

- การติดตั้ง ระยะห่างของการติดตั้ง ตำแหน่งที่ติดตั้ง วิธีการและรูปแบบของการติดตั้งจะแตกต่างกันไปในทางสัญจรต่างชนิดกัน และต่างระดับกันเช่น ในถนน สายประธาน ถนนสายหลักและสายรอง เป็นต้น

ค. ควรจะเป็นส่วนประกอบที่กลมกลืนไปกับพื้นที่ไม่ใช่ส่วนที่เป็นจุดเด่น การเดินสายถ้าเป็นไปได้ควรจะเดินสายใต้ดิน เพื่อลดความไม่สวยงามของสายไฟฟ้าและลดอันตรายจากไฟฟ้าด้วย

ง. เสาไฟฟ้าอาจออกแบบให้ใช้ประโยชน์ร่วมกับอย่างอื่นได้ในกรณีที่สามารถจะออกแบบให้เสาไฟฟ้าสามารถจะใช้ประโยชน์อย่างอื่น ๆ ได้ และเกิดความกลมกลืนในรูปแบบกับ Site Furniture ชนิดอื่น ๆ ก็ควรจะกระทำ

จ. ออกแบบเพื่อให้ประหยัด และดูแลรักษาได้ง่ายทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตำแหน่ง ความสูง และรายละเอียดของเสาไฟและดวงไฟ ควรจะง่ายต่อการเปลี่ยนและซ่อมบำรุง ควรใช้หลอดไฟฟ้าที่มีอายุการใช้งานนาน ๆ และแสงสว่างเป็นสีที่ไม่ก่อให้เกิดความรำคาญ หรือรบกวนสายตาซึ่งอาจจะก่อให้เกิดอันตรายได้ และทนทานต่อสภาพดินฟ้าอากาศมีการป้องกันไฟลัด หรือไฟช็อตในเวลาที่ไม่ฝนตกด้วย

13. ทางเดินมีหลังคา (Covered Walkway)

ทางเดินในบางช่วงที่มีการใช้งานมาก และใช้งานอย่างสม่ำเสมอตลอดเวลา มีระยะทางเดินไกลมีความเหมาะสมที่จะจัดทำหลังคาคลุม เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวให้หลบแดดหลบฝนได้ นอกจากนี้ยังอาจช่วยชี้นำทิศทางการเดินให้ชัดเจนยิ่งขึ้น เช่น นำนักท่องเที่ยวจากลานที่จอดรถไปยังบริเวณทางเข้า หรือทางเดินในย่านการค้าหรือเป็นทางเดินมีหลังคา ปรีอประกอบอยู่กับประตูทางเข้า หรือทางเดินที่เป็นเส้นทางนักทักสนามจร เป็นต้น

เกณฑ์ในการออกแบบ

ก. รูปแบบ สีสัณและวัสดุ ควรให้กลมกลืนกับส่วนประกอบอื่นของบริเวณ และให้เข้ากับเอกลักษณ์ของบริเวณนั้น เช่น การใช้หลังคาจั่วมุงกระเบื้องดินเผา และเสาไม้สำหรับหลังคาในบรรยากาศแบบไทย หรือการใช้หลังคาไฟเบอร์กลาส และเสาเหล็กในบรรยากาศย่านการค้าสมัยใหม่ เป็นต้น

ข. ความสูงของหลังคาในจุดต่ำสุด ไม่ควรจะให้ต่ำกว่า 2.30 เมตร ทั้งนี้เพราะถ้าหลังคาสูงมากเกินไปจะไม่ช่วยบังแดดฝน แต่ถ้าเตี้ยเกินไปจะเกิดความรู้สึกอึดอัดได้

ค. ความกว้างของทางเดินมีหลังคา ก็เช่นเดียวกับทางเท้าโดยทั่วไปว่ามีผู้ใช้นาน้อยเพียงใด หรือถ้ามีการใช้งานของทางเท้ากับทางจักรยานร่วมกัน ก็ควรแบ่งแยกด้วยการตีเส้นหรือมีขอบกัน เป็นต้น

ง. ความทางเดินอาจติดป้ายโฆษณา ตามแนวทางเดินมีหลังคานี้ ในบางโอกาสอาจมีการติดตั้งป้ายโฆษณาป้ายประชาสัมพันธ์ หรือนิทรรศการการแสดงผลไปสองข้างทางด้วยก็ดี โดยติดตั้งไปตามตำแหน่งเสาหรือจัดทำฝั่งด้านหลังสำหรับติดป้ายซึ่งจะได้ผลดีเพราะเป็นจุดที่มีนักท่องเที่ยวผ่านไปมามากอยู่แล้ว

14. ชุ่มทางเข้า

ชุ่มทางเข้า ได้แก่ สิ่งก่อสร้างที่จัดทำขึ้นเพื่อเสมือนเป็นที่หมายคําให้ผู้สัญจรไปมาทางรถยนต์และทางเท้าหรืออย่างใดอย่างหนึ่ง สามารถกำหนดตำแหน่งการเข้าออกได้ง่ายขึ้นชัดเจนขึ้น โดยมากจึงมักจะเป็นการเน้นในทางความสูง เพื่อให้มองเห็นได้จากระยะไกล ชุ่มทางเข้านี้มีได้หมายรวมถึงเฉพาะ ชุ่มประตูทางเข้าอาคารกลุ่มอาคารเท่านั้น แต่หมายรวมถึงชุ่มสำหรับทางเข้า ย่านหรือที่รวมกิจกรรมต่าง ๆ ด้วย เช่น สยามแสควร์ เว็จนครเขมม พัทยาใต้ ตลาดต่าง ๆ เป็นต้น

เกณฑ์ในการออกแบบ

ก. ส่วนประกอบของชุ่มทางเข้า ชุ่มทางเข้านี้อาจมีเพียงชุ่มที่เป็นโครงสร้างและโดยมากมักจะประกอบอยู่กับป้ายชื่อด้วย เพื่อให้สื่อสารได้ชัดเจนมากขึ้น หรือมีตัวหนังสือแสดงการต้อนรับ

เป็นต้น อาจมีการคิดป้ายโฆษณาประกอบอยู่กับนาฬิกาตัวเลขแสดงอุณหภูมิของอากาศขณะนั้น และมีไฟฟ้าแสงสว่างประกอบอยู่สำหรับการมองเห็นในเวลากลางคืน

ข. ความสูงของซุ้ม จะต้องคำนึงถึงประเภทของการสัญจรประกอบด้วย โดยถ้าเป็นทางคนเดินความสูงอย่างน้อยที่สุด คือ 2.30 เมตร ถ้าเป็นทางสำหรับรถยนต์โดยทั่วไปความสูงอย่างน้อยที่สุด คือ 3.00 เมตร ถ้าเป็นทางสำหรับรถยนต์บรรทุก รถโดยสารขนาดใหญ่ของเมืองผ่านไปมาด้วยความสูงอย่างน้อยที่สุด คือ 5.00 เมตร เป็นต้น

ค. โครงสร้างของซุ้มทางเข้า ซุ้มทางเข้านี้อาจเป็นเพียงแค่โครงสร้างโปร่ง หรือเป็นโครงสร้างที่มีหลังคาเพื่อกันแดดกันฝนได้ เป็นโครงสร้างสำหรับไม้เลื้อยเกาะขึ้นไปเป็นซุ้มต้นไม้ก็ได้หรืออาจจะมีประโยชน์การใช้งานอื่นประกอบอยู่ด้วย เช่น ป้อมยาม ป้อมเก็บเงิน เป็นต้น

ง. ซุ้มประตูนี้อาจเป็นโครงสร้างอิสระ หรือยึดอยู่กับโครงสร้างอาคารข้างเคียงในบริเวณนั้นก็ได้

จ. รูปแบบที่กลมกลืน ซุ้มทางเข้านี้ก็เช่นเดียวกับสิ่งก่อสร้างอย่างอื่น ๆ คือควรมีรูปแบบที่กลมกลืนไปกับบรรยากาศของบริเวณนั้น และกลมกลืนไปกับสิ่งประกอบภูมิทัศน์อย่างอื่น ๆ ด้วย เช่น ซุ้มทางเข้าย่านที่เป็นเมืองเก่าแบบไทย ๆ ตัวซุ้มทางเข้าอาจเป็นไม้ฉลุแกะสลักลายแบบไทย มีเสาโค้งเป็นเสาหัวเม็ด หรือมีโครงหลังคาเป็นรูปจั่วมีลวดลายที่หน้าบ้าน เป็นต้น

ฉ. ส่วนประกอบในบริเวณโดยรอบ นอกจากตัวโครงสร้างของซุ้มทางเข้าเองแล้ว ควรมีการออกแบบโดยคำนึงถึงบริเวณโดยรอบประกอบด้วย ทางเท้า สวนหย่อม การปลูกต้นไม้เพื่อช่วยเน้นความสำคัญมากขึ้น

15. อื่นๆ

นอกจากจะมีส่วนประกอบดังที่ได้กล่าวมาทั้งหมดในข้างต้นแล้ว ยังมีสิ่งประกอบบริเวณอื่น ๆ อีก เช่น รูปปั้นประติมากรรม, อนุสาวรีย์, หอนาฬิกา หรือแม้แต่ว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจากวิถีชีวิตของคนในเมือง เช่น หาบเร่แผงลอย เป็นต้น

เกณฑ์ในการออกแบบ

ก. รูปปั้น อนุสาวรีย์ หอนาฬิกา เหล่านี้เป็นส่วนตกแต่งประดับประดาเมืองเพื่อความสวยงาม เป็นจุดดึงดูดความสนใจ เป็นที่หมายตาและเป็นสื่อที่ช่วยในการกำหนดทิศทาง ซึ่งในต่างประเทศนิยมใช้กันมาก ทั้งในบริเวณย่านการค้า สถานที่ราชการ บริเวณทางเข้าหน้าอาคารภายในสวนสาธารณะ เป็นต้น โดยมีการใช้ในลักษณะของงานศิลปะที่มาช่วยปรุงแต่งบ้านเมืองให้สวยงาม นอกจากนั้นยังมีการออกแบบให้มีประโยชน์ใช้สอยด้วย มีใช้เพื่อผลทางการมองเห็นอย่างเดียว เช่น รูปปั้นประกอบกับน้ำพุ น้ำตกหรือน้ำพุสำหรับดื่ม รูปปั้น ซึ่งเด็กสามารถปีนป่ายเป็นอุปกรณ์เล่นได้ หรือมีการใช้เสียงประกอบด้วย เช่น เสียงน้ำไหล เสียงใบพัดของกังหันลมหรือมีการให้ข้อมูลเช่น บอกอุณหภูมิ วันที่ เวลา เป็นต้น ในกรณีที่เป็นอนุสาวรีย์มักเป็นสิ่งที่ระลึกถึงบุคคล

ที่สำคัญ ระลึกถึงเหตุการณ์สำคัญซึ่งบริเวณประกอบโดยรอบต้องการความสง่างาม ความยิ่งใหญ่ รวมทั้งบริเวณเพื่อการประกอบพิธีกรรมการเฉลิมฉลองต่าง ๆ เป็นต้น อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี , อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย, อนุสาวรีย์พระบรมรูปรัชกาลต่าง ๆ

ข. หาดแร่แฝงลอย เป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่เป็นระบบการค้าขาย ธุรกิจของเมืองไทย และประเทศทางตะวันออก ที่เป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศได้ดี ปัญหาของหาดแร่แฝงลอย คือ ความไม่เป็นระเบียบ เกะกะกีดขวางทางเท้า และทางรถยนต์ ก่อให้เกิดความสกปรกกับพื้นที่ทางเท้า และอาจเกิดอันตรายได้ถ้ามีการปรุงอาหาร มีเตาไฟ และความร้อน เป็นต้น แต่ถ้าไม่ได้มีมาตรการที่เข้มงวด ประกอบกับการควบคุมบริเวณขอบเขตที่แน่ชัดว่า บริเวณใดยินยอมให้เป็นที่ตั้งหาดแร่แฝงลอยพร้อมทั้งกำหนดควบคุมประเภทของสินค้า เช่น กำหนดให้ขายต้นไม้ ดอกไม้ ขายหนังสือพิมพ์ ขายหนังสือ ขายบุหรี เครื่องดื่ม เป็นต้น

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณรงค์ สิงหนวุฒิ (2544 : 8) ทำการวิจัยโครงการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวบางแสน ผลการวิจัยสรุปว่า โครงการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวบางแสน เป็นโครงการที่จัดทำเพื่อปรับปรุงและส่งเสริมด้านจินตภาพของเมืองท่องเที่ยวให้มีความชัดเจน เพื่อให้เกิดความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว และสร้างกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่พร้อมทั้งส่งเสริมให้เป็นที่พักแรมที่ได้รับความนิยม นอกจากนี้ยังต้องจัดระเบียบและวางแนวทางการขยายตัวของที่พักอาศัยในชุมชน และเตรียมสาธารณูปโภคและสาธารณูปการไว้รองรับในอนาคต ทั้งนี้เพื่อตอบสนองต่อความมุ่งหมายของโครงการที่ต้องการส่งเสริมให้บางแสนเป็น เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวและบริการที่ต่อเนื่องกับการท่องเที่ยวของพื้นที่บางแสน เขาเขียว บางพระ และส่งเสริมให้เป็นที่พักอาศัย ซึ่งมีสภาพแวดล้อมที่ดี มีระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการที่มีประสิทธิภาพรองรับ

ภาพของโครงการ

โครงการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวบางแสน ได้ทำการออกแบบและปรับปรุงพื้นที่บางแสนโดยเริ่มตั้งแต่ปากทางแยกลงสู่หาดบางแสน พื้นที่ตลอดแนวชายหาด รวมทั้งพื้นที่หลังหาดทั้งหมดระหว่างถนนบางแสนสาย 1 (ถนนเลียบริมหาดบางแสน) กับถนนบางแสนสาย 2 โดยสรุปการออกแบบปรับปรุงพื้นที่ได้ ดังนี้

1. ปรับปรุงบริเวณทางแยกจากถนนสุขุมวิทให้เกิดลักษณะทางกายภาพเป็นประตู (Gateway) ที่ชัดเจนเข้าสู่พื้นที่ชายหาดบางแสน
2. ปรับปรุงการจราจรบริเวณสี่แยกถนนเข้าสู่ชายหาดบางแสน และถนนมิตรสัมพันธ์ให้มีประสิทธิภาพ

3. ปรับปรุงลักษณะทางกายภาพบริเวณแยกถนนเข้าสู่พื้นที่คอนกรีต ซึ่งจะกลายเป็นถนนแยกที่มีความสำคัญต่อไปในอนาคต
4. ปรับปรุงการจัดกลุ่มกิจกรรมร้านค้าตลอดแนวสองข้างทางเข้าสู่ชายหาดบางแสนให้เกิดจังหวะทางกายภาพที่ดี เพื่อส่งเสริมให้เกิดสุนทรียภาพและการสื่อสารทางสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ชัดเจน
5. ส่งเสริมให้มีเส้นทางสำหรับจักรยานเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
6. ปรับปรุงบริเวณย่านพักอาศัย และย่านพักอาศัยกึ่งพาณิชย์ เพื่อรองรับการขยายตัวจากการเพิ่มของจำนวนประชากร ให้เกิดความเป็นระเบียบในการขยายตัวในอนาคต
7. ปรับปรุงสภาพทางกายภาพให้เปิดมุมมองจากถนนเข้าสู่ชายหาดบางแสนสู่ทะเล
8. ส่งเสริมให้มีองค์ประกอบทางกายภาพที่เป็นจุดหมายตา (Landmark) ของพื้นที่
9. ส่งเสริมให้มีการจัดกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ บริเวณชายหาด เพื่อสร้างให้เกิดสุนทรียภาพในด้านจังหวะ (Rhythm) ทางกายภาพของพื้นที่
10. ปรับปรุงย่านพักอาศัยกึ่งพาณิชย์บริเวณหลังชายหาดให้เกิดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี
11. ปรับปรุงรูปแบบลักษณะภูมิสถาปัตย์บังกะโล ให้ดึงดูดนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพเข้าพักมากขึ้น
12. ส่งเสริมให้มีศูนย์บริการด้านการท่องเที่ยวและพักผ่อน และศูนย์กีฬา
13. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณหลังชายหาดให้เกิดประโยชน์และเหมาะสม

สำหรับรายละเอียดด้านความต้องการในการใช้พื้นที่ที่สามารถสรุปเป็นตารางได้ ดังนี้

<u>สรุปพื้นที่แนวทางการออกแบบเชิงปริมาณ</u>		
1. พื้นที่เปิดโล่งและนันทนาการ		
สวนสาธารณะสำหรับชุมชน	70,400	ตรม.
พื้นที่ชายหาดสำหรับนักท่องเที่ยว	401,004	ตรม.
2. พื้นที่ประกอบกิจกรรมกลางแจ้งอื่น ๆ		
วอลเลย์บอลชายหาด	2,328	ตรม.
สนามฟุตบอล ขนาด 85 x 120 ม.	10,200	ตรม.
สนามบาส ขนาด 16 x 28 ม. 2 สนาม	896	ตรม.
สนามเทนนิส ขนาด 38 x 38 ม. 2 สนาม	2,888	ตรม.
สระว่ายน้ำ ขนาด 94 x 94 ม.	8,836	ตรม.
พื้นที่จอดรถยนต์	5,100	ตรม.
ลานกิจกรรมเอนกประสงค์		

สรุปพื้นที่แนวทางการออกแบบเชิงปริมาณ		
3. บริเวณพื้นที่จุดหมายตา (Landmark)		
4. พื้นที่พักอาศัย (มีเพียงพอ)	154,052	ตรม.
5. บังกะโลและโรงแรม	93,636	ตรม.
6. พื้นที่ร้านอาหารและภัตตาคาร	35,774	ตรม.
รวม	785,114	ตรม.

โครงการปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยวบางแสน

วิชา Urban design studio3 (264 423)

จัดทำโดย นายณรงค์ สิงหนยุตติ K43264008

ภาพร่างของโครงการออกแบบและวางผังภูมิสถาปัตย์, วิชาโครงการออกแบบชุมชนเมือง, วิทยาลัยวิชาสถาปัตย์, มหาวิทยาลัยศิลปากร

แสดง

ที่ดินของหน่วยงาน

ต่าง ๆ

	แผนผังโครงการปรับปรุงอาคารเรียนคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา	๒๕๖๕
1. ชื่อโครงการ: โครงการปรับปรุงอาคารเรียนคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา 2. ผู้จัดทำ: อาจารย์ ดร. ชัยวัฒน์ ชัยวัฒน์ (2564-223) 3. อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ ดร. ชัยวัฒน์ ชัยวัฒน์ (2564-008) 4. วัตถุประสงค์: เพื่อปรับปรุงอาคารเรียนคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา ให้มีความเหมาะสมและสวยงาม		

สมชาติ วินิจธนกิจ (2547 : 1) ทำการวิจัยแนวความคิดในการออกแบบชุมชนริมฝั่งลำตะคองเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมด้านกายภาพ และศึกษาความคิดเห็น และกิจกรรมของชุมชนเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาชุมชนริมฝั่งลำตะคองเพื่อการท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชน หัวหน้าชุมชน นักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพน้ำ จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยสภาพปัจจุบันทางด้านกายภาพของพื้นที่บริเวณ ดังกล่าว พบว่า สภาพภาพของพื้นที่ที่ยังไม่ได้รับการส่งเสริม และสามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวมี ดังนี้

1. บริเวณอ่างเก็บน้ำอภัยภูรังค์

เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ภายในตัวเมืองอดีตใช้ผลิตน้ำประปาเพื่อใช้ในเทศบาล แต่ปัจจุบันได้ผลิตน้อยลง และบริเวณโดยรอบอย่างจัดเป็นส่วนสาธารณะ ไม่ได้รับการดูแลมากนักทำให้คนเข้าไปใช้มีจำนวนน้อย ในขณะที่บริเวณดังกล่าวมีประชาชนจำนวนมาก เนื่องจากคุณภาพน้ำและปริมาณของน้ำที่ไหลผ่านชุมชนริมฝั่งในเขตเทศบาลนคร ทำให้เกิดการนำน้ำไปใช้เพื่อการเกษตรเป็นจำนวนมาก และคุณภาพน้ำไม่ได้มาตรฐานในบางช่วงของลำตะคอง ปัจจุบันจึงจัดให้อ่างเก็บน้ำอภัยภูรังค์เป็นสวนสาธารณะเพื่อชุมชน และท่องเที่ยว

2. เพลงโคราช

แต่เดิมเพลงโคราชได้กำเนิดในสมัยรัตนโกสินทร์ที่มีสงครามระหว่างไทยกับเขมรเมื่อไทยชนะสงครามครั้งใดชาวบ้านจะมีการเฉลิมฉลองชัยชนะด้วยการขับร้อง และรำรำกันในหมู่บ้านใกล้ ๆ กับชุมทางรถไฟถนนจิระ และเริ่มเล่นเพลงโคราชที่หมู่บ้านนี้ โดยเป็นเพลงพื้นบ้านของชาวสุรินทร์ผสมผสานกับเพลงทรงเครื่องของภาคกลางต่อมาหมอลำโคราชได้รวมตัวกันตั้งคณะขึ้นหลายคณะ และมาตั้งสำนักงานอยู่ในตัวเมือง เพื่อสะดวกในการติดต่อหาเพลงไปเล่น แต่ประชาชนเสื่อมความนิยมลงเนื่องจากได้มีแหล่งบันเทิงเกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก และไม่รับการส่งเสริมจากเทศบาลอย่างจริงจัง ทำให้จำนวนคณะหมอลำลดลงมากขึ้น ควรให้เทศบาล และประชาชนร่วมมือกันเพื่อส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ของจังหวัดนครราชสีมา

3. วัดศาลาลอย

สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2370 โดยคุณหญิงโม และปลัดเมืองนครราชสีมา โดยคุณหญิงโม ได้อธิฐานว่า ถ้ากระทงลอบไปติดบริเวณใดในลำตะคองจะสร้างวัดบริเวณดังกล่าว จึงได้สร้างวัดขึ้นและปรับปรุงมาตลอดจนถึงปัจจุบัน และได้เป็นที่เก็บอัฐิของท่านท้าวสุรนารี เพื่อจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดนครราชสีมา และยังกำหนดพื้นที่ให้ชุมชนที่รูกล้าลำน้ำรวมกลุ่มกันโดยจัดพื้นที่เป็นกลุ่มเรือนไทยภาคอีสาน เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวได้เห็นถึงวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. ระบบนิเวศบริเวณชุมชนเกษตรสามัคคี 2 และศาลาลอย

เป็นบริเวณที่มีความเป็นธรรมชาติ สภาพป่า พืช และสัตว์ต่าง ๆ มีความสวยงาม และน่าสนใจ เหมาะแก่การทัศนศึกษาทางธรรมชาติ แต่ปัจจุบันลำตะคองบริเวณดังกล่าวเต็มไปด้วยวัชพืช และทำให้ห้วยไปติดค้างทำให้เกิดน้ำเน่าเสีย ควรมีการสร้างจิตสำนึกให้กับชุมชนเพื่อช่วยกันดูแลลำน้ำ

5. บริเวณชุมชนสวนผักและไม้ตัดดอก

เกษตรกรรมส่วนใหญ่ของเขตเทศบาลนครจังหวัดนครราชสีมา จะอยู่บริเวณทิศตะวันตกเฉียงเหนือของตัวเมือง เป็นที่ลุ่มน้ำ เหมาะแก่การเพาะปลูก ซึ่งส่วนใหญ่อยู่บริเวณบึงคำ และลำโรงจันทร์ มีการทำสวนผักตามฤดูกาล เช่น ผักกาด คะน้า หอม ผักชี กะหล่ำปลี ฯลฯ เพื่อบริโภคภายในตัวจังหวัด และส่งไปยังจังหวัดที่ใกล้เคียงด้วย และควรส่งเสริมให้ชุมชนหันมาปลูกผักปลอดสารพิษ และยังมีการทำสวนไม้ตัดดอกเพื่อบริการภายในตัวจังหวัด และควรส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรกรรมแหล่งอื่นของจังหวัด กิจกรรมของชุมชนในการใช้บริเวณริมฝั่งลำตะคอง ในเขตเทศบาลนคร และเขตการท่องเที่ยวการกำหนดกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ในบริเวณในพื้นที่ศึกษา พบว่า

1. ความสำคัญทางด้านศิลปวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์

1.1 อ่างเก็บน้ำอัยยวงค์ กำหนดกิจกรรมนักท่องเที่ยว ดังนี้

- ปรับปรุงห้างสรรพสินค้า IT เพื่อให้สอดคล้องกับกิจกรรมภายในโครงการห้างสรรพสินค้า IT ตั้งอยู่บริเวณด้านหน้าของอ่างเก็บน้ำ โดยบังมุมมองจากถนนมิตรภาพ ทำให้ต้องเปิดมุมมองของตัวห้างฯ โดยการเปิด พลาซ่า ชั้น 1 ของห้างออกบางส่วน และทำให้พลาซ่าของโครงการเชื่อมต่อกัน ทำให้เกิดกิจกรรมร่วมกัน เอื้อประโยชน์ต่อกัน และมีสถานจอดรถที่เชื่อมต่อกันได้ คนที่มาเที่ยวห้าง หรือโครงการก็ใช้ประโยชน์ร่วมกัน

- สนามเด็กเล่น เป็นกิจกรรมสำหรับเด็กในบริเวณดังกล่าว เนื่องจากเป็นแหล่งการศึกษาจำนวนมาก เพื่อรองรับเด็กนักเรียนและเด็กภายในชุมชนเอง

- จุดชมวิว เป็นจุดที่ให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้ชมทัศนียภาพของเมือง สภาพแวดล้อมของชุมชนและลำตะคอง เนื่องจากเป็นจุดที่ใกล้ใจกลางเมืองมากที่สุดและเป็นที่ยอดนิยมให้กับชุมชน

- ลานกิจกรรม เป็นลานที่ทำกิจกรรมทางด้าน ประเพณีวัฒนธรรม ของชุมชน และนักท่องเที่ยว เช่น ลอยกระทง จุดพักผ่อน

- บริเวณพายุเรือ เป็นจุดที่ให้บริการพายุเรือรอบอ่างเก็บน้ำ เพื่อพักผ่อนและชมทิวทัศน์รอบอ่างเก็บน้ำ โดยมีเรืออยู่ 2 ประเภทที่ให้บริการ คือ เรือพายและจักรยานน้ำ

- บริเวณสวนสาธารณะ เป็นจุดให้บริการกับชุมชนเป็นส่วนใหญ่ โดยมีกิจกรรมทางด้านการออกกำลังกายและพักผ่อนหย่อนใจ สำหรับชุมชน โดยมีกิจกรรมดังนี้ คือ วิ่ง ปั่นจักรยาน เดินแอโรบิก และออกกำลังกายเพื่อสุขภาพอื่น ๆ ฯลฯ

- พิพิธภัณฑ์รัชกาลที่ 7 เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งสำหรับนักท่องเที่ยว และชุมชนเพื่อเปิดให้ชมและศึกษาความเป็นมา คือ เป็นพิพิธภัณฑ์ ส่วนที่ 1 จะเป็นพิพิธภัณฑ์ที่เกี่ยวกับความเป็นมาของรัชกาลที่ 7 และการก่อตั้งอ่างเก็บน้ำว่ามีความเป็นมาอย่างไร ส่วนที่ 2 จะเป็นพิพิธภัณฑ์เกี่ยวกับต้นกำเนิดของลำตะคอง ปัญหาและสภาพแวดล้อมที่เกิดขึ้น ภายในลำตะคอง

- โรงกรองน้ำ ยังคงเปิดผลิตน้ำประปา เป็นปกติแต่มีจำนวนน้อยลงและยังให้ประชาชนสามารถเข้าไปดูขั้นตอน การผลิตน้ำประปาได้ด้วย เพื่อให้เกิดความเข้าใจก่อนการนำมา

1.2 เกาะลอยเพลงโคราชเป็นศิลปวัฒนธรรมของคนโคราชมาช้านานแล้ว และมีการรวมกลุ่มกัน เพื่ออำนวยความสะดวกเพลงไปเล่น โดยกำหนดกิจกรรมให้กับชุมชนและนักท่องเที่ยวดังนี้

- เวทีแสดงเพลงโคราช เป็นเวทีที่แสดงศิลปะเพลงโคราช เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชมศิลปะการรำรำ การแต่งกาย และบทเพลง เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว และยังเป็นเวทีที่ให้ชุมชนต่าง ๆ มาแสดงความคิดเห็นหรือประชุมจัดงานต่าง ๆ ได้ด้วยหอยเพลง เป็นพิพิธภัณฑ์ที่แสดงประวัติความเป็นมา การแต่งกาย ทำรำรำบทเพลง และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับโคราช เพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้ศึกษาหาความรู้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเพลงโคราช เพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้ศึกษาหาความรู้ และเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวอีกทางหนึ่ง สถานกิจกรรมใช้สำหรับชุมชน เพื่อให้มีกิจกรรมร่วมกับ เช่น งานประเพณีต่าง ๆ การร่วมตัวกันเพื่อดูแลลำน้ำเก็บผักตบชวา การลอกคลอง การซ่อมคลอง ฯลฯ

- สวนสาธารณะ ใช้เป็นแหล่งพักผ่อนของชุมชน กิจกรรมการออกกำลังกาย และเพิ่มพื้นที่สีเขียวให้กับเขตเทศบาลนคร เนื่องจากยังไม่เพียงพอกับการขยายตัวของเมือง

1.3 วัดศาลาลอย เป็นวัดที่มีประวัติศาสตร์ อีกแห่งหนึ่งของคนโคราช และยังเป็นสถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดนครราชสีมา ทางด้านกิจกรรมของชุมชนและนักท่องเที่ยวมีดังนี้

- ย่านอาคารพาณิชย์ เป็นทางเข้าหลักของวัดศาลาลอยจากถนนมิตรภาพ โดยกำหนดให้รูปแบบอาคารสอดคล้องกับโครงการที่เป็นสถาปัตยกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีทางเดินเชื่อมต่อเข้าไปยังตัวอาคารของวัดโดยตรง

- ศูนย์จำหน่ายและผลิตสินค้าชุมชน เป็นจุดให้บริการทางด้านการจำหน่ายสินค้าชุมชน และยังสาธิตวิธีการ ผลิตสินค้าบางส่วน และศูนย์จำหน่ายสินค้านี้ยังจำหน่ายอาหารสำหรับนักท่องเที่ยวก่อนที่จะไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งอื่น ๆ

- กลุ่มอาคารเรือนไทย เป็นการตั้งมาเพื่อรองรับชุมชนที่บุกรุกลำน้ำ โดยให้สื่อถึงสถาปัตยกรรมภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และยังส่งเสริมอาชีพให้กับชุมชน ได้มีรายได้เลี้ยงครอบครัว

โดยภายในหมู่บ้านนักท่องเที่ยว สามารถเข้าไปเยี่ยมชม วิถีชีวิต การผลิตและจำหน่ายสินค้าให้กับนักท่องเที่ยว

- วัดศาลาลอย เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้เข้ามาเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรมเก่าแก่ ของคนโคราชโดยให้นักท่องเที่ยวได้มาสักการบูชา สิ่งศักดิ์สิทธิ์ เพื่อให้เป็นสิริมงคลกับชีวิต

- สวนสาธารณะ ให้เป็นแหล่งพักผ่อนของชุมชน เพื่อให้ทำกิจกรรมทางด้านการออกกำลังกาย และเป็นจุดพบปะสังสรรค์ของชุมชน

2. การกำหนดกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยว ทางด้านธรรมชาติและเชิงเกษตรในบริเวณ พื้นที่ที่ศึกษา พบว่า

2.1 กิจกรรมทางด้านธรรมชาติ อยู่ช่วงบริเวณชุมชนเกษตรสามัคคี 2 และชุมชนทุ่งสว่าง - ศาลาลอย เหมาะกับนักท่องเที่ยวที่ต้องการศึกษารธรรมชาติ และสภาพแวดล้อมของลำตะคอง โดยเฉพาะ ถ้าเปรียบเทียบกับพื้นที่ธรรมชาติแหล่งอื่น จะมีพื้นที่เล็กกว่ามาก ผู้วิจัยจึงเสนอให้แนวทางเพื่อเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวอื่น เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร เพื่อให้เกิดกิจกรรมที่มากขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยว

2.2 กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร อยู่บริเวณชุมชนบุมะค่า สำโรงจันทร์และมหาชัยบางส่วน เป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของเขตเทศบาลนคร เป็นจุดที่ให้นักท่องเที่ยว ชมขั้นตอนการปลูกชนิดของพืชผัก และไม้ดอก ตลอดจนการจำหน่ายสินค้า ทางการเกษตร ผู้วิจัยเสนอให้เป็นแนวทางเพื่อเชื่อมต่อกับแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร แหล่งอื่นของจังหวัด เช่น ไร่จุ่นปากช่อง ไร่มะนาวด่านเกวียน เป็นต้น เพื่อให้กิจกรรมที่ต่อเนื่องสำหรับนักท่องเที่ยว

3. การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว

จากการกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อการท่องเที่ยวริมฝั่งลำตะคองในเขตเทศบาลนครที่มีศักยภาพที่ควรส่งเสริม ได้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน สามารถกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวริมฝั่งลำตะคองในเขตเทศบาลนคร ตามลักษณะการใช้ประโยชน์พื้นที่ในเขตนั้น ๆ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในพื้นที่ต่าง ๆ ตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ดังนี้

1. อ่างเก็บน้ำอัยภูงก์ จากการศึกษาทางด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการท่องเที่ยว (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2541: 1-32) จะแบ่งออกตามกิจกรรมของนักท่องเที่ยว ดังนี้

- บริเวณที่ปรับปรุงห้างสรรพสินค้า IT เพื่อให้สอดคล้องกับบรรยากาศ โดยรอบอ่างซึ่งอยู่ด้านหลังของตัวห้าง และเปิดมุมมองของห้างให้กว้างขึ้น สามารถมองผ่านไปเห็นบรรยากาศด้านหลังได้ โดยใช้ลาน Plaza เป็นตัวเชื่อมระหว่างห้าง กับอ่างเก็บน้ำ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับบริเวณนี้ คือ ลานจอดรถใต้ดิน ซึ่งมีบริเวณที่กว้าง เพียงพอกับนักท่องเที่ยวและคนที่มายังห้างสรรพสินค้าบริเวณจอดรถยังมีห้องน้ำไว้บริการก่อนที่นักท่องเที่ยวจะไปยังจุดอื่น

- จุดบริการนักท่องเที่ยว จะมีบริเวณนั่งพักผ่อนเพื่อฟังคำบรรยายและรายละเอียดในการเที่ยว จะมีป้ายบอกแหล่งท่องเที่ยวและทิศทางในการไปชม

- จุดชมวิว จะมีทางเชื่อมค่อมายังจุดชมวิวโดยตรง และต่อขึ้นไปยังหอชมวิว เพื่อดูบรรยากาศรอบเมือง ด้านบนจะมีป้ายบอกตำแหน่งสถานที่สำคัญ ๆ ของจังหวัดและมีร้านค้าขนาดเล็กไว้บริการนักท่องเที่ยว รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ถังขยะ ห้องน้ำ

- พายเรือรอบอ่าง เช่น จุดบริการทางด้านการพักผ่อนให้กับชุมชน และนักท่องเที่ยวที่ต้องการความเพลิดเพลิน โดยมีเรือไว้บริการ 2 ลักษณะ คือ เรือพาย จักรยานน้ำ

- สนามเด็กเล่น ไว้สำหรับบริการเด็กภายในชุมชนและโรงเรียนใกล้เคียง โดยมีเครื่องเล่นสำหรับเล่น และมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ถังขยะ ป้อมยามที่อยู่ใกล้บริเวณดังกล่าว เพื่อให้ความปลอดภัยกับเด็กและนักท่องเที่ยว

- ลานกิจกรรม จะอยู่บริเวณรอบอ่างและบริเวณด้านหน้า พิพิธภัณฑ 7.7 เพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้ประกอบกิจกรรมร่วมกัน เช่น ลอยกระทง การแสดงต่าง ๆ การทำกิจกรรมร่วมกันของชุมชน ฯลฯ โดยมีลาน Plaze ขนาดใหญ่ และสิ่งประกอบบริเวณอื่น ๆ เช่น ม้านั่ง ถังขยะ จุดบริการร้านค้า

- พิพิธภัณฑ รัชการที่ 7 เป็นจุดบริการทางด้านความรู้ให้กับนักท่องเที่ยวและประชาชนด้านสภาพแวดล้อมของลำตะคอง ภายในประกอบไปด้วย สื่อต่าง ๆ เพื่อทำให้เกิดความน่าสนใจ การฉายสไลด์แบบมัลติมีเดียร์ ใช้แสงสีเสียง เข้ามาประกอบที่อยู่ในส่วนของประวัติรัชการที่ 7 ส่วนการแสดงผลสภาพแวดล้อมของลำตะคอง ภายในจะแสดงให้เห็นปัญหาที่เกิดขึ้นของลำตะคอง และแสดงพันธุ์ไม้ที่ขึ้นอยู่ริมคลอง และส่วนที่แสดงสัตว์น้ำ จะเป็นตู้ปลาขนาดใหญ่ เพื่อให้เห็นถึงความใญ่อยู่ว่ามีลักษณะ เช่นไร ด้านนอกบริเวณ โถงของพิพิธภัณฑจะมีห้องสมุดขนาดเล็ก เพื่อให้ผู้สนใจได้ศึกษาหาความรู้ทางด้านสภาพแวดล้อม

- สวนสาธารณะ เป็นจุดให้บริการกับประชาชนเป็นส่วนใหญ่ เพื่อให้หมาพักผ่อนออกกำลังกาย โดยจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. ทางวิ่ง จะมีการกำหนดทางวิ่งรอบอ่างเก็บน้ำ และสวนสาธารณะโดยมีสิ่งประกอบบริเวณ เช่น ถังขยะ ม้านั่ง ร้านค้า ศาลา แสงไฟ ห้องน้ำ และป้ายบอกทิศทาง ไว้บริการเป็นระยะ ๆ ตามความจำเป็น

2. ทางจักรยาน จะไปทางเดียวกับทางวิ่งแต่จะแยกเส้นทางออกจากกันเพื่อไม่ให้อันตรายและมีป้ายบอกทิศทาง จัดเงินในบริเวณใดที่มีการตัดผ่านบริเวณที่มีการสัญจรทางรถ จะแสดงป้ายบอกให้รถยนต์ทราบ และชะลอความเร็วโดยให้คนวิ่งหรือรถจักรยานเข้ามาก่อน

3. บริเวณออกกำลังกายรวม เป็นจุดออกกำลังกาย เป็นรวมกลุ่มกันเล่น เช่น การรำต่าง ๆ การออกกำลังกายเพื่อคนสูงอายุ จะมีบริเวณให้ทำกิจกรรมร่วมกัน 1 เกาะลอยเพลงโคราช

เป็นการแสดงศิลปวัฒนธรรมของหมอลำเพลงโคราช เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชม โดยแบ่งสิ่งอำนวยความสะดวกตามกิจกรรมของการท่องเที่ยว ดังนี้

- เวทีเพลงโคราช เป็นเวทีเพื่อแสดงเพลงโคราชประกอบ แสง สี เสียง เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ และมีการบริการทางด้านห้องน้ำ ดั่งขยะ และร้านค้าให้กับนักท่องเที่ยว

- หมอลำ ภายใต้นจะแสดงประวัติ เครื่องแต่งกายและท่าทางการร่ายรำของเพลงโคราช โดยทางสัจจรสามารถเชื่อมต่อกับร้านค้าและจำหน่ายสินค้าได้ เมื่อการชมเสร็จสิ้นลง โดยมีจุดบริการทางด้านห้องน้ำ จุดพัก ร้านค้าในบริเวณดังกล่าว

- ลานกิจกรรมและสวนสาธารณะ เป็นจุดบริการประชาชน เช่นเดียวกับอ่างเก็บน้ำอัยญางค์ แต่แตกต่างกันที่ทางจักรยานไม่มีเนื่องจากเป็นบริเวณที่เล็ก เพราะเป็นเกาะกลางลำน้ำพื้นที่จึงมีจำกัด

2. วัดศาลาลอย แบ่งสิ่งอำนวยความสะดวกตามกิจกรรมของการท่องเที่ยวดังนี้

- ย่านอาคารพาณิชย์ เป็นอาคารพาณิชย์ที่อยู่ด้านหน้าของโครงการ ก่อนเข้ามายังตัววัดผู้วิจัยได้กำหนดทางเดินรถและคนให้เป็นจุดนำสายตาเข้าไปยังโครงการ โดยใช้ที่หมายตาและรูปแบบของอาคารพาณิชย์เพื่อเป็นจุดนำสายตา และมีสิ่งประกอบบริเวณ เช่น โคมไฟข้างทาง ดั่งขยะ ในกรณีคนเดินเข้าไปยังตัววัดและทางสำหรับคนเดินได้ตัวอาคารพาณิชย์

- ศูนย์จำหน่ายและผลิตสินค้าชุมชน ที่มีลักษณะเด่น เป็นจุดให้นักท่องเที่ยวได้ชมขั้นตอนการผลิตสินค้า โดยสามารถเข้าไปสัมผัสได้อย่างใกล้ชิด ส่วนบริเวณจำหน่ายสินค้าจะแยกเป็นหมวดหมู่ เช่น ผลิตภัณฑ์จากอาหาร ผลิตภัณฑ์จากเครื่องใช้ครัวเรือน ผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายเป็นต้น และจะมีบริเวณร้านอาหารและเครื่องดื่มไว้บริการนักท่องเที่ยว ห้องน้ำไว้บริการในจุดนี้เช่นกัน

- กลุ่มเรือนไทยอีสาน เป็นการแสดงวิถีชีวิตชาวบ้านและลักษณะรูปแบบของเรือนไทยอีสาน เช่น เรือนเกย เรือนโข่ง เรือนแฝด และภายในกลุ่มเรือนไทย จะมีการจำหน่ายสินค้าของชุมชนเอง ที่ผลิตได้เองแต่จะไม่มีลักษณะเด่น เท่าศูนย์จำหน่ายสินค้านักท่องเที่ยวสามารถเดินเข้าไปชมภายในหมู่บ้านได้ โดยมีจุดแวะพักเป็นระยะ

- สวนสาธารณะ เป็นจุดให้บริการประชาชนทางด้านกรออกกำลังกาย และพักผ่อน เช่นเดียวกับอ่างเก็บน้ำอัยญางค์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การศึกษาทัศนภาพเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 3.2.1 การสัมภาษณ์
  - 3.2.2 การสำรวจ
- 3.3 การตรวจสอบเครื่องมือ
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรประกอบด้วย

1. ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ศึกษา ชุมชนรวมทั้งสิ้น 4,830 คน 1,516 หลังคาเรือน (สำนักงานบริหารส่วนตำบลเกาะสีชัง ประจำปี 2547 : 1-3)
2. นักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวภายในพื้นที่ศึกษา จำนวน 546 คนต่อวัน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2545 : 8-12)
3. ผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการ จำนวน 20 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

1. ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 4,830 คน 1,516 หลังคาเรือน ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 98 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Yamne กำหนดค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 10\%$
2. นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวจำนวน 546 คนต่อวัน เป็นชาวต่างประเทศ 83 คนต่อวัน ใช้กลุ่มตัวอย่างกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Yamane กำหนดค่าความคลาดเคลื่อน $\pm 10\%$
3. หัวหน้าชุมชนและผู้ประกอบการ 20 คน ผู้วิจัยศึกษาทั้งหมด 20 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ประชาชน และนักท่องเที่ยวกำหนดผู้มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป เนื่องจากเป็นวัยที่มีวุฒิภาวะที่สามารถให้คำตอบได้ตามความต้องการที่แท้จริง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

3.2.1 การสัมภาษณ์

3.2.2 การสำรวจ

3.2.1 การสัมภาษณ์ (Interview) กำหนดกลุ่มเป้าหมายเป็น 3 กลุ่ม

1. ประชาชน เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของพื้นที่ท่องเที่ยว คำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาเกิดขึ้นในพื้นที่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็น และความพึงพอใจในการพัฒนาพื้นที่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
2. นักท่องเที่ยว เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลการท่องเที่ยวความต้องการด้านการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวรวมทั้งความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวของแต่ละพื้นที่
3. คำถามสำหรับหัวหน้าชุมชน เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และแนวทางการพัฒนาพื้นที่ เพื่อการท่องเที่ยว

3.2.2 การสำรวจ (Survey) ผู้วิจัย ได้ทำการสำรวจลักษณะและสภาพแวดล้อมทางกายภาพของเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี โดยใช้เครื่องมือในการสำรวจดังนี้

1. กล้องถ่ายรูป และวิดีโอเทป ใช้สำหรับพื้นที่บริเวณเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี เพื่อทราบถึงลักษณะภูมิประเทศ สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นที่ดั่งที่สำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องที่สามารถเข้าสำรวจและถ่ายภาพได้
2. แผนที่ เพื่อใช้สำรวจเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ของเขตพื้นที่เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

3.3 การตรวจสอบเครื่องมือ

ผู้วิจัยทำแบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ ที่สร้างขึ้นแล้วเสร็จนำเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ทำการตรวจแบบสอบถามและแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหา และความเหมาะสมของถ้อยคำและสำนวนภาษา และความชัดเจนในแบบสัมภาษณ์แบบสำรวจ ผู้วิจัยดำเนินการแก้ไขแบบสัมภาษณ์แบบสังเกต และแบบสำรวจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วมาจัดทำขึ้นใหม่ เพื่อเป็นมาตรฐาน แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบในเรื่องความตรงในเนื้อหา โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. รศ.ศิริลักษณ์ กาญจนมา	อาจารย์ภาควิชาครุศาสตร์ สถาบันคชกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง
2. อาจารย์สรานต์ศิริ เผ่าจามเดชอนันต์	อาจารย์ภาควิชาสถาปัตยกรรม ระดับ 7 คณะสถาปัตยกรรม วิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์
3. นางเจริญสุข ปิงหลังสิน	หัวหน้างานผังเมือง ระดับ 6 เทศบาลนครนนทบุรี

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิมาพิจารณาดำเนินการแก้ไขแบบ สัมภาษณ์ แบบสังเกต และแบบสำรวจ ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ร่วม เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยมีขั้นตอนดังนี้ ผู้วิจัย ขอให้งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง ในการขอความอนุเคราะห์ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขอความร่วมมือในการเก็บ รวบรวมข้อมูล รวมทั้งแผนที่ต่าง ๆ บริเวณพื้นที่ศึกษา

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตรงทางภาคสนามกับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่กำหนดไว้จนครบ การสัมภาษณ์จะใช้สัมภาษณ์ โดยการถามแล้วตอบจากแบบสัมภาษณ์ที่เตรียมไว้ มีการจดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่ถูกต้อง

ผู้วิจัยลงพื้นที่เพื่อทำการเก็บข้อมูลโดยการสำรวจทางภาคสนาม เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลที่สมบูรณ์ที่สุดไปใช้

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ เพื่อสรุปผลการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการ ดังนี้

3.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามเลือกได้เพียงข้อเดียว โดยใช้เกณฑ์ความต้องการของคน ส่วนมาก เสนอผลสรุปเป็นคำร้อยละของคำตอบ

3.5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามแบบเลือกคำตอบได้มากกว่า 1 ข้อ โดยใช้เกณฑ์ความ ต้องการของคนส่วนมาก เห็นผลสรุปเป็นคำร้อยละของคำตอบ

จากข้อมูลแบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ ในการเดินทางและท่องเที่ยวในพื้นที่ศึกษาเกาะสีชัง
จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัย นำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เพื่อไปสรุปผลและนำไปออกแบบในขั้นต่อไป

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และนำเสนอในหัวข้อต่อไปนี้

4.1 การวิเคราะห์จากการตอบแบบสัมภาษณ์

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

4.1 การวิเคราะห์จากการตอบแบบสัมภาษณ์

4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็น ประชากรในท้องถิ่น

ตารางที่ 4.1 การจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็น ประชากรในท้องถิ่น

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	98	100
ชาย	58	56.84
หญิง	40	39.20
2. อายุ	98	100
20 – 25 ปี	16	16.33
26 – 30 ปี	46	48.98
31 – 35 ปี	16	16.33
36 – 40 ปี	10	10.2
มากกว่า 40 ปี	8	8.16
3. ระดับการศึกษา	98	100
ประถมศึกษา	30	30.61
มัธยมศึกษา	25	25.51
อาชีวศึกษา/เทียบเท่า	30	30.61
ปริญญาตรี	13	13.27
ปริญญาตรีขึ้นไป	0	0
อื่นๆ	0	0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป		จำนวน	ร้อยละ
4. อาชีพ		98	100
นักเรียน/นักศึกษา		12	12.24
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		8	8.16
ค้าขาย		20	20.41
รับจ้าง		20	20.41
ประมง		38	38.78
อื่นๆ		0	0
5. รายได้ต่อเดือน		60	100
ต่ำกว่า 3,000	บาท	10	16.67
3,001 – 6,000	บาท	32	53.33
6,001 – 9,000	บาท	6	10.00
9,001 – 12,000	บาท	6	10.00
12,001 – 15,001	บาท	4	6.67
มากกว่า 15,001	บาท	2	3.33
6. พื้นที่อาศัย		98	100
หมู่บ้านที่ 1		48	48.98
หมู่บ้านที่ 2		23	23.47
หมู่บ้านที่ 3		9	9.19
หมู่บ้านที่ 4		7	7.14
หมู่บ้านที่ 5		6	6.12
หมู่บ้านที่ 6		5	5.10
หมู่บ้านที่ 7		2	3.33
อื่นๆ		0	0
7. ระยะเวลาที่อาศัยบริเวณดังกล่าว		98	100
ต่ำกว่า 1 ปี		0	0
1 – 5 ปี		15	15.30
6 – 10 ปี		20	20.41
11 - 15 ปี		6	6.12
16 – 20 ปี		15	15.31
ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป		42	42.86

จากตารางที่ 4.1 พบว่าประชากรส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ร้อยละ 60 ส่วนใหญ่มีอายุ 26 – 35 ปี ร้อยละ 48.98 รองลงมาอายุ 20-25 ปี และ 31-35 ปี ร้อยละ 16.33 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับประถมศึกษา และอาชีวศึกษา/เทียบเท่า ร้อยละ 30.61 รองลงมาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 25.51 ส่วนใหญ่มีอาชีพประมง ร้อยละ 38.78 และค้าขายกับรับจ้าง ร้อยละ 20.41 ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่บริเวณหมู่บ้านที่ 1 ร้อยละ 40.00 รองลงมาอยู่บริเวณหมู่บ้านที่ 2 ร้อยละ 16.67 และอาศัยอยู่ในพื้นที่มานานกว่า 20 ปี ร้อยละ 46.67

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิถีชีวิต กิจกรรม ปัญหา และอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.2 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสถานที่และ กิจกรรมของประชาชน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิถีชีวิต กิจกรรม ปัญหา และอุปสรรค ในการพัฒนาพื้นที่เพื่อการพัฒนาพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานที่ในพื้นที่ ที่ใช้เป็นที่รวมในการทำกิจกรรม	98	100
วัด	32	32.66
สถานที่ราชการ	10	10.20
โรงเรียน	10	10.20
พระจุฬาราชฐาน	46	46.94
อื่นๆ	0	0.00
2. ช่วงเวลาที่มีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวเกาะสีชังมากที่สุด	98	100
ช่วงมีเทศกาล	66	67.34
ช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์	16	16.33
ช่วงวันหยุดอื่นๆ	16	16.33
อื่นๆ	0	0.00
3. ว่าพื้นที่ใดบนเกาะสีชังที่ควรมีการพัฒนาให้เป็นที่ท่องเที่ยวได้อีก	98	100
หาดท่าชายทิม	14	14.29
ลานหินระฆัง	5	5.10
หาดแหลมงู	5	5.10
จุดชมวิวยวนยอดเขา	48	48.98
หาดถ้ำพัง	18	18.37
พระจุฬาราชฐาน	8	8.16
อื่นๆ	0	0.00

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิถีชีวิต กิจกรรม ปัญหา และอุปสรรคในการพัฒนาพื้นที่เพื่อการพัฒนาพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
4. บนเกาะสีชังยังมีความสะดวกในการเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยว	98	100
ไม่มี	58	59.18
มี	40	40.82
5. ปัญหาของพื้นที่ท่องเที่ยวบนเกาะสีชัง	98	100
ไม่พบปัญหา	40	40.82
การเข้าถึงไม่สะดวกในบางพื้นที่	12	12.24
การจัดที่นั่งพักผ่อนไม่เพียงพอ	12	12.24
ไม่สะอาด รกร้าง เสื่อมโทรม	12	12.24
ร้านค้าไม่เป็นระเบียบ	4	4.08
ขาดการจัดภูมิทัศน์	18	18.37
มีสถานที่ทำกิจกรรมของชาวบ้านน้อย	0	0.00
อื่นๆ	0	0.00
6. ความปลอดภัยของการคมนาคมทางน้ำโดยเรือโดยสาร	98	100
ดี	80	81.63
ไม่ดี	18	18.37
7. อุปสรรคหรือปัญหาการเดินทางโดยเรือโดยสารระหว่างเกาะกับชายฝั่งช่วงลมมรสุมมีอุปสรรค	98	100
มี	88	89.80
ไม่มี	10	10.20

จากตารางที่ 4.2 พบว่าประชากรในพื้นที่ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวิถีชีวิต กิจกรรม ปัญหา และอุปสรรคในการพัฒนาพื้นที่เพื่อการพัฒนาพื้นที่ ดังนี้ สถานที่ในพื้นที่ที่ใช้ในการทำกิจกรรม คือ พระจุฬาราชฐาน ร้อยละ 46.94 รองลงมาคือ วัด ร้อยละ 23 ช่วงเวลาที่มีนักท่องเที่ยวมากคือ ช่วงมีเทศกาล ร้อยละ 67.34 พื้นที่บนเกาะสีชังควรมีการพัฒนาให้เป็นที่ท่องเที่ยวได้อีก คือ จุดชมวิวนบยอดเขา ร้อยละ 48.98 รองลงมา คือ หาดถ้ำพัง ร้อยละ 18.37 และยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่ยังเดินทางเข้าถึงไม่สะดวก ร้อยละ 40.82 ปัญหาพื้นที่ท่องเที่ยวที่พบบนเกาะสีชังคือ ขาดการจัดภูมิทัศน์ ร้อยละ 18.37 รองลงมา การเดินทางเข้าถึงไม่สะดวกบางพื้นที่ และจัดที่นั่งพักผ่อนไม่เพียงพอ ปล่อยสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งรกร้าง เสื่อมโทรม ร้อยละ 3 แต่ส่วนใหญ่ ไม่พบปัญหา ร้อยละ 83.00 การคมนาคม

ทางน้ำโดยเรือโดยสารท่านคิดว่ามีความปลอดภัยดี ร้อยละ 81.63 การคมนาคมทางน้ำโดยเรือโดยสาร
ช่วงมีมรสุมไม่มีปัญหา ร้อยละ 10.20

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งประกอบบริเวณ
เพื่อการพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.3 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งประกอบบริเวณ
เพื่อการพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวกและ สิ่งประกอบบริเวณ เพื่อการพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1. ความคิดเห็นหากมีการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวให้มีสภาพที่เหมาะสม	98	100
ไม่เห็นด้วย	0	0.00
เห็นด้วย	98	100.00
2. การก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติม ถ้าต้องจัดให้เป็นสถานที่ ท่องเที่ยว	98	100
เพิ่มสถานที่ท่องเที่ยวนอกเหนือจากรถที่รับจ้างนำพาไป	47	47.96
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	9	9.18
ห้องน้ำ – ห้องส้วม	6	6.12
ท่าเรือโดยสาร	6	6.12
ร้านขายของที่ระลึก	6	6.12
ที่จอดรถตามจุดต่างๆ	3	6.12
ธงขยะ	0	0.00
ไฟฟ้า, แสงสว่าง	15	15.31
ม้านั่งพักผ่อน, ป้ายบอกทาง	6	6.12
อื่นๆ	0	0.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่าประชากรในพื้นที่เห็นด้วยกับการ พัฒนาพื้นที่ ร้อยละ 100.00 และ
สิ่งก่อสร้างที่ควรสร้างเพื่ออำนวยความสะดวกคือเพิ่มสถานที่ท่องเที่ยวออกเหนือจากรถที่รับจ้างนำ
พาไปร้อยละ 47.96 รองลงมาคือ ไฟฟ้า, แสงสว่าง ร้อยละ 15.31 ต้องการให้มีศูนย์ บริการนักท่องเที่ยว
ร้อยละ 9.18

4.1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็น ผู้นำชุมชน และผู้ประกอบการ

ตารางที่ 4.4 การจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็น ผู้นำชุมชน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	20	100
ชาย	18	90.00
หญิง	2	10.00
2. อายุ	20	100
20 – 25 ปี	0	0.00
26 – 30 ปี	2	10.00
31 – 35 ปี	6	30.00
36 – 40 ปี	11	55.00
มากกว่า 40 ปี	1	5.00
3. ระดับการศึกษา	20	100
ประถมศึกษา	0	0.00
มัธยมศึกษา	3	15.00
อาชีวศึกษา/เทียบเท่า	6	30.00
ปริญญาตรี	10	50.00
ปริญญาตรีขึ้นไป	1	5.00
อื่นๆ	0	0.00
4. รายได้ต่อเดือน	20	100
ต่ำกว่า 5,000 บาท	1	5.00
5,001 – 9,000 บาท	12	60.00
9,001 – 12,000 บาท	6	30.00
12,001 – 15,000 บาท	1	5.00
15,001 – 19,001 บาท	0	0.00
มากกว่า 19,001 บาท	0	0.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 90.00 มีอายุ 36 – 40 ปี ร้อยละ 55.00 และส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี ร้อยละ 50.00

รองลงมา มีอายุ 31-35 ปี ร้อยละ 30 มีรายได้ต่อเดือนประมาณ 5,001 – 9,000 บาท ร้อยละ 60.00
รองลงมา มีรายได้ต่อเดือน 9,009-12,000 บาท ร้อยละ 30

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการพัฒนา

ตารางที่ 4.5 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการพัฒนา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการพัฒนา	จำนวน	ร้อยละ
1. ความสำคัญและโดดเด่นของเกาะสีชังในปัจจุบัน	20	100
ที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึก	3	15.00
ที่ตั้งของโบราณสถาน	4	20.00
เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ	3	15.00
ที่ตั้งศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่	10	50.00
2. การพัฒนาการท่องเที่ยวปัจจุบันของเกาะสีชัง	20	100
ความสวยงามของพื้นที่	12	60.00
ความหลากหลายของสรรพสัตว์	2	10.00
สินค้าของที่ระลึก	8	40.00
3. สิ่งที่ควรเปลี่ยนแปลงในการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะสีชัง	20	100
มีระเบียบมากขึ้น	13	65.00
มีนักท่องเที่ยวมากขึ้น	4	20.00
ขายของได้มากขึ้น	3	15.00
4. ผลกระทบที่เกิดขึ้นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงสังคม/ชีวกายภาพ	20	100
บริการนำเที่ยว	15	75.00
บริการที่พัก	5	25.00
5. ปัญหาที่สำคัญของพื้นที่ในปัจจุบัน	20	100
ขาดร่วมเงา และการจัดภูมิทัศน์	8	40.00
สภาพค่อนข้างรกร้าง เสื่อมโทรม	8	40.00
ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ	4	20.00

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการพัฒนา	จำนวน	ร้อยละ
6. จากสภาพการพัฒนาในปัจจุบันความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพของเกาะสีชังว่าอีก 10 ปี ข้างหน้า	20	100
มีกิจกรรมชมศิลปวัฒนธรรม และ โบราณสถาน	14	70
มีศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ และชุมชน	4	20.00
มีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	2	10.00
7. หากมีการวางแผนการพัฒนาในพื้นที่ การพัฒนาเกาะสีชังที่เหมาะสม	20	100
การท่องเที่ยว	17	85.00
ทำเรื่อน้ำลึกและคลังสินค้า	1	5.00
การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน	2	10.00
อื่นๆ	0	0.00
8. ความต้องการที่จะให้เกิดกิจกรรมในอนาคต	20	100
ไม่มี	20	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ปัจจุบันเกาะสีชังมีความโดดเด่นคือ ที่ตั้งศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ ร้อยละ 50.00 ในปัจจุบันมีการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้าน ความสวยงามของพื้นที่ ร้อยละ 60.00 การพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะสีชังมีการเปลี่ยนแปลงอย่างชัดเจนในเรื่อง มีระเบียบมากขึ้น ร้อยละ 65.00 และมีปัญหาที่สำคัญของพื้นที่ในปัจจุบันคือ ขาดร่มเงา และการจัดภูมิทัศน์ และสภาพค่อนข้างรกร้างเสื่อมโทรม ร้อยละ 40.00 เท่ากันในส่วนของปัญหา มีแนวความว่าเกาะสีชัง 10 ปี ข้างหน้าจะมีสภาพ มีกิจกรรมชมศิลปวัฒนธรรม และ โบราณสถาน ร้อยละ 70.00 และถ้าหากมีการวางแผนการพัฒนาในพื้นที่เหมาะสมที่จะพัฒนา การท่องเที่ยว ร้อยละ 85.00 ไม่มีกิจกรรมใดที่ไม่อยากให้เกิดขึ้นบนเกาะสีชัง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก

ตารางที่ 4.6 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
1. ความสะดวกสบายของถนนบนเกาะสีชังและการเข้าถึงของสถานที่ท่องเที่ยว	20	100
สะดวก	12	60.00
ไม่สะดวก	8	40.00
2. ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวบนเกาะสีชังที่นักท่องเที่ยวยังไม่รู้จัก และน่าสนใจที่จะไปมีอะไรบ้าง	20	100
แก่งจัน+ศิลาจารึก ร. 5	2	10.00
สำนักวิปัสสนาถ้ำชายปริก	8	40.00
หาดท่าชายทิม	10	50.00
3. มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	20	100
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	2	10.00
ท่าเรือโดยสาร	3	15.00
บ้านพัก – โรงแรม	2	10.00
เส้นทางเดินธรรมชาติ	11	55.00
แหล่งให้เช่าเครื่องอุปกรณ์ทางน้ำ	2	10.00
อื่นๆ	0	0.00

พบว่าถนนบนเกาะสีชัง มีความสะดวกสบาย ร้อยละ 60.00 มีเพียงบางจุดที่ปล่อยให้ลกร้างสมควรปรับปรุงและจัดทัศนียภาพให้สวยงาม และแหล่งท่องเที่ยวบนเกาะสีชังที่นักท่องเที่ยวยังไม่รู้จัก แต่น่าสนใจ อันดับแรก คือ หาดท่าชายทิม เพราะสืบเนื่องมาจากการพัฒนาจากส่วนของภาครัฐด้วยอยู่แล้ว ยังเป็นสถานที่อีกแห่งหนึ่งที่นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการ ร้อยละ 50.00 สิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว คือ เส้นทางเดินธรรมชาติ ร้อยละ 55.00 รองลงมา คือ ท่าเรือโดยสาร ร้อยละ 15.00

4.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็น นักท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.7 การจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่เป็นนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไป	นักท่องเที่ยว ชาวไทย		นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	60	100	23	100	83	100
ชาย	20	33.33	5	21.74	25	30.12
หญิง	40	66.66	18	78.26	58	69.88
2. อายุ	60	100	23	100	83	100
20 – 25 ปี	3	5.00	3	13.04	6	7.23
26 – 30 ปี	17	28.33	2	8.70	19	22.89
31 – 35 ปี	30	50.00	4	17.39	34	40.96
36 – 40 ปี	8	13.33	3	13.04	11	13.25
มากกว่า 40 ปี	2	3.33	11	47.83	13	15.66
3. ระดับการศึกษา	60	100	23	100	83	100
ประถมศึกษา	0	0.00	0	0.00	0	0.00
มัธยมศึกษา	6	10.00	2	8.70	8	9.64
อาชีวศึกษา/เทียบเท่า	29	48.33	4	17.39	24	28.92
ปริญญาตรี	20	33.33	10	43.48	39	46.99
ปริญญาตรีขึ้นไป	5	8.33	7	30.43	12	14.46
อื่นๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
4. อาชีพ	60	100	23	100	83	100
นักเรียน/นักศึกษา	7	11.67	1	10.00	8	9.64
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	25	41.67	10	40.00	35	42.17
ค้าขาย	11	18.33	2	17.00	13	15.66
รับจ้าง	10	16.67	2	17.00	12	14.46
ธุรกิจส่วนตัว	7	11.67	8	27.00	15	18.07

พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง ร้อยละ 69.88 ส่วนใหญ่มีอายุ 31-35 ปี ร้อยละ 40.96 รองลงมาการศึกษาอยู่ระดับชั้น อาชีวศึกษา/เทียบเท่า ร้อยละ 28.92 มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 50.00 รองลงมามีอาชีพค้าขายและทำธุรกิจส่วนตัว ร้อยละ 16.00

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม กิจกรรม ปัญหา และอุปสรรค
ในการท่องเที่ยว

ตารางที่ 4.8 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม กิจกรรม ปัญหา และอุปสรรคในการท่องเที่ยว

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม กิจกรรม ปัญหา และอุปสรรคใน การท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว ชาวไทย		นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. วิธีการรู้จักเกาะสีชังได้อย่างไร	60	100	23	100	83	100
เพื่อน/ญาติแนะนำ	20	33.33	5	21.74	25	30.12
วารสาร / เอกสาร	5	8.33	11	47.83	16	19.28
รายการสารคดีการท่องเที่ยว	35	58.33	7	30.43	42	50.60
อื่นๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
2. การเคยเดินทางมาเกาะสีชัง	60	100	23	100	83	100
เคย	25	41.67	3	13.04	28	33.73
ไม่เคย	35	58.33	20	86.96	55	66.27
3. จุดประสงค์ในการเดินทาง	60	100	23	100	83	100
ท่องเที่ยว	40	66.67	21	91.30	61	73.49
ติดต่อธุรกิจ	2	3.33	1	4.35	3	3.61
เยี่ยมญาติ / เพื่อน	18	30.00	1	4.35	19	22.89
อื่นๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
4. บุคคลที่เดินทางมาด้วย	60	100	23	100	83	100
คนเดียว	1	1.67	2	8.70	3	3.61
กลุ่มเพื่อน	26	43.33	16	69.57	42	50.60
ครอบครัว	25	41.67	3	13.04	28	33.73
ที่ทำงาน	8	13.33	2	8.70	12	14.46

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม กิจกรรม ปัญหา และอุปสรรคใน การท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว ชาวไทย		นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวชอบ เดินทางมาท่องเที่ยว	60	100	23	100	83	100
มกราคม	37	61.67	14	60.87	51	61.45
เมษายน	15	25.00	9	39.13	24	28.92
กรกฎาคม	3	5.00	0	0.00	3	3.61
ธันวาคม	5	8.33	0	0.00	5	6.02
6. พาหนะที่ใช้เดินทาง	60	100	23	100	83	100
รถยนต์ส่วนบุคคล	48	80.00	0	0.00	48	57.83
รถโดยสารประจำทาง	12	20.00	5	21.74	17	20.48
รถไฟ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
บริษัท / กลุ่มท่องเที่ยว	0	0.00	18	78.26	18	21.69
8. ระยะเวลาที่พักผ่อนเกาะสีชัง	60	100	23	100	83	100
ไม่พัก	40	66.67	48	78.26	58	69.88
พักค้างคืน	20	33.33	5	21.74	25	30.12
9. ประเภทที่พัก	60	100	23	100	83	100
บังกะโล	40	75.00	20	86.96	65	78.31
เกสต์เฮาส์	0	0.00	2	7.00	2	3.00
บ้านญาติ / เพื่อน	4	6.67	0	0.00	4	4.82
กางเต็นท์	1	1.67	0	0.00	1	1.20
อื่นๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
10. แหล่งท่องเที่ยวใน เกาะสีชังที่ประทับใจ และชื่นชอบมาก 3 ลำดับ	60	100	23	100	83	100
พระจุฑาธุชราชฐาน	13	21.67	6	26.69	19	22.89
วัดอภัยภูรังค์ฯ	4	6.67	2	8.70	9	10.84
ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่	24	40.00	9	39.13	33	39.76
รอยพระพุทธบาท	4	40.00	1	4.35	5	6.02
ช่องเขาขาด	7	11.67	3	17.04	10	12.05

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม กิจกรรม ปัญหา และอุปสรรคใน การท่องเที่ยว	นักท่องเที่ยว ชาวไทย		นักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วัดถ้าเขายายปรียก	5	17.00	0	0.00	5	8.00
หาดถ้ำพัง	5	3.88	2	8.70	7	8.43
เกาะท้ายคาหมื่น/เกาะค้างคาว	4	5.00	0	0.00	3	3.62
11. กิจกรรมที่ท่านสนใจในการ ท่องเที่ยวเกาะสีชัง 3 ลำดับ	60	100	23	100	83	100
กิจกรรมทางน้ำ	23	38.33	3	13.04	26	31.33
เดินเล่นพักผ่อน	18	35.00	2	8.70	20	24.10
นมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์	17	28.33	16	69.57	33	39.76
ตกปลา	2	3.33	0	0.00	0	0.00
ป็นเขา	0	0.00	0	0.00	0	0.00
แคมป์ปิ้ง	0	0.00	2	8.70	2	2.41
อื่นๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
12. ปัญหาในการใช้ เส้นทางการท่องเที่ยว ตามแหล่งต่าง ๆ	60	100	23	100	83	100
ไม่พบ	40	66.67	20	86.96	60	72.29
พบปัญหา	20	33.33	3	13.04	23	27.71
13. ความปลอดภัยในการเดินทาง โดยเรือโดยสารมายังเกาะสีชัง	60	100	23	100	83	100
ปลอดภัย	35	58.33	15	65.22	50	60.24
ไม่ปลอดภัย	25	41.67	8	34.78	33	39.76
14. ต้องการมียานพาหนะอื่นๆ ที่ท่านคิดว่าอยากมีอะไรบ้าง	60	100	23	100	83	100
จักรยาน	32	53.33	15	65.22	50	60.24
เรือเที่ยวรอบเกาะ	12	20.00	5	21.78	17	20.48
กระเช้าลอยฟ้า	9	15.00	0	0.00	9	10.84
รถสองแถวโดยสาร	7	11.67	3	13.04	10	12.05
อื่นๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00

จากตารางที่ 4.8 พบว่านักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ได้รู้จักเกาะสีชังจากรายการสารคดีท่องเที่ยว ร้อยละ 50.60 ไม่เคยเดินทางมาเกาะสีชัง ร้อยละ 66.27 และเคยมาแล้วประมาณ 1-5 ครั้ง ร้อยละ 23.00 มีจุดประสงค์ในครั้งนี้ ร้อยละ 73.49 มาท่องเที่ยว ในการเดินทางครั้งนี้นักท่องเที่ยวเดินทางมา กับ กลุ่มเพื่อน ร้อยละ 50.60 ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวชอบเดินทางมาท่องเที่ยวคือ เดือนมกราคม ร้อยละ 61.45 พาหนะที่ใช้เดินทางในครั้งนี้ ร้อยละ 57.83 มารถยนต์ส่วนบุคคล รองลงมา มาขับรถโดยสาร ประจำทาง ร้อยละ 20.48 และ บริษัท/กลุ่มนักท่องเที่ยว ร้อยละ 21.69 ระยะเวลาที่พัก ส่วนใหญ่ไม่พักค้างคืน ร้อยละ 68.99 ประเภทที่พักที่นิยม คือ บังกะโล/รีสอร์ท ร้อยละ 78.31 รองลงมาโรงแรม ร้อยละ 15.66 และ บ้านญาติ/บ้านเพื่อน ร้อยละ 4.82 แหล่งท่องเที่ยวในเกาะสีชังที่นักท่องเที่ยวสนใจ 3 ลำดับคือ อันดับหนึ่งศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ ร้อยละ 39.76 อันดับที่สองพระจุฬาราชฐาน ร้อยละ 22.89 และอันดับที่สามช่องเขาขาด ร้อยละ 12.05 กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสนใจ 3 ลำดับคือ อันดับหนึ่ง นมัสการ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ร้อยละ 39.76 อันดับที่สองกิจกรรมทางน้ำ ร้อยละ 31.33 และอันดับที่สาม คือเดินเล่นพักผ่อน ร้อยละ 24.10 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่พบปัญหาในการเดินทาง ร้อยละ 72.29 ในการเดินทางมีความปลอดภัย ร้อยละ 60.24 พาหนะที่อยากให้มีคือจักรยาน ร้อยละ 56.00

ตอนที่ 3 ทักษะคิดต่อการแนวทางการพัฒนา

ตารางที่ 4.9 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะคิดต่อการแนวทางการพัฒนา

ทักษะคิดต่อการแนวทางการพัฒนา	นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยวต่างชาติ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ท่านคิดจะเดินทางกลับมาเที่ยวเกาะสีชังอีกหรือไม่	60	100	23	100	83	100
มา	60	100.00	23	100.00	83	100.00
ไม่มา	0	0.00	0	0.00	0	0.00
2. เหตุผลที่ทำให้ต้องกลับมาเที่ยวอีก	60	100	23	100	83	100
สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ	40	66.67	12	52.17	52	62.65
ความสะดวกในการเดินทาง	10	16.67	5	21.74	15	18.07
ประเพณีและวัฒนธรรม	5	8.33	3	13.04	8	9.64
กิจกรรมการท่องเที่ยว	5	8.33	3	13.04	8	9.64
การประชาสัมพันธ์	0	0.00	0	0.00	0	0.00
อื่นๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
3. แหล่งท่องเที่ยวชนิดใดในเกาะสีชังมีความโดดเด่นและน่าสนใจมากที่สุด	60	100	23	100	83	100
แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ	8	13.33	8	34.78	16	19.28
แหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม	11	18.33	6	26.09	17	20.48
ศาสนสถาน	41	68.33	9	39.13	50	60.24
อื่นๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
4. จากสภาพเกาะสีชังในปัจจุบัน เกาะสีชังเหมาะสมจะพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบใด	60	100	23	100	83	100
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	5	8.33	3	13.04	8	9.64
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	10	16.67	5	21.74	15	18.07
เชื่อมโยงประวัติศาสตร์	45	75.00	15	65.22	60	72.29
เน้นกิจกรรมแค้นปีั้ง						

จากตารางที่ 4.9 พบว่านักท่องเที่ยวมีทัศนคติต่อการแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยว ดังนี้ ร้อยละ 100.00 ต้องการกลับมาเที่ยวอีก เหตุผลที่ต้องการกลับมาเพราะ มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ และใกล้กรุงเทพฯ ร้อยละ 62.65 เหตุผลรองลงมา คือ ความสะดวกในการเดินทาง ร้อยละ 18.07 ชนิดของแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจคือ ศาสนสถาน ร้อยละ 60.24 และจากสภาพปัจจุบันนักท่องเที่ยวให้ความเห็นว่าควรพัฒนาการท่องเที่ยวไปในรูปแบบ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เน้นกิจกรรมแค้นปีโป้ง ร้อยละ 72.29 ด้วยสภาพพื้นที่ และสิ่งแวดล้อม

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก

ตารางที่ 4.10 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก	นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว	60	100	23	100	83	100
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	40	66.67	18	78.26	58	69.88
ศูนย์จำหน่ายของที่ระลึก	7	11.67	2	8.70	9	10.84
ป้ายบอกเส้นทางสถานที่ท่องเที่ยว	0	0.00	0	0.00	0	0.00
ห้องน้ำ - ห้องส้วม	0	0.00	0	0.00	0	0.00
ถังขยะ, จุดบริการน้ำดื่มที่นั่งพัก	0	0.00	0	0.00	0	0.00
ที่พักแรม,แค้นปีไฟ	13	21.67	3	13.04	16	19.28
อื่นๆ	0	0.00	0	0.00	0	0.00
2. สิ่งก่อสร้างใดสมควรปรับปรุง	60	100	23	100	83	100
1) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว						
ควร	30	100.00	23	100.00	83	100.00
ไม่ควร	0	0.00	0	0.00	0	0.00

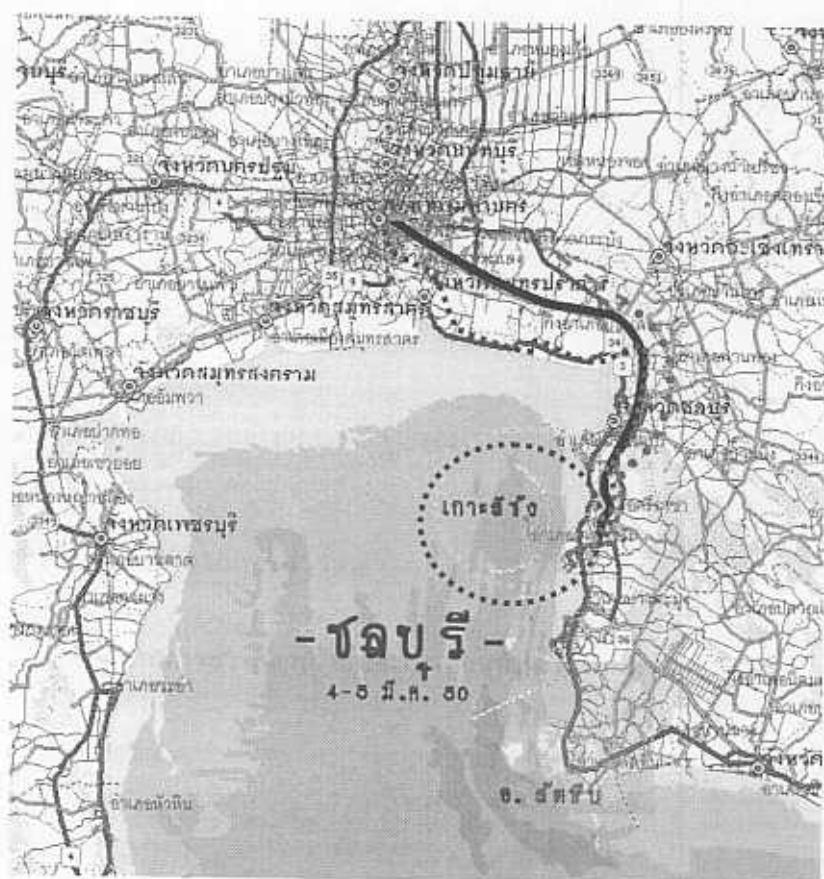
ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก	นักท่องเที่ยวชาวไทย		นักท่องเที่ยวต่างชาติ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2) ถนนรอบเกาะสีชัง						
ควร	60	100.00	23	100.00	83	100.00
ไม่ควร	0	0.00	0	0.00	0	0.00
3) ที่พัก/บังกะโล						
ควร	55	91.67	20	86.96	75	90.36
4) ร้านขายของที่ระลึก						
ควร	55	91.67	20	86.96	75	90.36
ไม่ควร	5	17.00	3	13.04	8	9.64
5) ห้องน้ำ-ห้องส้วม						
ควร	60	100.00	23	100.00	83	100.00
ไม่ควร	0	0.00	0	0.00	0	0.00
6) สวนสาธารณะ/ที่ทำกิจกรรม						
ควร	60	100.00	23	100.00	83	100.00
ไม่ควร	0	0.00	0	0.00	0	0.00

จากตารางที่ 4.10 พบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก ดังนี้ สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยวคือ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ร้อยละ 69.88 สิ่งก่อสร้างที่ควรปรับปรุงคือ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว, ถนนรอบเกาะสีชัง, ห้องน้ำ-ห้องส้วม, สวนสาธารณะ/ที่ทำกิจกรรม ร้อยละ 100.00

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

4.2.1 ข้อมูลจากการสำรวจเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่

ภาพที่ 4.1 แสดงถนน เส้นทางคมนาคม ไปยังเกาะสีชัง

ที่มา : จากกรมการขนส่งทางบก 2549

4.2.1.1 เส้นทางคมนาคม ได้แก่ ถนน และแนวทางเดินเรืออ่าวไทยไปเกาะสีชัง ถนนสายหลักจากกรุงเทพฯ สามารถเดินทางไปยังจังหวัดชลบุรีได้ 3 เส้นทางคือ

1. เส้นทางสายบางนา-ตราด ทางหลวงหมายเลข 34 เข้าสู่จังหวัดชลบุรี
2. เส้นทางกรุงเทพฯ - มีนบุรี ทางหลวงหมายเลข 304 ผ่านจังหวัดฉะเชิงเทรา-บางปะกง เข้าสู่จังหวัดชลบุรี

3. เส้นทางสายเก่า ถนนสุขุมวิทใช้ทางหลวงหมายเลข 3 ผ่านจังหวัดสมุทรปราการ ไป จนถึงแยกอำเภอบางปะกงและแยกเข้าสู่เส้นทางหลวงหมายเลข 34 ไปจนถึงจังหวัด ชลบุรี ถนนสายย่อย ได้แก่ ถนนที่ใช้สัญจรภายในพื้นที่กระจายอยู่ทั่วไป มีทั้งถนนคอนกรีต ถนนลูกรัง บนเส้นทางสัญจรระหว่างหมู่บ้าน การเดินทางโดยสารทางเรือ ได้แก่ ทะเลอ่าวไทยชลบุรี ใช้เส้นทางสัญจรทางน้ำ ระหว่างฝั่งเกาะลอยต่อ ไปยังเกาะสีชังสามารถใช้สัญจรได้ทุกฤดูกาล

4.2.1.2 บริเวณที่มีกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวของพื้นที่

1) บริเวณศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพสักการะของคนสี่ซั้งที่สำคัญแล้ว และยังบรรดาชาวจีนทั้งในไทยและต่างประเทศให้ความเคารพสักการะ ยิ่งในช่วงเทศกาลตรุษจีนจะมีผู้คนมาบวงสรวงสักการะเนืองแน่น ด้วยความเชื่อว่าจะทำให้กิจการค้าเจริญรุ่งเรือง

2) รอยพระพุทธรบาท อยู่บนยอดเขาเหนือศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ มีรอยพระพุทธรบาทจำลองประดิษฐานเป็นที่กราบไหว้บูชาและยังเป็นจุดชมวิวและชมพระอาทิตย์ขึ้นที่สวยงาม และจะมีเทศกาลสักการะช่วงเดือน 3 ของทุกปี

3) บริเวณแหลมช่องอิศริยาภรณ์ (เขาขาด) มีปลับปลาประทับชมดาวและวิวทิวทัศน์ของเกาะเมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ สามารถชมพระอาทิตย์ตกที่สวยงาม และเป็นอีกสถานที่ที่นิยมทำกิจกรรมตกปลา

4) พระจุฑาธุชราชฐาน (พระราชวังเก่า) เป็นพระราชฐานที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดให้สร้างขึ้น จึงมีอาคารต่างๆมากมาย ทำให้เกิด กิจกรรม โดยการเดินชมงานสถาปัตยกรรมเก่าแห่งนี้ พร้อมมีนิทรรศการภายในอาคารให้ได้ชม และรับรู้เรื่องราวประวัติของเกาะสี่ซั้งแห่งนี้ด้วย

5) หาดถ้ำพัง มีน้ำทะเลที่ใสสะอาด นักท่องเที่ยวนิยมมาเล่นน้ำ , พายเรือ , พักรับประทานอาหาร และยังมีบริการบ้านพักให้ค้างคืน ได้อีกด้วย

4.2.1.3 จุดเด่นของพื้นที่

1) ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ ตั้งอยู่บนเขาควายศิระโกลีท่าเทววงศ์ ลักษณะเป็นถ้ำซึ่งดัดแปลงเป็นศาสนสถาน ที่ผสมผสานด้วยสถาปัตยกรรมจีน ไทย ศาลเจ้าเป็นอาคารใหญ่ลักษณะทรงวิหารจีน นอกจากองค์ เจ้าพ่อเขาใหญ่แล้วภายในยังประดิษฐานของเจ้าพ่อเห้งเจีย ศาลเจ้าแม่กวนอิม วิหารสังกัจจายน์ บริเวณศาลยังสามารถมองเห็นทิวทัศน์บ้านเรือนด้านหน้าเกาะได้ชัดเจน

ภาพที่ 4.2 แสดงทัศนียภาพโดยรวม

ภาพที่ 4.2 (ต่อ)

ที่มา : จากการสำรวจเดือน มกราคม-มีนาคม 2550

2) รอยพระพุทธบาทจำลอง ตั้งอยู่ที่สหน้าของเกาะ บนไหล่เขาอดพระจุลจอมเกล้าเหนือศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ ขึ้นไป ทำจากหินขวานที่อัญเชิญมาพุทธคยา จากประเทศอินเดีย ในสมัยรัชกาลที่ 5 มีเจดีย์ที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุทั้งสองนี้อยู่สูงสุดของสิ่งก่อสร้างทั้งหมด บนเกาะสี่ซังและบนยอดเขาแห่งนี้เป็นจุดชมพระอาทิตย์ขึ้นที่งดงาม สามารถมองเห็นตัวเกาะสี่ซังทั้งเกาะ รวมถึงเกาะขามใหญ่

ภาพที่ 4.3 แสดงทัศนียภาพโดยรวม

ที่มา : จากการสำรวจเดือน มกราคม-มีนาคม 2550

3) แหลมช่องอิศริยาภรณ์ (ช่องเขาขาด) อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของเกาะเป็นจุดชมพระอาทิตย์ตกที่สวยงามเช่นกัน บริเวณนี้นิยมเป็นที่ตกปลา และในอดีตเคยเป็นที่ตั้งพลับพลาที่ประทับชม ทิวทัศน์ของรัชกาลที่ 5

ภาพที่ 4.4 แสดงทัศนียภาพโดยรวม

ภาพที่ 4.4 (ต่อ)

ที่มา : จากการสำรวจเดือน มกราคม-มีนาคม 2550

4) หาดถ้ำเขาพัง ตั้งอยู่ที่ทิศตะวันตกของเกาะ มีลักษณะเป็นอ่าวโค้ง ชายหาดกว้าง มีทรายที่ละเอียด น้ำใสสะอาดเหมาะแก่การเล่นน้ำ มีร้านอาหารและที่พักให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

ภาพที่ 4.5 แสดงทัศนียภาพโดยรวม

ที่มา : จากการสำรวจเดือน มกราคม-มีนาคม 2550

5) พระจุฑาธุชราชฐาน (พระราชวังเก่า) ตั้งอยู่บริเวณแหลมวังด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของเกาะสีชัง อยู่ติดทะเล เคยเป็นพระตำหนักที่ประทับเมื่อเสด็จแปรพระราชฐานมายังฝั่งตะวันออก และเป็นที่ ประทับรักษาพระองค์ประกอบไปด้วย

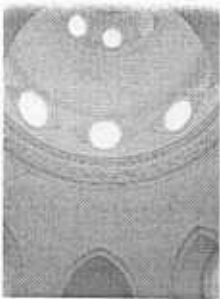
- ดิถุ์อ่อนศรี เป็นดิถุ์ชั้นเดียวรูปทรงกลมทาสีขาว ตัวอาคารและส่วนฐานก่ออิฐถือปูน มีบันไดขึ้น 3 ทาง มีเฉลียงโอบรอบ พร้อมลูกกรงไม้มีประตูทั้งหมด 9 ประตู ภายในเป็นโถงรูปกลม เพดานไม้ทำช่องระบายอากาศกึ่งกลางเป็นกลีบดอกไม้ มีการวางแนวไม้เป็นวงแหวนโอบรอบอย่างสวยงามลักษณะของหลังคาเป็นทรงกลมยกเป็นรูปโดม

- ดิถุ์วัฒนา เป็นดิถุ์สี่เหลี่ยมผืนผ้า อาคารสร้างด้วยอิฐถือปูน หิน ปูน กระเบื้องพื้นบันไดในอาคารประตู หน้าต่าง เพดาน และโครงสร้างของหลังคา ทำด้วยไม้สักหลังคาทรงปั้นหยา มุงกระเบื้องเคลือบเตา มีเฉลียงด้านหน้า ชั้นล่างเพดาน มีเสา 4 ต้น ชั้นบนเป็นเสาไม้ธรรมดา ประตูทางเข้าชั้นล่างมี 3 ประตู ตัว อาคารทาสีเหลืองหม่น รูปแบบของอาคารได้รับอิทธิพลมาจากสถาปัตยกรรมตะวันตก ซึ่งเป็นที่นิยมในสมัยนั้น

- ตึกอภิรมณ์ เป็นอาคารชั้นเดียว ผนังรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ายาวมีลานสวนคั่นกลาง ตัวตึกหันหน้าออกสู่ทะเลด้านทิศตะวันออก หลังคามุงกระเบื้องเคลือบสีเทา อาคาร 2 หลังขนานกัน มีลานซีเมนต์เชื่อมกลาง ก่ออิฐถือปูนปิด ใต้ถุนมีเสาใหญ่เรียงกัน ด้านหน้า 8 ต้น รับแนวเฉียงพร้อมลูกกรงกันตก

- พระที่นั่งมณฑลรัตนโรจน์ เป็นพระที่นั่งที่พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระราชโองการประกาศสร้างเนื่องในการสมโภชน์เดือน พระเจ้าลูกยาเธอเจ้าฟ้า จุฑาธุชธราดิลก แต่พระที่นั่งองค์นี้ยังไม่ทันสร้างเสร็จก็เกิดเหตุการณ์ไม่สงบ ร.ศ. 112 ขึ้นเสียก่อน ต่อมาภายหลังมีพระราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้รื้อพระที่นั่งองค์นี้มาสร้างในสวนดุสิตในกรุงเทพมหานคร และพระราชทานนามใหม่ว่าพระที่นั่งวิมลารเมศ

- สระพานอัยยญาติ เป็นสระพานทอดลงไปในทะเล บริเวณแหลมวังทอดลงไปด้านหน้าเขตพระ รามฐานเป็นสระพานท่าเรือขนาดใหญ่ สร้างด้วยไม้สักทาสี เสาก่อด้วยหินโอบปูนซีเมนต์ตัวสระพานมีความยาว 3 เส้น 1 วา 2 สอก กว้าง 2 วา มีศาลาที่ทัก ทรงไทย 3 แห่ง คือที่ต้น กลาง และปลายสระพาน หน้าบันจำหลักโดยช่างชาวจีน ฝีมือประณีตและงดงาม - ศาลารัศกาลที่ 5 จัดสร้างโดยกรมศิลปากรมีนักท่องเที่ยวนิยมมากราบไหว้สักการะ เพื่อเป็นสิริมงคล ตั้งอยู่พระราชวังเดิม ในเขตอุทยานมีบ่อน้ำขนาดใหญ่หลายแห่ง สิ่งก่อสร้างสำคัญอีกแห่งหนึ่งที่ไม่ควรพลาดชมคือ พระเจดีย์อุโบสถ วัดอัยยญาติ์นมิตร เป็นพระอุโบสถที่อยู่ในเขต พระราชวัง มีลักษณะแตกต่างจากที่อื่นคือ มีพระอุโบสถอยู่ใต้เจดีย์ทรงกลมแบบ ลังกา ตัวพระอุโบสถสร้างตามรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบโกธิค บริเวณพระเจดีย์อุโบสถยังมีดินสริมหาโพธิ์ซึ่งนำหน่อมาจากพุทธชาประเทศอินเดียปลูกไว้ด้วย จัดเป็นพระ อารามขนาดเล็ก อยู่เชิงยอดเขาพระจุลจอมเกล้าด้านใต้ ณ ตำแหน่งที่สูงมองเห็นได้ ชัด และจากองค์พระเจดีย์สามารถมองเห็นทัศนียภาพบริเวณพระราชฐานโดยรอบ รวมถึง ภูมิทัศน์ทางทะเลที่สวยงาม

ภาพที่ 4.6 แสดงทัศนียภาพโดยรวม

ภาพที่ 4.6 (ต่อ)

ที่มา : จากการสำรวจเดือน มกราคม-มีนาคม 2550

ภาพที่ 4.7 แสดงจุดเด่นของสถานที่ท่องเที่ยวเกาะสีชัง

4.2.2 การวิเคราะห์ศักยภาพและข้อจำกัดในการพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวเกาะสีชัง

4.2.2.1 ศักยภาพในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง

สถานที่ท่องเที่ยวของเกาะสีชัง มีแหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ และประวัติศาสตร์ทางสถาปัตยกรรม มีวัฒนธรรมที่ก่อเกิดกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์และโดดเด่นในตัวของชาวเกาะสีชังที่สามารถเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวอื่นๆ ตามนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ตารางที่ 4.10 แสดงความสำคัญและกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง

สถานที่ท่องเที่ยวกิจกรรม	ความสำคัญ/ลักษณะเด่น
1. ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่	เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ที่ชาวเกาะสีชังและเป็นที่บวงสรวง สักการะของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ชาวเกาะสีชังและนักท่องเที่ยวนิยมมาสักการะมากตั้งแต่ในอดีตนับเป็น เป็นจุดชมวิว และเป็นสัญลักษณ์จุดดึงดูดที่สำคัญ ซึ่งรายได้ที่รับบริจาคจำนวนมากจะแบ่งมาเพื่อพัฒนาเกาะ ส่วนหนึ่งของเกาะสีชังการก่อสร้างพบว่า เสามีการทำลวดลายศิลปะจีนสวยงามและจากศาลาหน้าศาลจะมองเห็นทิวทัศน์ระยะกว้างและบริเวณอ่าวหน้าเกาะสีชังและบริเวณอ่าวหน้าเกาะสีชัง ก็จะมองเห็นศาลในระยะไกล จัดเป็น Landmark ที่สำคัญของเกาะเลยว่าได้
2. พระพุทธรบาท	เป็นรอยพระพุทธรบาทซึ่งนำมาจากประเทศอินเดีย ในสมัย ร. 5 ทิวทัศน์สองข้างทางเป็นหน้าผา เนินเขา บนยอดเขาเป็นจุดชมวิวยอดเยี่ยมเพราะเห็นภูมิประเทศของเกาะมากที่สุด เป็นจุดชมวิวและช่วงเดือน 3 ของปีมีเทศกาลสักการะ
3. ช่องเขาขาด (ทลับปลา)	เป็นสิ่งก่อสร้างในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เป็นจุดชมวิวและเป็นที่ยอมรับว่าเป็นจุดชมวิวยอดนิยมที่มองเห็นรอบเกาะทั้งหน้าผาทะเลและความงามภูมิทัศน์อ่าวเขาขาดกิจกรรมตกปลา

ตารางที่ 4.10 แสดงความสำคัญและกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง (ต่อ)

สถานที่ท่องเที่ยวกิจกรรม	ความสำคัญ/ลักษณะเด่น
4. ศาลาพักผ่อนหลังคาแก้ว (แก้วจีน)	ผังอาคารและรูปแบบสถาปัตยกรรมเป็นแบบ ไทย หลังคาแบบจีน สร้างสมัย ร.5 มีรูปปั้นแบบมังกรและนกยูงสันนิษฐานว่า เป็นฝีมือช่างจีนกลุ่มแม่น้ำแยงซีเกียงใช้เป็นที่ประทับชั่วคราวขณะพระองค์เสด็จประพาสรอบๆ เกาะ (วิซชล, 2509) ปัจจุบันทรุดโทรมและขาดการใช้ประโยชน์
5. ศาลาจารึก	เป็นศาลาริมทางขนาดเล็ก ภายในมีศาลาจารึกใช้ในการศึกษาข้อมูล ในสมัย ร. 5 ยังขาดการดูแลรักษาประวัติศาสตร์
6. พระจุฑาธุชราชฐาน (พระราชวังเก่า)	ถือเป็นเขตอุทยาน จึงมีการอนุรักษ์พื้นที่บริเวณเดินชม , นั่งเล่นพักผ่อนนี้เป็นอย่างดี ไม่มีสิ่งก่อสร้างใดๆเพิ่มเติม มีอาคารอยู่หลายหลังและภายในยังจัดมีแสดงนิทรรศการของประชาชนชาวเกาะเป็นที่ทำกิจกรรมทางประวัติศาสตร์ความสำคัญต่างๆของเกาะสีชัง และบนเขายังมีเจดีย์ที่สวยงามให้ได้เข้าชม
7. หาดถ้ำพัง	มีความสวยงามของหาดทราย และเชิงผาของแหลมถ้ำพัง เป็นหาดทรายมีโขดหินวางสลับกับชายหาดทรายสวยงามเหมาะกับการเล่นกิจกรรมทางน้ำทุกชนิดน้ำใสจนเห็นก้นทะเล สภาพภูมิทัศน์โดยรอบมีความงดงามตามธรรมชาติมากเป็นที่นิยมสำหรับการพักผ่อนและการท่องเที่ยวสูงสุดในพื้นที่
8. หาดท่าชายทิม (หาดท้ายเกาะ)	เป็นหาดหินและมีหาดทรายเพียงเล็กน้อย พื้นที่ ดำน้ำ , ตกปลาเดิมทีบริเวณใกล้เคียงเป็นที่ระเบิดหินแต่ตอนนี้มีนักท่องเที่ยวสามารถมาดำน้ำบริเวณนี้ได้ และเดินข้ามเกาะที่อยู่ใกล้เคียงบริเวณน้ำลด ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆ แต่ในอนาคตข้างหน้าภาคหน่วยงานจะพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวอีกแห่งหนึ่ง

4.2.2.2 ปัญหาที่เกิดขึ้นของแหล่งท่องเที่ยว บนเกาะสีชัง

1. ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่

เนื่องจากศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่จะมีนักท่องเที่ยวมาสักการะ โดยตลอดทั้งปี โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลตรุษจีนจะมีประชาชนและนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากมาสักการบูชาศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ภายในศาลจึงทำให้เกิดความแออัดในการเดินขึ้นเขาและเป็นอุปสรรคแก่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุหรือเดินขึ้นบันไดไม่สะดวก และในส่วนด้านล่างก่อนทางขึ้นก็จะเต็มไปด้วยคนที่ขึ้นรถขึ้นและลงจากรถ เพราะว่าเป็นบริเวณทางขึ้นศาลเจ้าไม่มีที่จอดรถรอนักท่องเที่ยวจึงต้องจอดกันบนถนนทำให้เกิดความไม่ปลอดภัยกับทางสัญจร และยังคงขาดสิ่งอำนวยความสะดวก

หรือไม่เพียงพอกับนักท่องเที่ยว เช่น ร้านค้า, บริเวณพักผ่อน, จุดนั่งรอรถ และสิ่งจำเป็นอื่นๆ ลานจอดรถสกปรกแฉะและมอเตอร์ไซด์ ชุมร้านขายของบริเวณทางขึ้น

ทางขึ้นสักการะศาลเจ้า

ลานจอดรถสกปรกแฉะและมอเตอร์ไซด์

ชุมร้านขายของบริเวณทางขึ้น

ภาพที่ 4.8 แสดงภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

ที่มา : จากการสำรวจเดือน มกราคม-มีนาคม 2550

2. รอยพระพุทธรบาท

การเดินทางเพื่อไปสักการะรอยพระพุทธรบาท และพระบรมสารีริกฐานที่อยู่บนยอดเขาเดินเลขขึ้น ไปจากศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ ค่อนข้างจะสูงพอสมควรและต้องใช้เวลาในการเดินขึ้น จึงทำให้นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวแบบเช้ากลับเย็นจะไม่ค่อยได้ขึ้นไปชมสักเท่าไร สถานที่แห่งนี้จึงเป็นอีกแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเสื่อมโทรมในพื้นที่ ขาดการดูแลบำรุงรักษา ไม่มีแสงสว่าง และไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆ แต่ก็จะมีนักท่องเที่ยวที่พักค้างบนเกาะสี่ซังนิยมขึ้นมาชมวิวทิวทัศน์และชมพระอาทิตย์ขึ้น

ที่ประทับพระพุทธรบาทจำลอง

หลังคาที่ทรุดโทรม

ทางขึ้นรอยพระพุทธรบาท

ภาพที่ 4.9 แสดงภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

ที่มา : จากการสำรวจเดือน มกราคม-มีนาคม 2550

3. ช่องเขาขาด (พลับพลา)

อยู่ติดถนนเป็นจุดแวะชมวิว และนักท่องเที่ยวนิยมมาดกปลาและดูพระอาทิตย์ตก ช่วงเทศกาลจะมีนักท่องเที่ยวมาพักผ่อนที่แคมป์กางเต็นท์ แต่ยังไม่มียี่สิ่งอำนวยความสะดวกในส่วนของ ห้องน้ำสาธารณะ และลานจอดรถ ที่เป็นสัดส่วน

ขาดสิ่งอำนวยความสะดวก
เช่น ชุมน้ำของ

ไม่มีลานจอดรถและห้องน้ำ
สาธารณะ

จุดทิ้งขยะไม่
เหมาะสม

ภาพที่ 4.10 แสดงภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

ที่มา : จากการสำรวจเดือน มกราคม-มีนาคม 2550

4. ศาลาจารึก

เป็นแผ่นหินที่ได้แกะสลักประวัติของเกาะสีชังแห่งนี้ไว้ นับว่าเป็นหลักฐานที่สำคัญ แต่กลับไม่ให้ความสนใจ และในสถานที่ตั้งศาลาจารึกอยู่ในบริเวณสนามฟุตบอลของโรงเรียน สร้างศาลาล้อมไว้ ไม่มีขอบเขตหรือรั้วกั้นให้ชัดเจน ขาดการดูแล ปล่อยรกร้าง ไม่มีจุดเด่นและป้ายบอกทาง

ภาพที่ 4.11 แสดงภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

ที่มา : จากการสำรวจเดือน มกราคม-มีนาคม 2550

5. เก่งจีน

อยู่ริมถนน เป็นศาลาเก่าแก่ ไม่มีการซ่อมแซม ปล่อยให้ทรุดโทรม อีกทั้งบริเวณข้างๆ

เก่งจีนที่มีสภาพเสื่อมโทรม
ภาพที่ 4.12 แสดงภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

ที่มา : จากการสำรวจเดือน มกราคม-มีนาคม 2550

6. พระจุฬาราชฐาน

ไม่มีอาคารหรือจุดบริการนักท่องเที่ยวที่ดี ซึ่งในขณะนี้ใช้ในส่วนของป้อมยามเป็นจุดแนะนำนักท่องเที่ยวมากกว่า ในส่วนของห้องน้ำและลานจอดรถซึ่งอยู่บริเวณทางเข้ายังไม่เสื่อมโทรมและไม่เพียงพอดักนักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล และไม่มีส่วนที่หักคอยรถ ไม่มีร้านค้าอาหาร ให้บริการ

ป้อมให้ข้อมูลทางเข้าพระราชวัง

ลานจอดรถและห้องน้ำให้บริการนักท่องเที่ยว

บริเวณที่พักนั่งคอยอยู่บริเวณด้านหน้าทางเข้า

อีกหนึ่งเส้นทางเดินชมในพระจุฬาราชฐาน

ภาพที่ 4.13 แสดงภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

ที่มา : จากการสำรวจเดือน มกราคม-มีนาคม 2550

7. หาดอ้าพัง

เป็นจุดที่นักท่องเที่ยวอยู่รวมกันมากที่สุดเนื่องจากเป็นที่สุดท้าย และแวะพักรับประทานอาหารก่อนกลับ จนทำให้มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกและยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ เช่น ไม่มีพื้นที่บริเวณจอดรถ ขาดที่นั่งพักคอย และอื่นๆ

จุดขายอาหาร

จอดรถริมถนน

บริเวณที่จอดรถสกายแล็ป-ส่งนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 4.14 แสดงภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

ที่มา : จากการสำรวจเดือน มกราคม-มีนาคม 2550

8. หาดท้ายทิม

เป็นหาดทรายและหินอยู่ท้ายของเกาะสีชัง ยังไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆ อดีตเคยเป็นที่ระเบิดภูเขาหิน แต่ในปัจจุบันไม่มีแล้ว และถนนยังเข้าถึงไม่สะดวก ในอนาคตจะเริ่มพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเพิ่ม

วิวจากค้ำบนของหาดท่าชายทิม

ป้ายบอกทาง

ถนนทางเข้าหาดท่าชายทิม

บริเวณที่ระเบิดภูเขาหิน

ภาพที่ 4.15 แสดงภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

ที่มา : จากการสำรวจเดือน มกราคม-มีนาคม 2550

4.2.2.3 สรุปปัญหาและข้อจำกัดในการพัฒนาเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

จากการศึกษาสภาพทั่วไปของพื้นที่ที่สามารถสรุปปัญหาและข้อจำกัดได้ดังนี้

- 1) ขาดความสะดวกในการเข้าถึงในบางแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากความไม่มาตรฐานของถนนและข้อจำกัดจากสภาพภูมิประเทศที่เป็นพื้นที่สูงชันทำให้ยากต่อการเข้าถึง
- 2) การด้อยการประชาสัมพันธ์ของแหล่งท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ยังไม่แพร่หลายเท่าที่ควรนักท่องเที่ยวที่มาส่วนใหญ่จะทราบจากคำบอกเล่า รวมทั้งนักท่องเที่ยวขาดข้อมูลแนะนำแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
- 3) ปัญหาป้ายชี้ทางและป้ายแหล่งท่องเที่ยวมีขนาดเล็กและบ้างก็ชำรุดและไม่มีการภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญในการสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ
- 4) ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมของพื้นที่และแหล่งท่องเที่ยว เช่น น้ำเสีย ขยะมูลฝอย โดยเฉพาะในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยม และบริเวณชายหาดมักจะได้รับผลกระทบของน้ำเสียและขยะมูลฝอยของกิจกรรมในชุมชน การพัฒนาขยะในทะเลจากพื้นที่อื่นและจากการทิ้งของนักท่องเที่ยวโดยตรง
- 5) ขาดความปลอดภัยในการให้บริการเรือโดยสารข้ามฟาก ในเรื่องการบรรทุกน้ำหนักเกิน โดยเฉพาะในฤดูท่องเที่ยว
- 6) ขาดศูนย์ให้ข้อมูลการท่องเที่ยว และจุดตรวจตามแหล่งท่องเที่ยว

7) ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวในแต่ละแห่ง
ท่องเที่ยว

8) ภูมิทัศน์ด้านหน้าเกาะและท่าเรือไม่เป็นระเบียบขาดการดูแลรักษาและ
เนื่องจากการสร้างบ้านเรือนรุกล้ำทั้งทางสัญจร และยื่นออกชายทะเล

ถนนทางเข้าของหาดท่าชายทิม

ร้านขายของบริเวณทางขึ้นศาลเจ้าพ่อ

ศูนย์บริการข้อมูลอยู่ทางเข้าพระราชวัง

ร้านขายของบริเวณหาดถ้ำพัง

ศาลานั่งพักผ่อนบริเวณทางเข้าพระราชวัง

ตลาดจอร์จบริเวณหาดถ้ำพัง

ขาดการดูแลรักษาความสะอาดและถังไม่เพียงพอ

ทางสัญจรแหล่งท่องเที่ยวไม่มีป้ายบอกชี้ทาง

ป้ายบอกทางไม่ชัดเจนและไม่แข็งแรง

บริเวณท่าเรือนักท่องเที่ยวไม่มีการจัดระเบียบ

ภาพที่ 4.16 (ต่อ)

ที่มา : จากการสำรวจเดือน มกราคม-มีนาคม 2550

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพของเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาเพื่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ที่มีจุดเด่นและมีศักยภาพสำหรับเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่เหมาะสม

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผล

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะสีชัง ผู้วิจัยขอเสนอขั้นตอนการศึกษาโดยสรุป ดังนี้

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพของเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ที่มีผลต่อการท่องเที่ยว
2. เพื่อศึกษาปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

5.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

ประชากรประกอบด้วย

1. ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกาะสีชังทั้ง 6 ชุมชน ในพื้นที่รวมทั้งสิ้น 4,830 คน เหลือ 1,516 หลังคาเรือน
2. นักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวเกาะสีชัง จำนวน 546 คนต่อวัน
กลุ่มตัวอย่าง
3. ประชาชนที่อาศัยบริเวณพื้นที่ศึกษา 6 ชุมชน ผู้วิจัยศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 60 คน
4. นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวเกาะสีชังผู้วิจัยศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นชาวไทย 466 คน และเป็นชาวต่างชาติ 80 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. การสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัย เป็น ผู้สัมภาษณ์ และบันทึกคำตอบเป็นสัมภาษณ์คำถามแน่นอน(Structured Interview) ได้แก่
  - 1) ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบคำถามแบบสัมภาษณ์
  - 2) ความคิดเห็นด้านการท่องเที่ยว เกี่ยวกับพฤติกรรม กิจกรรม ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว
  - 3) ความคิดเห็นกับสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยว
2. การสำรวจ (Survey) โดยใช้เครื่องมือในการสำรวจ คือ กล้องถ่ายรูปและวิดีโอเทป เครื่องมือวัดระยะทาง ได้แก่
  - 1) การสำรวจสภาพปัจจุบันด้วยภาพถ่ายของพื้นที่
  - 2) การสำรวจปัญหาของพื้นที่ที่ศึกษา
  - 3) การสำรวจเกี่ยวกับการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอให้ งานบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ออกหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อขอความร่วมมือ ในการอนุเคราะห์ข้อมูลและสัมภาษณ์ประชาชน และการท่องเที่ยว
2. ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ทางภาคสนาม ตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ และจดบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร
3. ผู้วิจัยลงพื้นที่ เพื่อเก็บข้อมูลโดยการสำรวจ (Survey) โดยใช้เครื่องมือ ได้แก่ กล้องถ่ายรูป วิดีโอเทปเครื่องมือวัดระยะทางสำรวจทางภาคสนาม

5.1.5 ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเกาะสีชังจังหวัดชลบุรี โดยคำนึงถึง

5.1.5.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพปัจจุบันมีผลต่อการจัดการท่องเที่ยวของเกาะสีชังจังหวัดชลบุรี ได้ดังนี้

- 1) ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ สถานที่แห่งนี้ควรส่งเสริมให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวประเภทศาสนาสถานทางศิลปวัฒนธรรม เนื่องจากมีกิจกรรมที่แสดงถึงขนบธรรมเนียม ประเพณีของคนไทยเชื้อสายจีน โดยเฉพาะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่สำคัญภายในศาลแห่งนี้เป็นที่ สักการบูชาของประชาชนบนเกาะสีชัง และนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติเดินเลียบขึ้นไปบนเขายังมีรอยพระพุทธรูปที่ดั่งประดิษฐานไว้บนยอดเขา อีกทั้งยังสามารถเป็นจุดชมวิวทิวทัศน์ของเกาะสีชัง

ที่สวยงามให้แก่นักท่องเที่ยวอีกด้วย

2) ช่องอิศริยาภรณ์ (เขาขาด) มีพลับพลาประทับชมดาวและวิวทิวทัศน์ของเกาะเมื่อครั้งพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่สามารถชมพระอาทิตย์ตกที่สวยงาม และเป็นอีกสถานที่ที่นิยมทำกิจกรรมตกปลา แต่ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว เช่น ไม่มีห้องน้ำสาธารณะ

3) พระจุฬาภรณราชฐาน (พระราชวังเก่า) เป็นพระราชฐานที่พระบาทสมเด็จพระจุล จอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงโปรดให้สร้างขึ้น จึงมีอาคารต่างๆมากมายทำให้เกิดกิจกรรม โดยการเดินชมงานสถาปัตยกรรมเก่าแห่งนี้ พร้อมภายในจัดนิทรรศการประวัติของเกาะสีชังให้ได้ชมและ ศึกษาประวัติของเกาะสีชังแห่งนี้ด้วย ภายในบริเวณยังมีต้นไม้เก่าแก่อายุนับ 100 ปี ให้ได้ดูความสวยงามอีกทั้งบรรยากาศที่บริสุทธิ์ เหมาะแก่การพักผ่อนเป็นอย่างยิ่ง สมควรที่จะส่งเสริมให้เป็น สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และสถาปัตยกรรมอย่างยิ่ง

4) หาดถ้ำพัง เป็นหาดที่นักท่องเที่ยวนิยมมาเล่นน้ำ, พายเรือ, และพักรับประทานอาหาร และมีบริการบ้านพักไว้ค้างคืน หาดถ้ำพังเป็นจุดที่รวมของนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากอีกแห่งหนึ่งจึงควรส่งเสริมให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมเป็นอย่างมาก

5) หาดท่าชายทิม เป็นหาดทรายและหินอยู่บริเวณท้ายเกาะของเกาะสีชัง ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆ แต่หาดแห่งนี้มีสภาพที่สวยงามมากและยังคงความเป็นธรรมชาติที่สมบูรณ์ น้ำทะเลใสสะอาดอีกทั้งยังสามารถทำกิจกรรมทางน้ำและยังสามารถเป็นจุดเชื่อมต่อไปยังเกาะชายท้าวในเวลาว่าง และเกาะค้างคาวที่มีปะการังน้ำตื้น สามารถดำน้ำและตกปลาได้เป็น สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญและมีสภาพ ที่สมควรแก่การพัฒนาและดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างมาก จึงควรส่งเสริมให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวพร้อมเพิ่มสถานที่พักผ่อนเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวต่อไป

5.1.5.2 กิจกรรมที่กำหนดเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จากการศึกษาข้อมูล แบบสัมภาษณ์ การสำรวจและการสังเกต สรุปผลการศึกษาเพื่อ เสนอแนวทางการพัฒนา ส่งเสริมกิจกรรม

1) ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ กิจกรรมหลักคือ การบูชาสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ภายในศาลเจ้าพ่อ กิจกรรมเสริมอื่นๆมีดังนี้

1. ปรับปรุงบริเวณ ตานจอครดและทางสัญจรให้มีความสะดวก ปลอดภัย พร้อมห้องน้ำให้บริการแก่นักท่องเที่ยวโดยการออกแบบจัดสวนให้เป็นขอบเขต

2. ร้านค้าบริการขายของเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว เช่น พิล์มถ้ำรูป ถ่านกล้อง ไปสการ์ด หนังสือนำเที่ยวแผนที่

3. จุดนั่งพักรอรถโดยสารหรือนั่งเล่นสำหรับนักท่องเที่ยวหลังจากทำกิจกรรมบนเขาเสร็จแล้ว

ให้บริการ

4. ร้านอาหาร และขายเครื่องดื่ม บริการแก่นักท่องเที่ยว พร้อมมีที่นั่ง

5. จุดขายของที่ระลึก หรือซุ้มให้บริการขายของแก่นักท่องเที่ยว

6. เสนอจัดสร้างกระเช้าลอยฟ้าขึ้นไปสักการะเจ้าพ่อเขาใหญ่ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ซึ่งช่วงเทศกาลตรุษจีนจะมีผู้สูงอายุจำนวนมาก

2) ช่องเขาขาด กิจกรรมหลัก คือ เดินชมและถ่ายรูป ทัศนียภาพ, ตกปลา, นั่งเล่น จุดชมพระอาทิตย์ตก, พักค้าง กิจกรรมเสริมอื่นๆ มีดังนี้

1. ปรับปรุงให้มีลานจอดรถให้อยู่นอกพื้นที่ของจุดชมวิว โดยทำลานจอดรถให้อยู่ด้านข้าง

2. จัดให้มีห้องน้ำสาธารณะให้แก่นักท่องเที่ยว

3. จุดบริการให้เช่าอุปกรณ์ตกปลา

4. ทำเรือไม้แบบธรรมชาติ นั่งเรือเที่ยวรอบเกาะ

5. จัดเพิ่มพื้นที่จุดกางเต็นท์ บริเวณริมเขาด้านล่าง เพื่อเพิ่มเป็นจุดรองรับนักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาลวันหยุดต่างๆ พร้อมออกแบบส่วนของห้องอาบน้ำสาธารณะ

3) พระจุฑาธุชราชฐาน กิจกรรมหลัก คือ การเดินชมอาคารไม้ที่เป็นงานสถาปัตยกรรมใน รัชกาลที่ 5 และสักการะ ศาลรัชกาลที่ 5 และวัดเจติยโง้งภูผาคันนิ มิตร กิจกรรมส่งเสริมอื่นๆ มีดังนี้

1. ปรับปรุงบริเวณ ลานจอดรถและทางสัญจรให้มีความสะดวก ปลอดภัย ควรมี ลานกว้างไว้สำหรับจำนวนนักท่องเที่ยวขึ้นลงรถโดยสาร ได้อย่างสะดวก

2. ปรับปรุงห้องน้ำบริเวณทางเข้า โดยทำทางเดินเข้าของห้องน้ำให้ชัดเจน พร้อมป้ายบอกทางหรือสัญลักษณ์ เพื่อความสะดวกในการใช้บริการ

3. ร้านค้า บริการขายของเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว เช่น พิล์มถ่ายรูป ถ่านกล้อง ไปสการ์ด หนังสือนำเที่ยวแผนที่

4. ร้านค้าอาหาร ใช้เป็นที่นั่งพักและขายอาหารเครื่องดื่ม บริการแก่นักท่องเที่ยว และสามารถชมทัศนียภาพได้

5. ออกแบบทำเรือไม้แบบธรรมชาติ ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่สนใจในการนั่งเรือชมรอบเกาะ

4) หาดถ้ำพัง กิจกรรมหลัก คือ พักผ่อนทานอาหาร , พักค้าง และกิจกรรมทาง น้ำ คือ เล่นน้ำ, พายเรือ กิจกรรมส่งเสริมอื่นๆ มีดังนี้

1. ปรับปรุงบริเวณ ลานจอดรถและทางสัญจรให้มีความสะดวก ปลอดภัย พร้อมห้อง น้ำให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยการออกแบบจัดสวนให้เป็นขอบเขตและสัดส่วน

2. จัดจุดที่นั่งเล่นและนั่งคอยรถโดยสาร

3. จุดขายของที่ระลึก หรือชুমให้บริการขายของแก่นักท่องเที่ยว เช่น ร้านขายเสื้อผ้า ,ชุดว่ายน้ำ
  4. จุดบริการนักท่องเที่ยว ให้เช่าอุปกรณ์การดำน้ำ , ตกปลา, เรือเช่า
  5. ร้านค้าอาหาร ใช้เป็นที่นั่งพักและขายอาหารเครื่องดื่ม บริการแก่นักท่องเที่ยว และสามารถชมทัศนียภาพได้
  6. ออกแบบท่าเรือไม้แบบธรรมชาติ ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่สนใจในการ นั่งเรือชมรอบเกาะ
- 5) หาดท่าชายทิม กิจกรรมหลัก คือ พักผ่อนทานอาหาร ,พักผ่อน และกิจกรรมทางน้ำ ดำน้ำดูปะการัง , พายเรือ กิจกรรมเสริมอื่นๆ มีดังนี้
1. ถาดจอดรถที่กว้างเพื่อความสะดวกและทางสัญจรให้มีความสะดวกปลอดภัย
  2. จัดพื้นที่พักผ่อนให้บริการแก่นักท่องเที่ยว แบบกางเต็นท์ และบ้านพัก
  3. ห้องน้ำสาธารณะบริการให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมหรือทำกิจกรรม แบบไม่พักผ่อน ออกให้เป็นสัดส่วน และควรมีห้องอาบน้ำให้บริการด้วย
  4. จุดบริการนักท่องเที่ยวให้เช่าอุปกรณ์การดำน้ำ , ตกปลา, เรือเช่า,
  5. ร้านค้าอาหาร ใช้เป็นที่นั่งพักและขายอาหารเครื่องดื่ม บริการแก่นักท่องเที่ยว และสามารถชมทัศนียภาพได้
  6. จัดลานกิจกรรม เพื่อเป็นที่พักผ่อนสามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนบนเกาะได้
  7. ร้านค้า บริการขายของเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว เช่น फिल्मถ่ายรูป ถ่านกล้อง ไปสการ์ด หนังสือนันทนาการ
  8. ชุมขายของอาหารและเครื่องดื่มแบบไม่มีที่นั่ง
  9. จัดภูมิทัศน์โดยรอบพร้อมออกแบบศาลาพักผ่อนเป็นจุดๆ
  10. ออกแบบท่าเรือไม้แบบธรรมชาติ ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่สนใจในการ นั่งเรือชมรอบเกาะและเรือข้ามไปเกาะข้างคาว

5.2 อภิปรายผล

จากผลการและวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะสีชัง โดยศึกษา สภาพปัจจุบันด้านกายภาพที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเกาะสีชัง และนำเสนอการออกแบบ สิ่งอำนวยความสะดวก ที่จำเป็นเพื่อเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวเกาะสีชัง พบว่ามีประเด็นสำคัญ ดังนี้

5.2.1 สภาพปัจจุบันทางด้านกายภาพที่มีผลต่อการท่องเที่ยวเกาะสีชัง

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมของพื้นที่พบว่า เกาะสีชัง อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี เป็นเกาะอยู่กลางทะเล อยู่ห่างจากชายฝั่ง 12 กิโลเมตร มีพื้นที่รวม 11,250 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นโขดหิน มีที่ราบเพียงเล็กน้อย เกาะสีชังได้อยู่ในพื้นที่การปกครองของอำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ซึ่งประกอบไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางธรรมชาติ และประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมและประเพณีวัฒนธรรมตั้งแต่ในอดีต อีกทั้งยังเป็นเมืองท่าที่ขนส่งสินค้าระหว่างประเทศมาช้านาน เกาะสีชังเคยเป็นที่อยู่จ๊กและมีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นกว่าร้อยปี ด้วยความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวบนเกาะสีชังที่มีอยู่กระจายทั่วบนเกาะแห่งนี้ จึงเป็นที่น่าสนใจของนักท่องเที่ยวอีกทั้งอยู่ไม่ไกลมากนัก ได้มีความนิยมมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากและมาสักการะสิ่งสิ่งสิทธิ์ แต่ช่วงหลายปีก่อนแหล่งท่องเที่ยวบนเกาะสีชังแห่งนี้ถูกทิ้ง เกิดการเสื่อมโทรมของพื้นที่ จึงมีการพัฒนาการท่องเที่ยวและมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วทำให้เกิดปัญหาของแหล่งเสื่อมโทรม รองรับนักท่องเที่ยวไม่เพียงพอ

จากการศึกษา และสำรวจพบว่า ในสภาพปัจจุบันแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ และมีความสวยงามและมีความสำคัญทางสถาปัตยกรรมและประวัติศาสตร์ ยังมีปัญหาหลายอย่าง เนื่องจากขาดการพัฒนาและขาดการบริหารจัดการที่ถูกต้อง ทำให้แหล่งท่องเที่ยวขาดความน่าสนใจ และบางแห่งเกิดปัญหากลายเป็นแหล่งเสื่อมโทรม อีกทั้ง สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวมีข้อจำกัดทั้งทางด้านจำนวน และคุณภาพ สาธารณูปโภคต่างๆ เช่น ที่จอดรถ ห้องน้ำ ศูนย์บริการข้อมูล และการขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดี ทำให้การดำเนินกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวตกต่ำ ไม่มีศักยภาพเท่าที่ควร

5.2.2 แนวทางการใช้ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว ของเกาะสีชัง

จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน ทางด้านกายภาพของพื้นที่เกาะสีชัง พบว่าศักยภาพของพื้นที่ที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาหรือขาดการปรับปรุง และส่งเสริมเป็นแหล่งท่องเที่ยวแบ่งเป็น 7 แห่ง ดังนี้

1. ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่

ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของเกาะอยู่บนเขาชยศิระ และอยู่ในย่านชุมชนใกล้ท่าเรือทางการเข้าถึงสะดวกมีถนนจนถึงเชิงเขาหน้าศาล ศาลแห่งนี้เป็นที่เคารพสักการะของชาวเกาะและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งลักษณะของตัวอาคารศาลเป็นถ้ำและคิดแปลงเป็นศาสนสถานผสมผสานด้วยสถาปัตยกรรมจีนไทย ตัวศาลเจ้าเป็นอาคารใหญ่รูปทรงเป็นแบบวิหารจีน มีเสาและกระถางรูปแกะสลักด้วยรูปลายมังกร รูปแบบงานสถาปัตยกรรมเหล่านี้จัดสร้างขึ้นเมื่อครั้งชาวจีนที่มาอาศัยอยู่บนเกาะสีชังนี้สร้างขึ้นเพื่อเป็นที่กราบไหว้ บูชาและเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจแต่นั้นมา และภายในยังมีประดิษฐานของเจ้าพ่อเห้งเจีย ศาลเจ้าแม่กวนอิม วิหารสังกัจจาย์ อีกทั้งบริเวณศาลยังสามารถมองเห็นวิวทิวทัศน์บ้านเรือนด้านหน้าเกาะได้อย่างชัดเจน

ในสภาพปัจจุบันสถานที่แห่งนี้ เป็นสถานที่สำคัญทางด้านประเพณี วัฒนธรรม ทั้งกับคนชาวเกาะสีชังและนักท่องเที่ยว แต่ยังคงขาดการพัฒนาเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับ

นักท่องเที่ยวโดยเฉพาะช่วงเวลาที่สำคัญ คือ เทศกาลตรุษจีนจะมีประชาชนและนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมากมาสักการบูชาสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ไม่สะดวก และสร้างปัญหาและความไม่ปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง

2. รอยพระพุทธรูปจำลอง

รอยพระพุทธรูปจำลอง ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของเกาะอยู่บนยอดเขาคาสิระซึ่งเป็นที่ตั้งของศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่เช่นเดียวกัน เป็นรอยพระพุทธรูปซึ่งนำมาจากพุทธคยา ประเทศอินเดียในสมัยสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว อาคารเป็นโครงหลังคาไม้ มีทางขึ้นและลง 2 ทาง ทางแรกอยู่ทางขึ้นเดียวกับศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ ส่วนอีกทางอยู่บริเวณหมู่บ้านที่ 3 ทางไปช่องเขาขาด และยังมีประเพณีของชาวเกาะสีชังที่ขึ้นไปสักการะ ทุกเดือนที่ 3 ของทุกปี

จากการศึกษาและสำรวจในสภาพปัจจุบัน ที่พบเห็นปัญหาของที่ประดิษฐานรอยพระพุทธรูปแห่งนี้ คือ สภาพแวดล้อม และสิ่งก่อสร้างที่สำคัญขาดการดูแลและพัฒนา ปลอมให้เสื่อมโทรม อีกทั้งยังขาดสิ่งอำนวยความสะดวก และการประชาสัมพันธ์ด้านการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวได้ทราบข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยว จึงต้องมีการพัฒนาปรับปรุงให้มีสภาพที่เหมาะสม และปลอดภัยเหมาะสมสำหรับเป็นสถานที่ท่องเที่ยว

3. ช่องเขาขาด/พลับพลา

ช่องเขาขาด/พลับพลา ตั้งอยู่บริเวณเนินเขา บริเวณอ่าวเขาขาดมีถนนผ่านเชิงบันไดทางเดินสู่พลับพลา เป็นอีกสิ่งก่อสร้างที่พระจุลเจ้าเกล้าเจ้าอยู่หัวโปรดสร้างไว้เพื่อเป็นที่ประทับชมวิว และเป็นหอดูดาว อีกทั้งพื้นที่บริเวณรอบด้านยังคงมีความเป็นธรรมชาติที่สวยงาม เป็นทะเลเชิงเขามีสะพาน โครงสร้างปูนสร้างทอดลงไปตรงส่วนของแหลม ซึ่งมีข้อคิดเห็นต่างๆ นาๆ เกี่ยวกับเรื่องความไม่เหมาะสมและไม่เป็นธรรมชาติของสะพานนี้ ในบริเวณใกล้เคียงมีร้านขายน้ำและกาแฟบริการ ซึ่งเป็นของภาคเอกชน และยังมีบังกะโลให้เช่าพัก เพราะเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่ดีคือ อยู่ใกล้ชุมชนนักท่องเที่ยวสามารถเดินมาได้ในปัจจุบันทางหน่วยงานของอำเภอ ได้จัดส่วนภูมิทัศน์นักท่องเที่ยวนิยมทำกิจกรรมมาดกปลาและช่วงวันหยุดเทศกาลจะมีนักท่องเที่ยวนิยมมาพักผ่อนเล่นน้ำ แต่ไม่มีส่วนของพื้นที่ให้สิ่งอำนวยความสะดวก จึงสมควรให้มีการพัฒนา เช่น สมควรมีลานจอดรถ , ร้านขายรอง

4. ศาลจารึก

ศาลจารึก ร.5 ตั้งอยู่ริมถนนอัญญาณ์เข้าไป บริเวณสนามฟุตบอลของ โรงเรียนสีชัง เข้าถึงสะดวก เป็นศาลาริมทางขนาดเล็ก ภายในมีศาลจารึกเป็นแผ่นหินแกะสลักลงลายลักษณ์อักษรเป็นตัวหนังสือไทยโบราณในสมัย ร.5 ใช้ในการศึกษาข้อมูลในประวัติศาสตร์

จากการศึกษาและสำรวจในสภาพปัจจุบัน ที่พบเห็นปัญหาของศาลจารึกที่ได้ถูกลืมไปแล้ว เพราะขาดการดูแลรักษา ไม่มีการกำหนดขอบเขตหรือป้ายบอกทางให้ชัดเจน และ โดยการนำ

เที่ยวของรถเช่าแล้ว ในรถบางคันจะไม่พาแวะชมสถานที่แห่งนี้เพราะไม่ให้ความสำคัญ จึงสมควรให้มีการพัฒนาพื้นที่ในบริเวณให้โดดเด่นเพื่อเป็นอีกหนึ่งจุดให้สำหรับนักท่องเที่ยวได้เลือกชม

5. ศาลาพักผ่อนหลังคาแก้ว (แก่งจันทน์)

ศาลาพักผ่อนหลังคาแก้ว (แก่งจันทน์) ตั้งอยู่ริมถนนอัยยภูงศ์ชัยบริเวณเลขศิลาจารึกมาประมาณ 500 เมตร เข้าถึงสะดวกเช่นกันเพราะอยู่ติดถนน เป็นอาคารและรูปแบบสถาปัตยกรรมเป็นแบบไทย หลังคาแก้วแบบจีนสร้างในสมัย ร. 5 เช่นกัน มีรูปปั้นแบบมังกรและนกยูงสันนิษฐานว่าเป็นฝีมือช่างจีน ใช้เป็นที่ประทับชั่วคราวขณะพระองค์เสด็จประพาสรอบๆเกาะ ในปัจจุบันอยู่ในสภาพทรุดโทรมและขาดการใช้ประโยชน์

จากการศึกษาและสำรวจในสภาพปัจจุบัน ที่พบเห็นปัญหาของศาลาแก้วจันทน์เป็นเปรียบเสมือนทางผ่านด้วยเพราะรอบบริเวณไม่ได้จัดและไม่บำรุงรักษาให้เป็นที่พักท่องเที่ยว ซึ่งได้ขัดแย้งกับแผนที่ท่องเที่ยวที่ให้ความสำคัญเป็นอีกสถานที่หนึ่ง ซึ่งชี้บ่งว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวของเกาะสีชัง จึงสมควรให้มีการพัฒนาพื้นที่ในบริเวณให้โดดเด่นเพื่อเป็นอีกหนึ่งจุดให้สำหรับนักท่องเที่ยวได้เลือกชม

6. หาดถ้ำพัง

หาดถ้ำพัง อยู่ทางทิศตะวันตกของเกาะ การเข้าถึงสะดวกเพราะมีถนนเข้าสู่ชายหาด มีความงามของหาดทราย และเชิงผาของแหลมถ้ำพัง หาดทรายมีโขดหินวางสลับกับชายหาด น้ำใสที่ใสสะอาดสภาพภูมิทัศน์โดยรอบมีความงดงามตามธรรมชาติมาก และเป็นที่ยอมรับสำหรับการพักผ่อน และมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่ต้องแวะเที่ยวชมความงดงามและทำกิจกรรมทางน้ำกันที่นี่ สูงสุดในพื้นที่

จากการศึกษาและสำรวจในสภาพปัจจุบัน ที่พบเห็นปัญหาของชายหาดถ้ำพังสภาพแวดล้อมและสิ่งก่อสร้างที่สำคัญในการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวขาดการดูแลและพัฒนา ปล่อยสภาพให้เสื่อมโทรม และพื้นที่ให้บริการยังไม่เพียงพอแก่นักท่องเที่ยวโดยเฉพาะในช่วงวันหยุดเทศกาลต่างๆ จึงต้องมีการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ให้สามารถรองรับสำหรับนักท่องเที่ยว

7. พระจุฑาธุชราชฐาน

พระจุฑาธุชราชฐาน ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของเกาะสีชัง มีพื้นที่บริเวณกว้างประกอบไปด้วยอาคารและสิ่งปลูกสร้างในสมัย ร. 5 และมีวัดอารามที่สวยงามผสมผสานกับงานสถาปัตยกรรม

5.2.3 การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อกำหนดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว

1) ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ เป็นที่สักการบูชาของประชาชนและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ เป็นอีกสถานที่ท่องเที่ยวที่ได้รับความสนใจและมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากในช่วงเทศกาล จึงมีแนวทางกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมกิจกรรม

ทางท่องเที่ยวครั้งนี้

1. ลานจอดรถ จัดหาพื้นที่และวางผังให้มีความสะดวก ปลอดภัย พร้อม ห้องน้ำ ให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยการออกแบบจัดสวนให้เป็นขอบเขต

2. ร้านค้า บริการขายของเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว เช่น พิล์ม ถ่ายรูป ผ่านกล้อง ไปสการ์ด์ หนังสือนำเที่ยวแผนที่

3. จุดนั่งพักรอดโดยสาร หรือนั่งเล่นสำหรับนักท่องเที่ยว หลังจากทำ กิจกรรม บนเขาเสร็จแล้ว

4. ร้านอาหาร และขายเครื่องดื่ม บริการแก่นักท่องเที่ยว พร้อมมีที่นั่ง ให้บริการ

5. จุดขายของที่ระลึก หรือซุ้มให้บริการขายของแก่นักท่องเที่ยว

6. สร้างทะเลทรายฟ้าขึ้นไปสักการะเจ้าพ่อเขาใหญ่ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ยิ่งช่วงเทศกาลตรุษจีนจะมีผู้สูงอายุจำนวนมาก

2) ช่องเขาขาด เป็นสถานที่ท่องเที่ยวต่อจากการไปกราบสักการศาลเจ้า สภาพปัจจุบัน เป็นสวนที่สวยงามสามารถทำกิจกรรมหลัก คือ เดินชมและถ่ายรูป ทักษณียภาพ , ตกปลา , นั่งเล่น จุดชมพระอาทิตย์ตก , พักค้าง แต่ในสภาพปัจจุบันยังคงขาดสิ่งอำนวยความสะดวก มีดังนี้

1. ลานจอดรถ จัดพื้นที่ลานจอดรถและวางผังให้มีความสะดวกสบาย แลปลอดภัย

2. จัดให้มีห้องน้ำสาธารณะให้แก่นักท่องเที่ยว อำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยว

3. จุดบริการให้เช่าอุปกรณ์ตกปลา เพื่อให้ให้นักท่องเที่ยวหรือประชาชนทั่วไป ได้เช่า บริการเพื่อเป็นกิจกรรมเสริมดึงดูดการท่องเที่ยว

3) หาดถ้ำพัง เป็นสถานที่พักผ่อนและมีชายหาดได้เล่นน้ำ อีกทั้งยังมี กิจกรรมทางน้ำ น่าสนใจ และด้วยทัศนียภาพเป็นที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง จึงส่งเสริมให้มีการเพิ่มเติม เกี่ยวกับ สิ่งอำนวยความสะดวกในการพัฒนาให้มีศักยภาพนำท่องเที่ยวยิ่งขึ้น มีดังนี้

1. ลานจอดรถและทางสัญจรให้มีความสะดวก ปลอดภัย พร้อมห้อง น้ำให้บริการแก่นักท่องเที่ยว โดยการออกแบบจัดสวนให้เป็นขอบเขตและสัดส่วน

2. จัดจุดที่นั่งเล่นและนั่งคอยรถโดยสาร ให้บริการนักท่องเที่ยวที่ต้องรอรถโดยสาร

3. จุดขายของที่ระลึก หรือซุ้มให้บริการขายของแก่นักท่องเที่ยวเช่น ร้านขายเสื้อผ้า, ชุดว่ายน้ำ

4. จุดบริการนักท่องเที่ยว ให้เช่าอุปกรณ์การดำน้ำ , ตกปลา, เรือเช่า,

5. ร้านค้าอาหาร จำหน่ายของว่างหรือเครื่องดื่ม สำหรับนักท่องเที่ยวนั่งทานหรือซื้อ ไปทานที่อื่นได้

4) พระจุฬาราชราชฐาน ภายในมีนิทรรศการจัดประวัติความเป็นมาของเกาะสีชัง และมีบรรยากาศเหมาะแก่การเดินเล่นและพักผ่อนเป็นอย่างดี จึงส่งเสริมให้มีการปรับปรุง เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกในการช่วยพัฒนาให้มีศักยภาพน่าท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น มีดังนี้

1. สถานจอดรถและทางสัญจรให้มีความสะดวก ปลอดภัย ควรมี ลานกว้างไว้สำหรับจำนวนนักท่องเที่ยวขึ้นลงรถโดยสาร ได้อย่างสะดวก

2. ห้องน้ำบริเวณทางเข้า โดยทำทางเดินเข้าของห้องน้ำให้ชัดเจน พร้อมป้ายบอกทางหรือสัญลักษณ์ เพื่อความสะดวกในการใช้บริการ

3. ร้านค้า บริการขายของเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว เช่น พิล์ม ถ่ายรูป ถ่านกล้อง ไปสการ์ด หนังสือนำเที่ยวแผนที่

4. ร้านค้าอาหาร ใช้เป็นที่นั่งพักและขายอาหารเครื่องดื่ม บริการแก่นักท่องเที่ยว และสามารถชมทัศนียภาพได้

5) หาดท่าชายทิม ยังไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกใด เนื่องจากจะพัฒนาหาดท่าชายทิมเพื่อการท่องเที่ยวใหม่เพิ่มเติม เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวจากหาดถ้ำพิง และเพิ่มกิจกรรม จึงเป็นอีกที่ที่น่าสนใจเป็นอย่างดี จึงส่งเสริมให้มีเพิ่มเติม เกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกในการช่วยส่งเสริมและพัฒนาให้มีศักยภาพน่าท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น มีดังนี้

1. ลาดจอดรถที่กว้างเพื่อความสะดวกและทางสัญจรให้มีความสะดวก ปลอดภัย

2. ห้องน้ำสาธารณะบริการให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมหรือทำกิจกรรม แบบไม่พักค้าง ออกให้เป็นสัดส่วน และควรมีห้องอาบน้ำให้บริการด้วย

3. จุดบริการนักท่องเที่ยวให้เช่าอุปกรณ์การดำน้ำ, ตกปลา, เรือเช่า,

4. ร้านค้าอาหาร ใช้เป็นที่นั่งพักและขายอาหารเครื่องดื่ม บริการแก่นักท่องเที่ยว และสามารถชมทัศนียภาพได้

5. จัดลานกิจกรรม เพื่อเป็นที่พักผ่อนสามารถให้บริการแก่นักท่องเที่ยวและประชาชนบนเกาะได้

6. ร้านค้า บริการขายของเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว เช่น พิล์ม ถ่ายรูป ถ่านกล้อง ไปสการ์ด หนังสือนำเที่ยวแผนที่

7. ชุมขายของอาหารและเครื่องดื่มแบบไม่มีที่นั่ง

8. จัดภูมิทัศน์โดยรอบพร้อมออกแบบศาลาพักผ่อนเป็นจุดๆ

5.2.4 แนวทางการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว

จากการศึกษาข้อจำกัด และโอกาสในการพัฒนาพร้อมนโยบายของแผนการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และแผนพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด สามารถวางแผนแนวทางการพัฒนาการด้านการท่องเที่ยว โดยจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่มีสัมพันธ์กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งสามารถจัดตามช่วงเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยวเป็น 2 โปรแกรม ดังนี้

1) กำหนดโปรแกรมที่ 1 (ไปเช้า – เย็น)

- 8.00 น. ออกเดินทางจากกรุงเทพฯ ฯ
- 9.30 น. พักคัมมน้ำ นั่งเล่น พร้อมลงเรือที่ท่าเรือเกาะลอย อ.ศรีราชา เวลา 10.00 น.
ไปยังเกาะสีชัง (อัตราโดยสารขึ้นเรือคนละ 40 บาท)
- 10.15 น. ถึงเกาะสีชัง เข้ารถสกายแล็ป(สามล้อเครื่อง) ไปจุดที่ 1 สักการะศาลเจ้าพ่อ
เขาใหญ่
- 11.00 น. ขึ้นรถต่อไปแวะชมวิวและทัศนียภาพที่ช่องเขาขาด และมีปลั๊กปลาที่
ตั้งอยู่บนเขาด้วย หรืออาจพักผ่อนอาหารได้ในจุดนี้
- 12.30 น. เสร็จจากชมวิวแล้วเดินทางต่อไปที่พระจุลชาสุทธราชฐาน และทางผ่านจะ
เจอศิลาจารึกที่แกะสลักอักษรไทยโบราณเป็นประวัติของเกาะสีชังไว้ให้
ได้ชมกัน และถัดมาก็จะได้เห็นแก่งหินตั้งแต่ในสมัย ร.ที่ 5 ที่สร้างไว้
สามารถจอดแวะถ่ายรูปได้
- 13.10 น. ถึงพระจุลชาสุทธราชฐาน เดินชมพระราชวังเก่า และกราบนมัสการ ร. 5 เข้า
ชมอาคารภายในมีจัดนิทรรศการประวัติและความเป็นมารวมถึงประเพณี
วัฒนธรรมของเกาะสีชัง ในบริเวณยังมีพระอุโบสถเจดีย์วัดอภัยวงค์ และ
มีก้อนหินระฆังที่เป็นหนึ่งสิ่งมหัศจรรย์ทางธรรมชาติอีกด้วย
- 14.30 น. ออกเดินทางจากพระราชวังไปยังหาดถ้ำพังซึ่งเป็นแห่งสุดท้ายใน trip นี้
สามารถเล่นน้ำ พักผ่อนทานอาหาร
- 16.30 น. เดินทางกลับไปท่าเรือ รอขึ้นเรือกลับ 17.00 น.(เรือรอบสุดท้ายจากเกาะสี
ชังไปฝั่ง 18.00 น.)

2) กำหนดโปรแกรมที่ 2 (แบบพักค้าง ใช้เวลา 2 วัน 1 คืน)

วันแรก

- 9.00 น. ออกเดินทางจากกรุงเทพฯ ฯ
- 9.30 น. พักคัมมน้ำ นั่งเล่น พร้อมลงเรือที่ท่าเรือเกาะลอย อ.ศรีราชา เวลา 10.00 น.
ไปยังเกาะสีชัง (อัตราโดยสารขึ้นเรือคนละ 40 บาท)
- 10.15 น. ถึงเกาะสีชัง เข้าที่พัก นำสัมภาระเก็บ และพักผ่อนตาม อรรถาศัย

- 10.30 น. นั่งรถสกายแล็ป(สามล้อเครื่อง) ไปสักการะศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ และขึ้น
ต่อไปนมัสการรอยพระพุทธรบาท เป็นจุดชมวิวของเกาะสีชังที่สูงที่สุด
- 12.00 น. รับประทานอาหารเที่ยง ณ ที่พัก
- 14.00 น. นั่งรถไปพระจุฬาราชูราชฐาน เดินชมพระราชวังเก่า และกราบนมัสการ
ร.5 เข้าชมอาคารภายในมีจัดนิทรรศการประวัติและความเป็นมารวมถึง
ประเพณีวัฒนธรรมของเกาะสีชัง ในบริเวณยังมีพระอุโบสถเจดีย์
วัดอภัยภูงค์ และมีก้อนหินระฆังที่เป็นหนึ่งสิ่งมหัศจรรย์ทางธรรมชาติอีก
ด้วย
- 16.00 น. นั่งรถไปยังหาดถ้ำพัง สามารถลงเล่นน้ำได้และมีเรือคายัคให้เช่า และ
อุปกรณ์ดำน้ำ พักผ่อน พร้อมทานอาหารเย็น
- 20.00 น. จัดกิจกรรมนั่งเรือตกหมึก กลางคืน โดยเรือประมง (ใช้วิถีชีวิตแบบ
ชาวประมง)
- 21.30 น. เข้าที่พักนอน

วันที่สอง

- ขึ้นรถต่อไปแวะชมวิวและทัศนียภาพที่ช่องเขาขาด และมีพลับพลาที่ตั้งอยู่บนเขาด้วย
หรืออาจพักทานอาหารได้ในจุดนี้
- 12.30 น. เสร็จจากชมวิวแล้วเดินทางต่อไปที่พระจุฬาราชูราชฐาน และทางผ่านจะ
เจอสถาจารึกที่แกะสลักอักษรไทยโบราณเป็นประวัติของเกาะสีชังไว้ให้
ได้ชมกัน และถัดมาก็จะเห็นแก่งจันทองตั้งแต่ในสมัย ร.ที่ 5 ที่สร้างไว้
สามารถจอดแวะถ่ายรูปได้
- 13.10 น. ถึงพระจุฬาราชูราชฐาน เดินชมพระราชวังเก่า และกราบนมัสการ ร. 5 เข้า
ชมอาคารภายในมีจัดนิทรรศการประวัติและความเป็นมารวมถึงประเพณี
วัฒนธรรมของเกาะสีชัง ในบริเวณยังมีพระอุโบสถเจดีย์วัดอภัยภูงค์ และ
มีก้อนหินระฆังที่เป็นหนึ่งสิ่งมหัศจรรย์ทางธรรมชาติอีกด้วย
- 14.30 น. ออกเดินทางจากพระราชวังไปยังหาดถ้ำพังซึ่งเป็นแห่ง
สุดท้ายใน trip นี้ สามารถเล่นน้ำ พักผ่อนทานอาหาร
- 16.30 น. เดินทางกลับไปท่าเรือ รอขึ้นเรือกลับ 17.00 น.(เรือรอบสุดท้ายจากเกาะสี
ชังไปฝั่ง 18.00 น.)

แผนผังแนวทางการพัฒนาการเดินทางท่องเที่ยว PROGRAM ที่ 1 (ไปเช้ากลับเย็น)

1 ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่

- สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์
- ชมวิวทิวทัศน์
- ใช้เวลา 45 นาที

2 ช่องเขาขาด

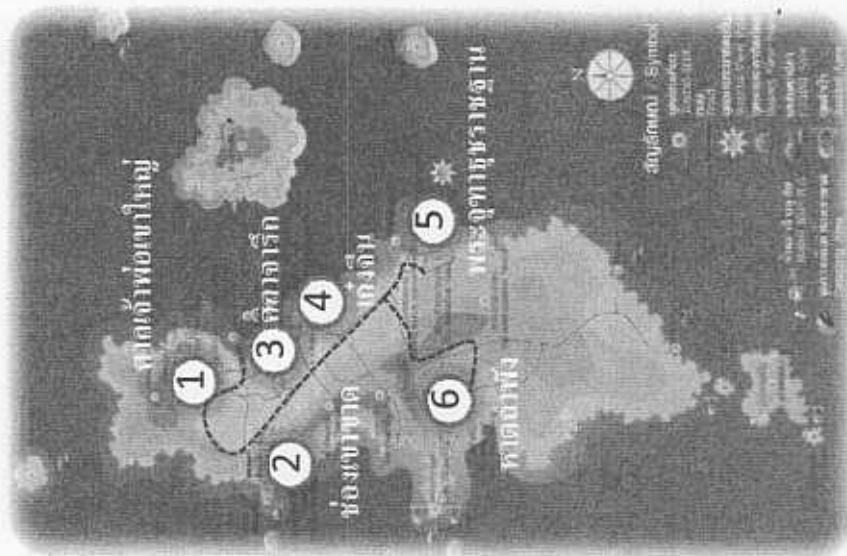
- ตกปลา
- ชมวิวทิวทัศน์
- ใช้เวลา 20 นาที

3 คีลาจารึก

- พักทานประวัติ

- ใช้เวลา 15 นาที

4 ถ้ำงู

- ถ่ายรูป
- ใช้เวลา 10 นาที

5 พระอุทาสวรรค์

- สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์
- ชมวิวทิวทัศน์, ถ่ายรูป
- ใช้เวลา 20 นาที

6 หาดถ้ำพัง

- พักทานอาหาร , เล่นน้ำ
  - ชมวิวทิวทัศน์, ถ่ายรูป
- ใช้เวลาประมาณ 2-3 ชั่วโมง

แผนผังแนวทางการพัฒนาการเดินทางท่องเที่ยว PROGRAM ที่ 2 (2 วัน 1 คืน)

1 ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่

- สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์
- ชมวิวทิวทัศน์
- ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

2 ช่องเขาขาด

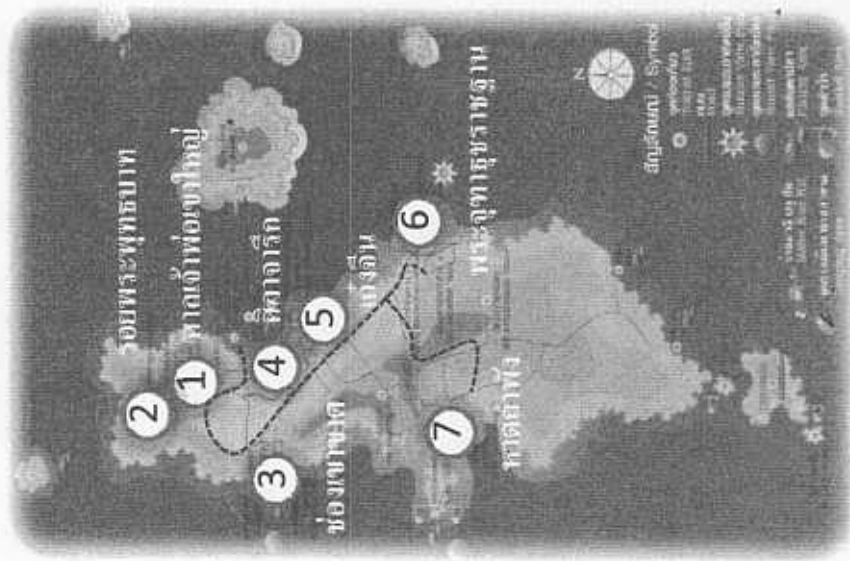

- ตกปลา
- ชมวิวทิวทัศน์
- ใช้เวลา 1 ชั่วโมง

3 ช่องเขาขาด

- ตกปลา
- ชมวิวทิวทัศน์
- ใช้เวลา 20 นาที

3 ตลาดจระเข้

- ศึกษาประวัติ
- ใช้เวลา 15 นาที

4 เก่งจีน

- ถ่ายรูป
- ใช้เวลา 10 นาที

5 พระจุฬาราชวรวิหาร

- สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์
- ชมวิวทิวทัศน์, ถ่ายรูป
- ใช้เวลา 20 นาที

6 หาดถ้ำพัง

- สักทานอาหาร, ถ่ายรูป
  - ชมวิวทิวทัศน์, ถ่ายรูป
- ใช้เวลาประมาณ 2-3 ชั่วโมง

กิจกรรมเพิ่มในคอนมถกลางคืน

- ตกปลาหิมัก

5.3 ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยข้อมูลจากการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวบริเวณเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์เพื่อมากำหนดเส้นทางท่องเที่ยว และเสนอแนวทางการพัฒนาที่ควรพัฒนาปรับปรุง เสริมกิจกรรมและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการท่องเที่ยวของเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลวิจัยไปใช้

จากการศึกษาข้อมูลด้านกายภาพ ผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหาของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมไว้ 8 จุด เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงคิดต่อกันตลอดเส้นทาง ของการท่องเที่ยวรอบเกาะสีชัง ตามนโยบายการท่องเที่ยวของจังหวัดชลบุรี โดยผู้วิจัยจะขอเสนอแนะตามเส้นทางท่องเที่ยวที่ได้กำหนดไว้ดังนี้

1) แหล่งท่องเที่ยวศาลเจ้าพ่อใหญ่ อยู่ทางทิศเหนือของเกาะสีชังบนยอดเขาภูเขาศิระซึ่งอยู่ในย่านชุมชนใกล้ท่าเรือที่สุด การเดินทางสะดวกสามารถเดินเท้าได้

ผู้วิจัยได้วางแผนทางการพัฒนาการแหล่งท่องเที่ยวแห่งนี้ให้มีศักยภาพเหมาะสม เนื่องจากเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญที่แสดงออกถึงประเพณีและวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายจีน เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์เป็นที่สักการบูชาของนักท่องเที่ยว ในสภาพปัจจุบันมีการส่งเสริมยังไม่ดีพอแก่นักท่องเที่ยว ทำให้การใช้ประโยชน์เกิดขึ้นไม่เต็มที่ ควรจะมีการส่งเสริมด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและกิจกรรมการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้

ในด้านการออกแบบ ปรับปรุง ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโดยจัดผังบริเวณและเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นและเหมาะสม ทำประโยชน์ใช้สอยและออกแบบกระเช้าลอยฟ้าสำหรับขึ้นไปบนยอดเขา ให้แก่นักท่องเที่ยวที่มีความประสงค์อยากขึ้นแต่ไม่สามารถเดินขึ้นได้ และเพื่อรองรับนักท่องเที่ยวอีกด้วย

2) แหล่งท่องเที่ยวรอยพระพุทธรบาทจำลอง อยู่สูงสุดของบนยอดเขาภูเขาศิระ เดินเลขศาลเจ้าพ่อใหญ่ขึ้นไปอีกประมาณ 268 เมตร สภาพปัจจุบันมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวใดๆ ปล่อยให้มีสภาพเสื่อมโทรมทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวมีจำนวนน้อยเหลือเฉพาะผู้ที่สนใจในธรรมชาติและผู้ที่ต้องการพิชิตความสูงเท่านั้น สภาพปัจจุบันของรอยพระพุทธรบาทยังมีการประกอบกิจกรรมทางประเพณีของชาวเกาะสีชัง คือการเดินทางมาสักการะและสรงน้ำทุกเดือน 3 ของทุกปี แต่ขณะเดียวกันสถานที่ไม่มีมีการซ่อมแซมให้แข็งแรง และไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆ

ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการปรับปรุงอาคาร โครงหลังคาและพื้นที่บริเวณของรอยพระพุทธรบาท โดยการออกแบบทำราวกันตกของบันไดทางขึ้น เนื่องจากมีความชันพอสมควรและไม่มีการป้องกันความปลอดภัย และออกแบบจุดนั่งพักตามช่วงบันไดและเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ป้ายบอกทาง โคมไฟทาง และเสริมกิจกรรมให้เด่นชัดเพื่อเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ชัดเจนขึ้นกว่าก่อน

3) ซ่องเขาขาด (พลับพลา) เป็นสิ่งก่อสร้างในสมัยรัชกาลที่ 5 และเป็นจุดชมวิวสามารถชมพระอาทิตย์ตกที่สวยงามและยังที่กิจกรรมตกปลา อยู่บนถนนอัยยภักดิ์เข้าถึงสะดวก ปัจจุบันได้มีการปรับปรุงพื้นที่ในส่วนจุดชมวิวแล้ว แต่ยังคงขาดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ไม่มีลานจอดรถและห้องน้ำสาธารณะ

ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการปรับปรุงบริเวณเพิ่มเติม ให้มีส่วนพื้นที่จอดรถและห้องน้ำสาธารณะ และส่งเสริมให้มีกิจกรรมเพิ่มเติม โดยจัดพื้นที่ในส่วนลานกว้างชมวิวเป็นจุดรองรับนักท่องเที่ยว ชึ่งในช่วงเทศกาลวันหยุดต่างๆ จะมีนักท่องเที่ยวมาทางเดินที่ และเพิ่มเติมอำนวยความสะดวกตามความจำเป็นสำหรับการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับกิจกรรมที่มีอยู่และเพิ่มขึ้นให้ชัดเจน เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เกิดความน่าสนใจยิ่งขึ้น

4) ศิลาจารึก เป็นแท่นหินแกะสลักบอกประวัติของเกาะสีชัง ตั้งอยู่บริเวณสนามบอลของโรงเรียนเกาะสีชัง การเข้าและเส้นทางผ่านขงจุดท่องเที่ยว เป็นอีกหนึ่งประวัติศาสตร์ที่ควรเก็บดูแลรักษาไว้เป็นอย่างดี แต่ปัจจุบันสภาพโดยรวมของศิลาจารึก ยังขาดการดูแลพัฒนาพื้นที่บริเวณทำให้นักท่องเที่ยวมีจำนวนน้อย อีกทั้งคนมาชมไม่ให้ความสำคัญของสถานที่ทั้งๆที่มีในแผนที่เพื่อการท่องเที่ยวของเกาะสีชัง

ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีการปรับปรุงบริเวณใหม่ และจัดภูมิทัศน์โดยรอบให้เป็นที่น่าสนใจของในสถานที่ สามารถรองรับนักท่องเที่ยวเพื่อเป็นกิจกรรมและสถานที่ในการท่องเที่ยวได้อีกด้าน

5) เก๋งจีน เป็นศาลาเก๋งจีน สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 ตั้งอยู่เลยจากศิลาจารึกไม่มากนัก อยู่ริมถนน ไม่มีกิจกรรมใดๆในจุดนี้ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวตามจุดต่างๆจะเห็นเก๋งจีนแล้วก็ผ่านไป แต่ด้วยความมีเอกลักษณ์ที่เป็นของตัวเองจึงเป็นอีกงานสถาปัตยกรรมที่ควรอนุรักษ์ไว้เช่นกัน ชึ่งในขณะนี้ยังไม่มีการปรับปรุงดูแลจากหน่วยงานใดๆ

ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของอาคารเก๋งจีนแห่งนี้ จึงเสนอการจัดภูมิทัศน์โดยรอบให้ดูเป็นสัดส่วน ไม่ควรมีแผงหรือร้านขายของมาตั้งด้านหน้าของอาคาร ชึ่งจะทำให้สถานที่ดูไม่น่าสนใจและเพิ่มในส่วนของป้ายบอกทางและประวัติของสถานที่ไว้รองรับนักท่องเที่ยวที่สนใจได้แะชมได้

6) พระจุฬาราชฐาน จัดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของเกาะสีชังที่สวยงามทีเดียว ในพื้นที่พระราชฐานนี้ยังประกอบไปด้วยอาคารต่างๆมากมาย ชึ่งเคยเป็นที่พักผ่อนของเชื้อพระวงศ์และมีวัดเจดีย์ที่มีความงามเป็นแบบสถาปัตยกรรมร่วมสมัย อีกทั้งสิ่งก่อสร้างประกอบอื่นๆมากมาย จึงเป็นอีกสถานที่หนึ่งทีเรียกว่าได้รับความสนใจมากที่สุดอีกแห่งหนึ่งและยังมีการประกิจกรรมประเพณีวัฒนธรรมของชาวเกาะสีชัง คือ ช่วงสงกรานต์จะทำอาคารไหว้บรรพบุรุษหรือเรียกว่าวันรำลึก 100 ปี เกาะสีชังอีกด้วย ในปัจจุบันมีการพัฒนาในส่วนองอาคารเก่าไปแล้ว มีสภาพทางกายภาพค่อนข้างสมบูรณ์และสวยงาม แต่สภาพปัจจุบันยังขาด

สิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น ลานจอดรถด้านหน้าก่อนเข้าพระราชฐานนี้ และจุดอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยวที่จำเป็น

ผู้วิจัยจึงเสนอให้มีวงผังบริเวณด้านหน้าทางเข้าของพระจุฬาราชฐานที่ให้ปรับปรุงและเพิ่มเติมในส่วนพื้นที่ลานจอดรถ ห้องน้ำ ศูนย์อาหาร ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และป้ายบอกทางตามจุดต่างๆ ในพื้นที่ ให้สอดคล้องกับกิจกรรม

8) หาดท่าชายทิม อยู่ทางตอนใต้ของเกาะสีชัง เป็นหาดที่มีหินมากและสลับทราย การเข้าถึงไม่สะดวกเท่าที่ควร พื้นที่แห่งนี้เดิมเคยเป็นที่ระเบิดภูเขาหินเพื่อนำไปสร้างสะพานท่าเรือ แต่ในปัจจุบันไม่มีการระเบิดแล้ว สภาพโดยรวมยังคงความงามทางธรรมชาติ และยังเป็นจุดเชื่อมต่อระหว่างเกาะได้อีกด้วยในเวลานั่งลง และยังใกล้กับเกาะค้างคาวมากที่สุด ที่ซึ่งสามารถนั่งเรือไปเที่ยวหรือพักผ่อนได้ทีนั้น แต่ในปัจจุบันสภาพพื้นที่ถูกปล่อยรกร้าง ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกใดๆ

ผู้วิจัยจึงเสนอให้จัดวางผังบริเวณของหาดท่าชายทิม เพื่อสร้างกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวและเป็นอีกทางเลือกให้แก่นักท่องเที่ยวที่รักธรรมชาติอย่างแท้จริง จึงเสนอในด้านของการออกแบบในรูปของการสัมพันธ์ธรรมชาติอย่างแท้จริง โดยเน้นการใช้วัสดุที่ก่อสร้างทำมาจากธรรมชาติและจัดภูมิทัศน์ให้สอดคล้องและสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง โดยมี ศาลาพักผ่อน พื้นที่กางเต็นท์ จุดเช่าอุปกรณ์ทาง รันค้า และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่องานวิจัยต่อไป

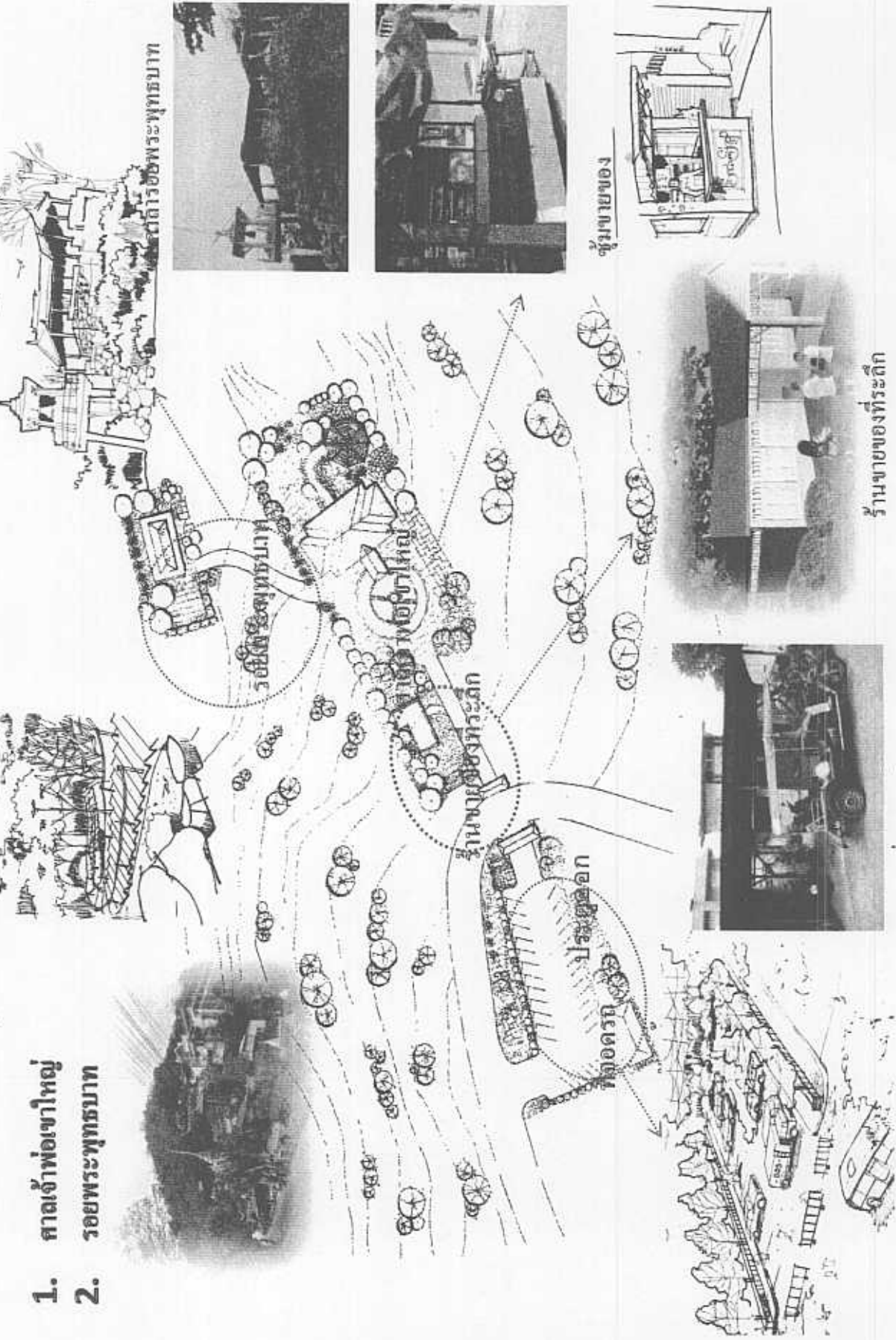
จากการวิจัยศึกษาพบว่ามีประเด็นอื่นๆที่น่าสนใจอีกหลายประการซึ่งไม่สามารถทำการศึกษาได้ทั้งหมด เนื่องจากระยะเวลาที่มีจำกัด จึงขอเสนอแนะแนวทาง สำหรับการศึกษานในอนาคตต่อไป เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาบริเวณรอบเกาะสีชัง เพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดชลบุรีดังต่อไปนี้

- 1) ควรมีการวิจัยเพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบริเวณรอบเกาะสีชัง เพื่อให้มีการเชื่อมต่อกันทำให้เกิดจุดดึงดูดขนาดใหญ่ สำหรับนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป ที่มาเยี่ยมชมเกาะสีชัง
- 2) ศึกษารูปแบบ เอกลักษณะทางสถาปัตยกรรมของศาสนสถาน อาคาร บ้านเรือนชุมชนที่อยู่อาศัยบริเวณพื้นที่เกาะสีชัง
- 3) ศึกษาปัญหา และหาแนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นของแหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้เคียง และที่เชื่อมโยงกันบริเวณริบเกาะเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวมีศักยภาพมากยิ่งขึ้น
- 4) ศึกษาเรื่องกฎหมาย เพื่อควบคุมการปลูกสร้างอาคารเพื่ออนุรักษ์ให้มีรูปแบบเดียวกัน ให้ชัดเจน และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

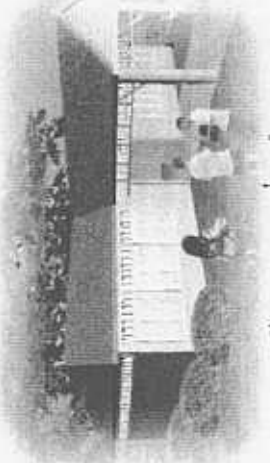
- 1. ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่
- 2. รอยพระพุทธรบาท

วิหารพระพุทธรบาท

ชุมชนของ

ร้านขายของที่ระลึก

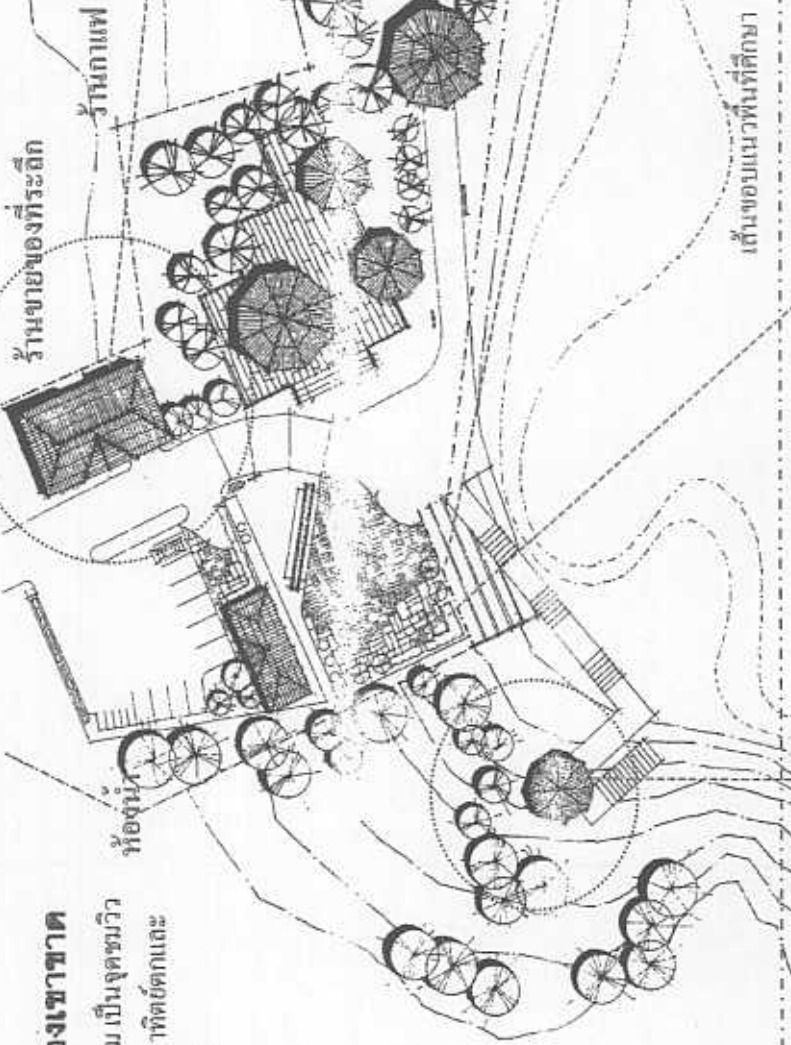
ห้องครกเดิม

แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

3 ช่องเขาขาด

กิจกรรม เป็นจุดชมวิว
อุพระอาทิตย์ตกและ
ตกปลา

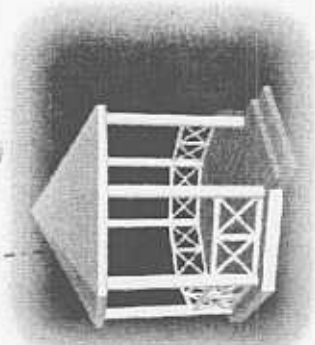
ห้องนั่งเล่น

ร้านขายของที่ระลึก

ลานกิจกรรม

บริเวณทางเข้ามีร้านค้าที่ไม่เป็นระเบียบ

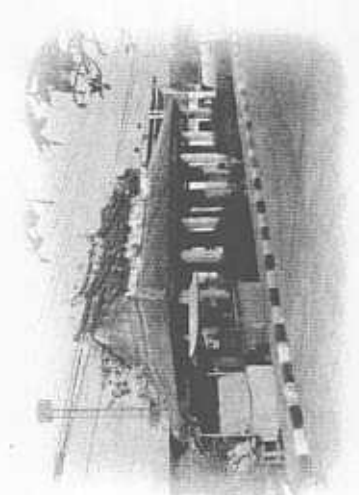
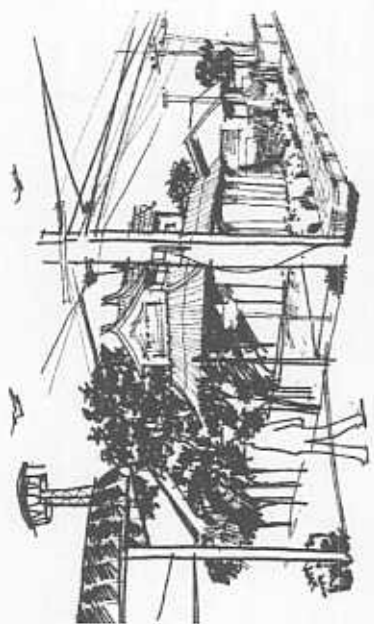

จุดมสาคานั่งพักผ่อน

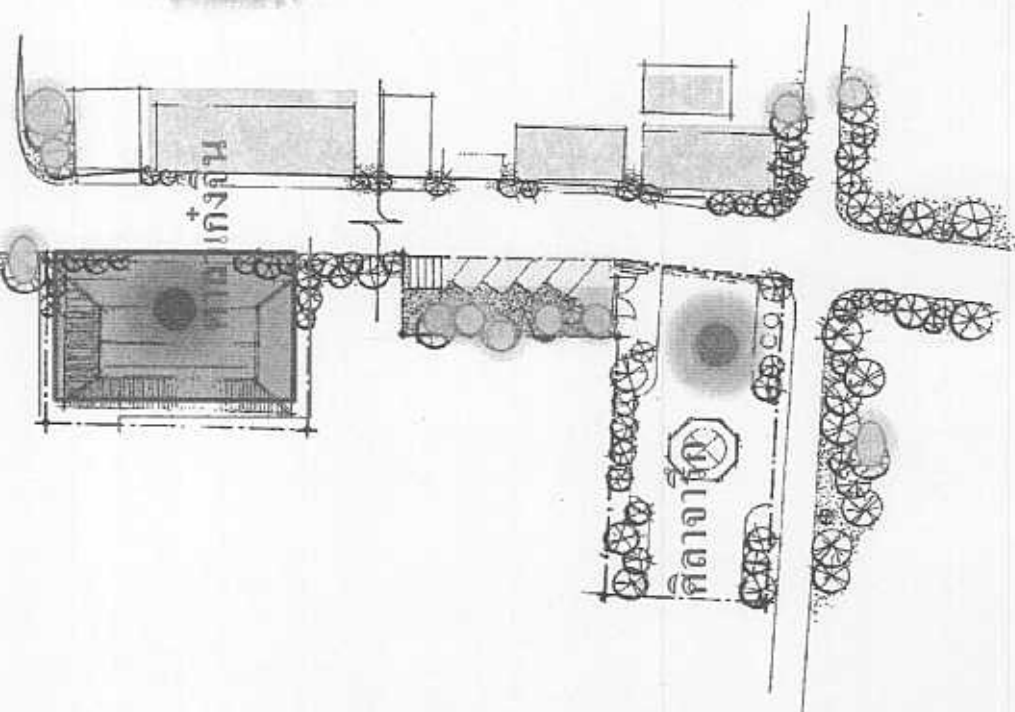

แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

4 คีตาจริก/กังฉิน

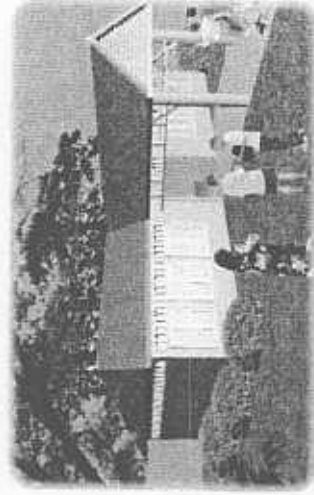
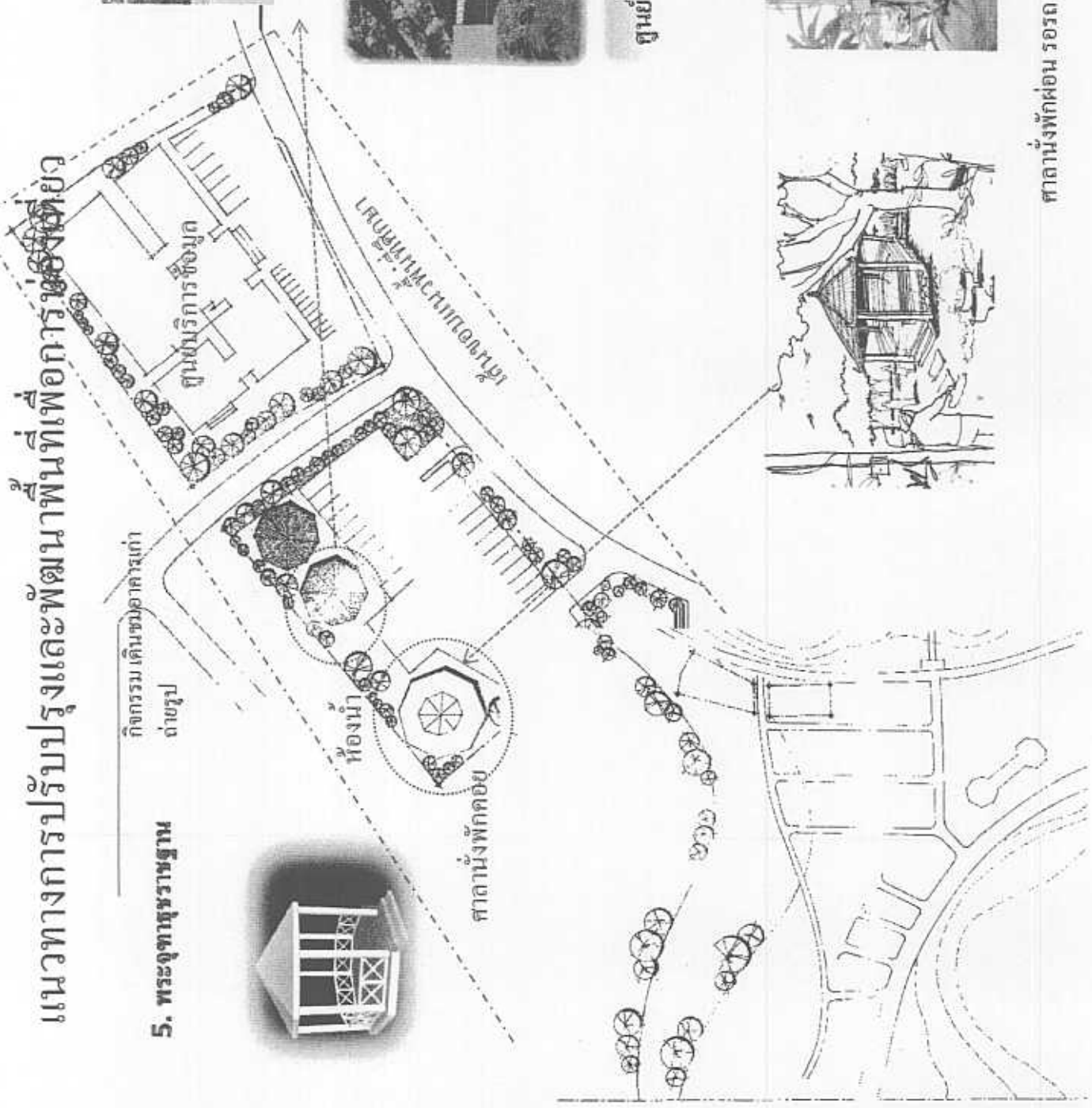
ทัศนียภาพ

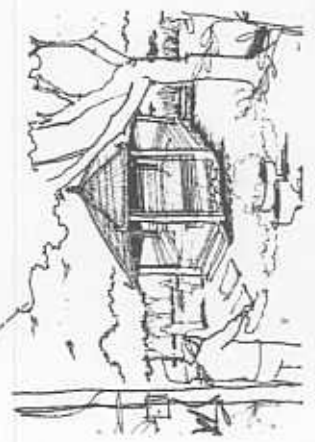
แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

5. พระธาตุราชวรวิหาร

กิจกรรม เติมน้ำหอการค้าเก่า
ถ่ายรูป

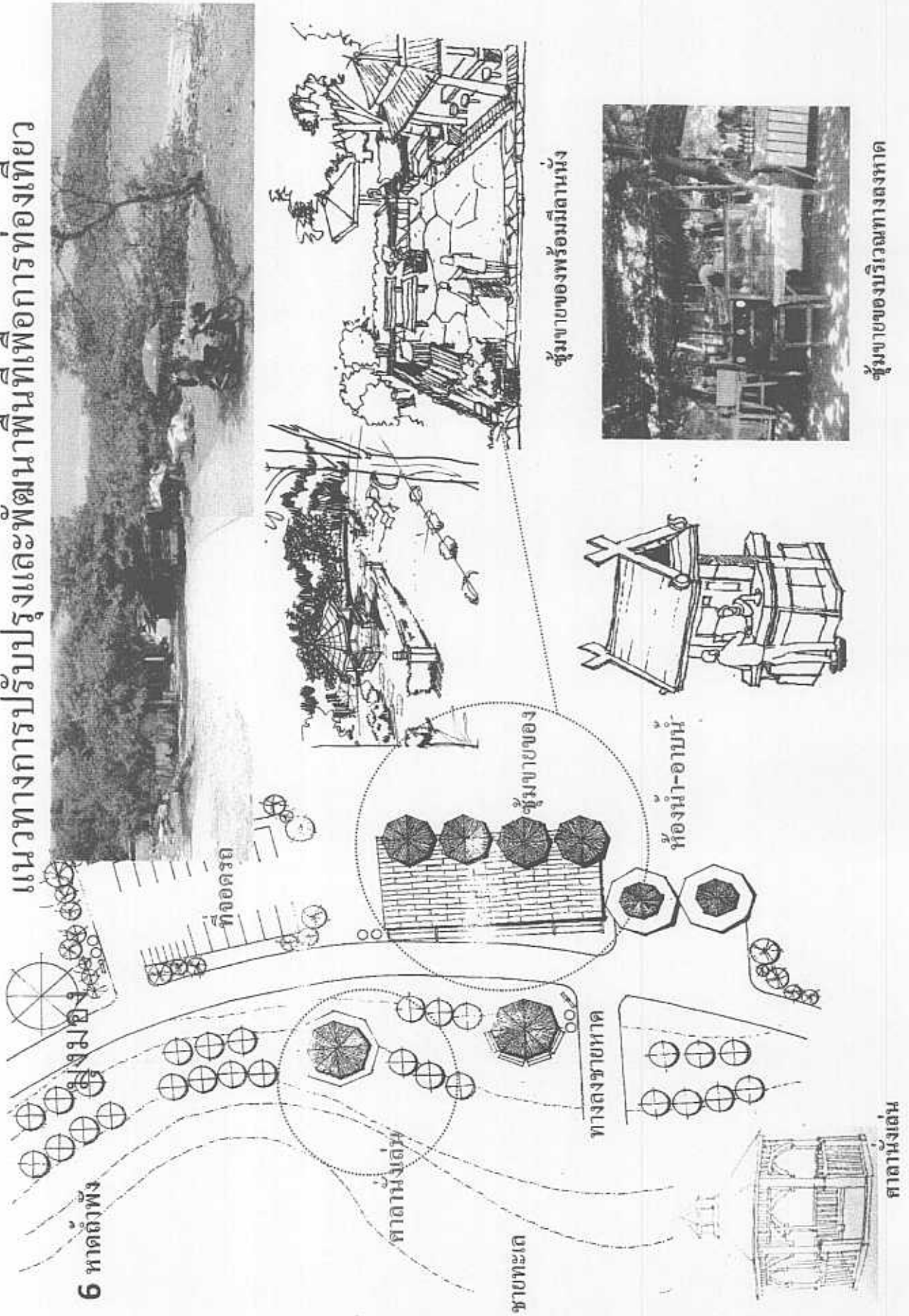

ศูนย์บริการข้อมูล

ศาลาพักผ่อน รอรถ

แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

6 หาดถ้ำพิง

ท่าจอดรถ

ศาลาพักผ่อน

ชายทะเล

ทางลงชายหาด

ศูนย์ขายของ

ห้องน้ำ-อาบ

ศาลานั่งเล่น

ศูนย์ขายของพร้อมมีลานนั่ง

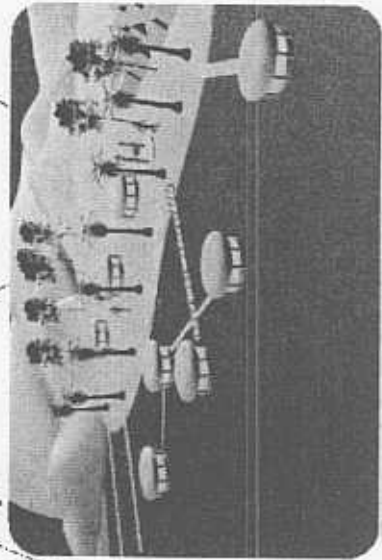
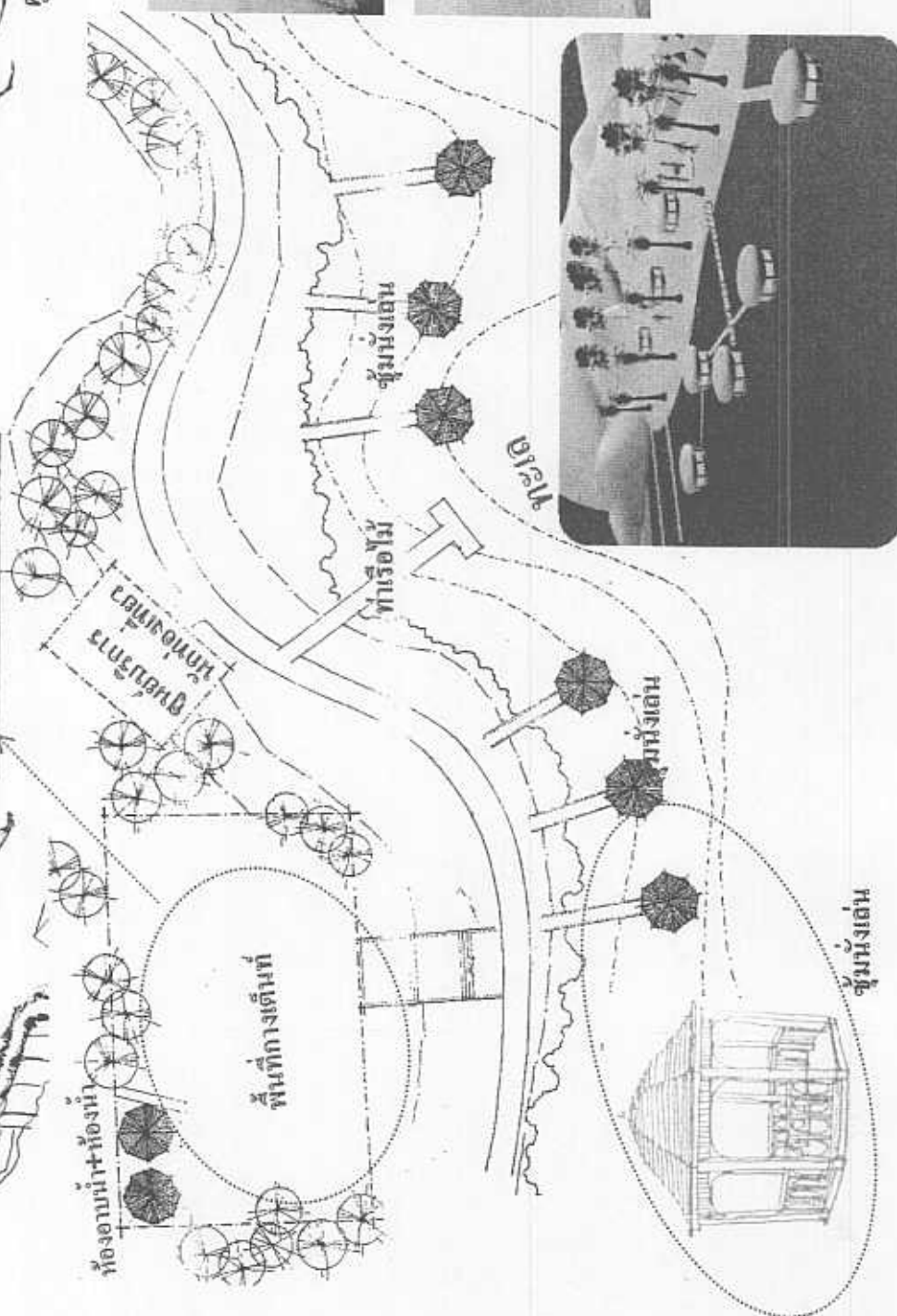
ศูนย์ขายของบริเวณทางตกหาด

แนวทางการปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

7. หาดท้ายยี่สิบ

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

ที่นั่งเล่น

บรรณานุกรม

- กองนโยบายและแผนจังหวัดชลบุรี. 2540. แผนพัฒนาจังหวัดชลบุรี 5 ปี. 2540-2544.
- กองผังเมืองเฉพาะ สำนักผังเมืองกระทรวงมหาดไทย. 2529. ผังพัฒนาชุมชนสุขาภิบาล
เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี.
- กองวางแผน โครงการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2542. การศึกษาศักยภาพและแนวทาง
พัฒนาการท่องเที่ยวเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี.
- คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. 2536.
แผนการจัดการพัฒนาและอนุรักษ์สภาพแวดล้อมพระที่นั่งจุฬาราชฐาน เกาะสีชัง
จังหวัดชลบุรี.
- รูปณี รัตนาถาวร. 2545. แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในเขตห้ามล่าสัตว์ป่า
ทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- พรพรรณ พุตรีกุล และคณะ. 2528. การสำรวจการใช้ที่ดินบนเกาะสีชังเพื่อเสนอเป็นผัง
แม่บทเบื้องต้น. กองแผนงานสำนักงานอธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม. 2544. สถิติและการวิจัยทางการศึกษา. เอกสารประกอบการสอน.
กรุงเทพ. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง.
- สุรศักดิ์ กังขาว. 2545. รายงานฉบับสุดท้ายรพัฒนาภูมิทัศน์ของชุมชนโลกเกตุ ตำบลโพรงพาง
อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม. โครงการวิจัยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สุกร เผ่าถาน. 2549. แนวทางการพัฒนากลุ่มน้ำแม่น้ำน่านเพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดนครสวรรค์.
วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- สำนักงานอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี. 2540. ข้อมูลพื้นฐานระดับอำเภอเกาะสีชัง.
- สำนักงานอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี. 2540. แผนปฏิบัติงานอำเภอ 5 ปี พ.ศ.2545-2549.
เกาะสีชัง.
- สมชาติ วินิจธนกิจ. 2547. แนวความคิดในการออกแบบชุมชนฝั่งลำตะคองเพื่อการท่องเที่ยว
ในเขตเทศบาลนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

- เอกสารประกอบการวางแผนการท่องเที่ยว เล่มที่ 10 กองแผน โครงการ ททท. 2540.
ห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อยจังหวัดพัทลุงวิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาบัณฑิตสาขาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร
ลาดกระบัง
- เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม. 2544. สถิติและการวิจัยทางการศึกษา. เอกสารประกอบการสอน
กรุงเทพฯ. คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ
ทหารลาดกระบัง
- สุรศักดิ์ กิ่งขาว. 2545. รายงานฉบับสุดท้าย การพัฒนาภูมิทัศน์ของชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว
เชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษา หมู่บ้านโลกเกตุ ตำบลโพรงพาง อำเภอมัทพวา จังหวัด
สมุทรสงคราม. โครงการวิจัยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอม
เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- สมชาติ วินิจธนกิจ. 2547. "แนวความคิดในการออกแบบชุมชนริมฝั่งลำตะคองเพื่อการท่องเที่ยว
ในเขตเทศบาลนครราชสีมา" วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร ลาดกระบัง
- อนุสรณ์ จารุฉันทศาสตร์. 2548. "แนวทางการออกแบบเพื่อปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณพื้นที่คลอง
วัดบางกอก ฝั่งธนบุรี เพื่อการท่องเที่ยว" วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาสถาปัตยกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ภาคผนวก

ภาคผนวก
แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย
เรื่อง
แนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเกาะสีชัง
จังหวัด ชลบุรี

โครงการวิทยานิพนธ์นี้ มีจุดประสงค์เพื่อกำหนดการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ที่ดิน ในพื้นที่บริเวณเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี เพื่อพัฒนาให้เป็นพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้งการออกแบบปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว

ในฐานะที่ท่านเป็นผู้ที่ทราบถึงสภาพในปัจจุบันและปัญหาต่างๆที่เกิดขึ้นในพื้นที่ ท่านจึงเป็นผู้ที่สามารถให้คำตอบเพื่อนำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหาเหล่านั้น โดยหวังว่าในการทำวิจัยโครงการนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อพื้นที่บริเวณรอบเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี และพื้นที่ท่องเที่ยวอื่นๆต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณมา ณ. โอกาสนี้

นางสาวสุวรินทร์ นุบคา
ผู้วิจัย

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยว เกาะสีชัง

สำหรับประชากรท้องถิ่นที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง ( ) และเติมข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

( ) ชาย อายุ _____ ปี

( ) หญิง อายุ _____ ปี

2. ระดับการศึกษา

( ) ประถมศึกษา

( ) มัธยมศึกษา

( ) อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า

( )ปริญญาตรี

( ) ปริญญาตรีขึ้นไป

( ) อื่นๆ _____

3. อาชีพ

( ) นักเรียน / นักศึกษา

( ) รับราชการ / วิชาชีพ

( ) ค้าขาย

( ) รับจ้าง

( ) ประมง

( ) อื่นๆ _____

4. พื้นที่ที่ท่านอาศัยอยู่บริเวณ

( ) หมู่บ้านที่ 1

( ) หมู่บ้านที่ 2

( ) หมู่บ้านที่ 3

( ) หมู่บ้านที่ 4

( ) หมู่บ้านที่ 5

( ) หมู่บ้านที่ 6

( ) หมู่บ้านที่ 7

( ) อื่นๆ _____

5. ท่านอาศัยบริเวณดังกล่าวเป็นระยะเวลา

( ) ต่ำกว่า 1 ปี

( ) 1 - 5 ปี

( ) 6 - 10 ปี

( ) 11 - 15 ปี

( ) 16 - 20 ปี

( ) ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งก่อสร้าง สิ่งอำนวยความสะดวก และสิ่งประกอบ
บริเวณ เพื่อการพัฒนาเป็นสถานที่ท่องเที่ยว

1. ท่านเห็นด้วยหรือไม่หากมีการพัฒนาพื้นที่ดังกล่าวให้มีศักยภาพที่เหมาะสม

( ) ไม่เห็นด้วย

( ) เห็นด้วย

2. ท่านคิดว่าพื้นที่ดังกล่าว ถ้าต้องจัดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีศักยภาพควรมีการก่อสร้างสิ่ง
อำนวยความสะดวกเพิ่มเติมข้อใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

( ) เพิ่มสถานที่ท่องเที่ยวนอกเนื่องจากรถรับจ้างนำพาไป

( ) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

( ) ห้องน้ำ-ส้วม

( ) ท่าเรือโดยสาร

( ) ร้านขายของที่ระลึก

( ) ที่จอดรถตามจุดต่างๆ

( ) ฤกษ์ยะ

( ) ไฟฟ้า แสงสว่าง

( ) ม้านั่งพักผ่อน , ป้ายบอกทาง

( ) อื่น ๆ โปรดระบุ _____

ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยว

6. สถานที่ใดในพื้นที่ของท่านใช้เป็นที่รวมในการทำกิจกรรม

☐ วัด	☐ สถานที่ราชการ
☐ โรงเรียน	☐ พระจุฑาธุชราชฐาน
☐ อื่นๆ โปรดระบุ _____	

7. ท่านคิดว่าช่วงเวลาไหนมีนักท่องเที่ยวมาเที่ยวเกาะสีชังมากที่สุด

☐ ช่วงมีเทศกาล	☐ ช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์
☐ ช่วงวันหยุดอื่น ๆ	☐ อื่นๆ โปรดระบุ _____

8. ท่านคิดว่าพื้นที่ใดบนเกาะสีชังควรมีการพัฒนาให้เป็นที่ท่องเที่ยวได้อีก

☐ หาดท้ายเกาะ	☐ ลานหินระฆัง
☐ หาดแหลมงู	☐ จุดชมวิวยานยอดเขา
☐ หาดถ้ำหัง	☐ พระจุฑาธุชราชฐาน
☐ อื่นๆ โปรดระบุ _____	

9. ท่านคิดว่าบนเกาะสีชังยังมีสถานที่ท่องเที่ยวที่เดินทางในการเข้าถึงไม่สะดวกหรือไม่

☐ ไม่มี	☐ มี โปรดระบุ _____

10. ท่านพบเห็นปัญหาใด เรื่องใดบ้างของพื้นที่ท่องเที่ยวบนเกาะสีชัง

☐ ไม่พบปัญหา	☐ การเข้าถึงไม่สะดวกในบางพื้นที่
☐ การจัดที่นั่งพักผ่อนไม่เพียงพอ	☐ ไม่สะอาด รกร้าง เลื่อมโทรม
☐ ร้านค้าไม่เป็นระเบียบ	☐ ขาดการจัดภูมิทัศน์
☐ มีสถานที่ทำกิจกรรมของชาวบ้านน้อย	
☐ อื่นๆ โปรดระบุ _____	

8. การคมนาคมทางน้ำโดยเรือโดยสารท่านคิดว่ามีความปลอดภัยดีหรือไม่

☐ ดี	☐ ไม่มี เพราะ _____

9. ท่านคิดว่าการเดินทางโดยเรือโดยสารระหว่างเกาะกับชายฝั่งช่วงลมมรสุมมีอุปสรรคหรือปัญหาในการเดินทางของท่านหรือไม่

☐ มี _____	☐ ไม่มี _____

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยว เกาะสีชัง

สำหรับผู้นำชุมชนเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง ( ) และเติมข้อความลงในช่องว่าง
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. ชื่อ _____ นามสกุล _____
2. เพศ
  - ( ) ชาย อายุ _____ ปี
  - ( ) หญิง อายุ _____ ปี
2. ระดับการศึกษา
  - ( ) ประถมศึกษา
  - ( ) อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า
  - ( ) อุดมศึกษา
  - ( )ปริญญาตรี
  - ( ) ปริญญาตรีขึ้นไป
  - ( ) อื่น โปรดระบุ _____
3. รายได้ต่อเดือน
  - ( ) ต่ำกว่า 5,000 บาท
  - ( ) 5,001 - 9,000 บาท
  - ( ) 9,001 - 12,000 บาท
  - ( ) 12,000 - 15,000 บาท
  - ( ) 15,000 - 19,000 บาท
  - ( ) 19,001 ขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวและการพัฒนา

1. ท่านคิดว่าเกาะสีชังในปัจจุบันมีความสำคัญและโดดเด่นในเรื่องใดอย่างชัดเจน
  - ( ) ที่ตั้งของท่าเรือน้ำลึก
  - ( ) ที่ตั้งของโบราณสถาน
  - ( ) เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ
  - ( ) ที่ตั้งศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่
2. ในปัจจุบันท่านคิดว่าเกาะสีชังมีการพัฒนาการท่องเที่ยวในด้านใดบ้าง

---
3. การพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะสีชังมีการเปลี่ยนแปลงเรื่องใดอย่างชัดเจน

---

4. ท่านคิดว่าการเปลี่ยนแปลงใดส่งผลกระทบต่อท่านและชุมชนมากที่สุด

_____

_____

5. ท่านคิดว่าปัญหาที่สำคัญของพื้นที่ในปัจจุบันมีอะไรบ้าง

1. _____

2. _____

3. _____

6. จากสภาพการพัฒนาในปัจจุบันท่านคิดว่าอีก 10 ปีข้างหน้าเกาะสีชังจะมีสภาพเป็นอย่างไร

_____

_____

7. หากมีการวางแผนการพัฒนาในพื้นที่ ท่านคิดว่าเกาะสีชังเหมาะสมในการพัฒนาในด้านใด

( ) การท่องเที่ยว ( ) ทำเรื่อน้ำลึกและคลังสินค้า

( ) การควบคุมการใช้ประโยชน์ที่ดิน ( ) อื่น ๆ _____

8. มีกิจกรรมใดบ้างที่ท่านไม่อยากจะเกิดขึ้นในอนาคต เพราะอะไร

_____

_____

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก

1. ท่านคิดว่าถนนภายในเกาะสีชังและการเข้าชั้นของสถานที่ท่องเที่ยว มีความสะดวกสบายหรือไม่

( ) สะดวก

( ) ไม่สะดวก เพราะ _____

2. ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวบนเกาะสีชังที่นักท่องเที่ยวยังไม่รู้จัก และน่าสนใจที่จะไปมีอะไรบ้าง

1. _____

2. _____

3. _____

3. ท่านคิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว (เลือกมากกว่า 1 ข้อ)

( ) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว

( ) ทำเรือโดยสาร

( ) บ้านพัก - โรงแรม

( ) เส้นทางเดินทางธรรมชาติ

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย

เรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยว เกาะสีชัง

สำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาเที่ยวในเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

กรุณาใส่เครื่องหมาย ลงในช่อง ( ) และเติมข้อความลงในช่องว่าง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ

( ) ชาย อายุ _____ ปี

( ) หญิง อายุ _____ ปี

2. ระดับการศึกษา

( ) ประถมศึกษา

( ) มัธยมศึกษา

( ) อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า

( )ปริญญาตรี

( ) ปริญญาตรีขึ้นไป

( ) อื่นๆ _____

3. อาชีพ

( ) นักเรียน / นักศึกษา

( ) รับราชการ / วิชาชีพ

( ) ค้าขาย

( ) รับจ้าง

( ) ธุรกิจส่วนตัว

( ) อื่นๆ _____

4. เดินทางมาจากจังหวัด _____

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรม กิจกรรม ปัญหา และอุปสรรคในการท่องเที่ยว

1. ท่านรู้จักเกาะสีชังได้อย่างไร

( ) เพื่อน /ญาติแนะนำ

( ) วารสาร / เอกสารเผยแพร่ /คู่มือท่องเที่ยว

( ) รายการสารคดีการท่องเที่ยว

( ) อื่นๆ _____

2. ท่านเคยเดินทางมาเกาะสีชังหรือไม่

( ) เคย _____ ครั้ง

( ) ไม่เคย

3. จุดประสงค์ของการเดินทางในครั้งนี้

( ) ท่องเที่ยว

( ) ติดต่อธุรกิจ

( ) เยี่ยมญาติ / เพื่อน

( ) อื่นๆ _____

4. ท่านเดินทางมากับใคร

- ( ) คนเดียว ( ) กลุ่มเพื่อน _____ คน
 ( ) ครอบครัว _____ คน ( ) ที่ทำงาน _____ คน

5. ช่วงเวลาที่ท่านชอบเดินทางมาท่องเที่ยว เดือน _____

7. พาหนะที่ใช้เดินทาง คือ

- ( ) รถยนต์ส่วนบุคคล ( ) รถโดยสารประจำทาง
 ( ) รถไฟ ( ) บริษัท / กลุ่มท่องเที่ยว

8. ระยะเวลาที่พักผ่อนเกาะสีชัง

- ( ) ไม่พักค้าง ( ) พักค้าง _____ คืน

เพราะ _____ เพราะ _____

9. ประเภทที่พัก

- ( ) โรงแรม ( ) บังกะโล
 ( ) เกสเฮาส์ ( ) บ้านญาติ / เพื่อน
 ( ) กางเต็นท์ ( ) อื่นๆ _____

10. แหล่งท่องเที่ยวใดในเกาะสีชังที่ท่านมีความประทับใจและชื่นชอบมาก 3 ลำดับ

- ____ ( ) พระจุฑาธุชราชฐาน ( ) วัดอัมพวันคีรีนิมิต
 ____ ( ) ศาลเจ้าพ่อเขาใหญ่ ( ) รอยพระพุทธรบาท
 ____ ( ) ช่องอิศริยาภรณ์ (เขาขาด) ( ) วัดถ้ำยายปรัก
 ____ ( ) หาดถ้ำพัง (อ่าวอัมพวันคีรี) ( ) เกาะท้ายदानหมื่น/เกาะค้างคาว

11. ท่านสนใจกิจกรรมใดในการท่องเที่ยวเกาะสีชัง 3 ลำดับ

- ____ ( ) กิจกรรมทางน้ำ ( ) เดินเล่นพักผ่อน
 ____ ( ) นมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ( ) ตกปลา
 ____ ( ) ปีนเขา ( ) แคว้นปีโป้

12. ท่านพบปัญหาในการใช้เส้นทางท่องเที่ยว ตามแหล่งต่างๆ หรือไม่

- ( ) ไม่พบ
 ( ) พบปัญหา _____

13. ในการเดินทางโดยเรือโดยสารมายังเกาะสีชัง ท่านคิดว่ามีความปลอดภัยหรือไม่

- ( ) ปลอดภัย
 ( ) ไม่ปลอดภัย _____

14. ถ้าต้องการมียานพาหนะอื่นๆท่านคิดว่าอยากมีอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) จักรยานให้เช่า ( ) เรือเที่ยวรอบเกาะ
 ( ) เกาะเช่าลอยฟ้า ( ) รถสองแถวโดยสาร
 ( ) อื่นๆ _____

ตอนที่ 3 ทักษะคิดต่อแนวทางการพัฒนา

1. ท่านคิดจะเดินทางกลับมาเที่ยวเกาะสีชังอีกหรือไม่

- ( ) มา ( ) ไม่มา เพราะ

2. เหตุผลที่ทำให้ท่านต้องกลับมาเที่ยวอีก (เลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) สถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ( ) ความสะดวกในการเดินทาง
 ( ) ประเพณีและวัฒนธรรมที่น่าสนใจ ( ) กิจกรรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ
 ( ) การประชาสัมพันธ์ ( ) อื่นๆ _____

3. ท่านคิดว่าแหล่งท่องเที่ยวชนิดใดในเกาะสีชังมีความโดดเด่นและน่าสนใจมากที่สุด

- ( ) แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ( ) แหล่งท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรม
 ( ) ศาสนสถาน ( ) อื่นๆ _____

4. จากสภาพเกาะสีชังในปัจจุบันท่านคิดว่าเกาะสีชังเหมาะสมจะพัฒนาการท่องเที่ยวในรูปแบบใด

- ( ) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เน้นธรรมชาติ
 ( ) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เน้นความเชื่อมโยงประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม
 ( ) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เน้นกิจกรรมแคมป์ปิ้ง (ปีนเขา , ตกปลา , แคมป์ปิ้ง)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก

1. ท่านคิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไร เพื่อบริการแก่นักท่องเที่ยว(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ( ) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ( ) ศูนย์จำหน่ายของที่ระลึก
 ( ) ป้ายบอกเส้นทางสถานที่ท่องเที่ยว ( ) ห้องน้ำ - ล้าง
 ( ) ดังขยะ , จุดบริการน้ำดื่ม , ที่นั่งพัก ( ) ที่พักรวม , แคมป์ไฟ
 ( ) อื่นๆ _____

2. ท่านคิดว่าสิ่งก่อสร้างใดสมควรปรับปรุง เช่น

- ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ( ) ไม่ควร ( ) สมควร

เพราะ _____

- ถนนรอบเกาะสีชัง ( ) ไม่ควร ( ) สมควร

เพราะ _____

- ที่พัก บังกะโล/รีสอร์ท/โรงแรม ( ) ไม่ควร ( ) สมควร

เพราะ _____

- ร้านขายของที่ระลึก ( ) ไม่ควร ( ) สมควร

เพราะ _____

- ห้องน้ำ - ห้องส้วม ( ) ไม่ควร ( ) สมควร

เพราะ _____

- สวนสาธารณะ/ที่รวมทำกิจกรรม( ) ไม่ควร ( ) สมควร

เพราะ _____

- อื่น ๆ (แนะนำ)

_____

_____

_____

Questionnaire for tourist and visitor
Guidelines Developmant For Tourism Srichang Island

General Information

1) Sex

Male.....years old

Female..... years old

2) Quslification

High School

Bachelor Degree

Master Degree or Higher

Other.....

3) Occupation

Student

Official

Merchant

Employee

Own Business

Other.....

4) Where do you come from ?.....

Tourist Patterns

1) How do you Srichang Island ?

Friend / Relatives

Magazine

Television

Other.....

2) Have you ever been here before ?

Yes.....Time

No

3) Trip's Objective ?

- Pleasure Business
 Visit Friends or Relative Other.....

4) Whom do you come with ?

- Only you Friend.....persons
 Family.....persons Office.....persons

5) In which month do you come there most often ?.....

6) How did you come here ?

- By Private car By bus
 By Train By tour

7) How long will you stay here ?

- One day excursion More than one day.....day

8) Type of accommatation ?

- Hotel Bangalow /Resort
 Guest house Tent
 Friend or relative's houes Other.....

9) Your favorite tourist resource (you can chose more than one and range 3 order)

- Ta wung (the old palace area) Sau poh khau yai shrine
 Khaw Kad Tam Pung Beach
 Other.....

10) What activity do you spent most time with ?

- Water sport Take a rest
 Fishing Other.....
 Pay respect to sacred thing

11) Did you find any problem with the way of tourism at any location ?
 No Yes

12) How is safety if you travel by boat to Srichang Island ?
 Safety Not safety

Attitude on development.

1) Will you come back again ?
 No Yes

2) If yes Because of.....
 Tourist spot Good transportation
 Interesting activity Historical spot and culture
 Public relation Other.....

3) What tourist resource do you think is the most interesting and attractive ?
 Natural tourist resource Historical/Cultural tourist resource
 Religious Other.....

Because.....

4) According to tourism in what way do you think Srichang Island chose be developed ?
 Natural Ecotourism Historical/Cultural Ecotourism
 Outdoor activity (climbing, fishing, camping)
 Other.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นางสาวยุวรินทร์ บุปผา
วัน เดือน ปีเกิด	27 กันยายน 2521
สถานที่เกิด	ร.พ.มิชชั่น จังหวัดกรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	330/2 หมู่ที่ 2 แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ จังหวัดกรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2544 สำเร็จการศึกษา วิทยาศาสตร์บัณฑิต วิชาเอก/โปรแกรมวิชา เทคโนโลยีสถาปัตยกรรม จากสถาบันราชภัฏจันทรเกษม ปีการศึกษา 2550 สำเร็จการศึกษา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง